

ผลการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติก

สินีนากู บุญเจริญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา

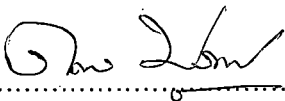
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

สิงหาคม 2559

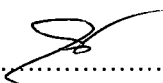
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ สินีนาฏ บุญเจริญ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

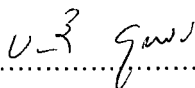

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.ชลดาว ปุรณานนท์)

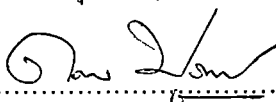

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ สุทธิชาติพิย์)

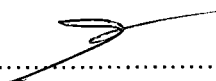
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(นายแพทย์ทรงสิทธิ์ อุดมสิน)

.....กรรมการ
(ดร.ชลดาว ปุรณานนท์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ สุทธิชาติพิย์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รอ.หญิง ชนิดดา แนบเกษร)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 28 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2559

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.เคลดาว ปุระณานนท์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ สุทธิชาติพิทย์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน เอาใจใส่และให้กำลังใจในการทำงานด้วยดีเสมอมา จนทำให้ผู้วิจัยได้รับทราบแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ที่ถูกต้อง และก้าวสู่ความสำเร็จในระดับปริญญาโท

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพีพันธ์ ฉายวิมล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริพร อนุศาสนนันท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิศา จุลวนิชย์พงษ์ แพทย์หญิงพนิษา กันตจินดา และดร.วรางคณา โสมนันท์ ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือและโปรแกรมที่ใช้ในการวิจัย ให้มีคุณภาพ อีกทั้งนายแพทย์ทรงสิทธิ์ อุดมสิน และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยเอกหญิง ดร.ชนัดดา แนบเกษร ที่ร่วมเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และช่วยชี้แนะในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ เล่มนี้ให้แก่ข้าพเจ้า และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรากร ทรัพย์วิระประกรณ์ ที่ให้คำแนะนำข้าพเจ้า ในการใช้โปรแกรม SPSS และความเข้าใจในการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ มหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่าน ที่สละเวลาให้คำปรึกษา และเสนอแนะมุมมองที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย

งานวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จลงได้ ด้วยความอนุเคราะห์จากงานกิจกรรมบำบัด โรงพยาบาล มหาวิทยาลัยบูรพาที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมถึงเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่เสียสละเวลา และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อกัมพงษ์ คุณแม่อรอนงค์ บุญเจริญ ผู้ให้ชีวิต ให้โอกาส และเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา รวมถึงน้องชายอันเป็นที่รักของข้าพเจ้านายเพชรพล บุญเจริญ ที่คอยเป็นกำลังใจจากบนฟ้า และท้ายสุดคือ พี่น้องจิตวิทยาการปรึกษา นางสาวนฤมล เนตรวิเชียร และนางสาวอัจฉรา ปัญญามานะ ที่คอยให้ความช่วยเหลือข้าพเจ้าในทุก ๆ ด้าน ทั้งสนับสนุน แรงกาย แรงใจให้ข้าพเจ้าเข้มแข็งและมีกำลังใจที่จะพัฒนาตนเองเพื่อให้บรรลุไปสู่จุดหมายในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จได้ด้วยดี

ด้วยคุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิตา แต่บุพการี บูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน

สินีนานู บุญเจริญ

54910247: สาขาวิชา: จิตวิทยาการปรึกษา; วท.ม. (จิตวิทยาการปรึกษา)

คำสำคัญ: การปรึกษากลุ่มเกสตัลท์/ พลังอำนาจของผู้ดูแล/ ผู้ดูแลเด็กออทิสติก

สื่อนานาฏ บุญเจริญ : ผลการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติก (THE EFFECTS OF GESTALT GROUP COUNSELING ON EMPOWERMENT OF CAREGIVERS OF AUTISTIC CHILDREN) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ดลดา ปุราณนท์, ศศ.ศ., สุรินทร์ สุทธิธาทิพย์, Ed.D 147 หน้า. ปี พ.ศ. 2559

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติก เป็นการวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ดูแลเด็กออทิสติก ที่มารับบริการที่แผนกกิจกรรมบำบัด โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี ในช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคม ปี 2559 มีคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดพลังอำนาจผู้ดูแลต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 และสมัครใจเข้าร่วมทดลอง จำนวน 16 คน แบ่งกลุ่มด้วยการจับคู่คะแนนออกเป็น 2 กลุ่ม จากนั้นสุ่มอย่างง่ายออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองจำนวน 8 คนและกลุ่มควบคุมจำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แบบวัดพลังอำนาจของผู้ดูแล มีค่าความเชื่อมั่นแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ .947 และโปรแกรมการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ จำนวน 12 ครั้งๆ ละ 1-1 ชั่วโมง 30 นาที ดำเนินการในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล และเก็บรวบรวมข้อมูลในวันที่ 7 มกราคม ถึง 18 มีนาคม 2559 จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่มและทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีแบบนิวแมน-คูลส์

ผลการวิจัยพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ได้รับการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์มีคะแนนพลังอำนาจของผู้ดูแลสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ได้รับการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์มีคะแนนพลังอำนาจของผู้ดูแลในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

54910247: MAJOR: COUNSELING PSYCHOLOGY; M.Sc. (COUNSELING
PSYCHOLOGY)

KEYWORD: THE GESTALT GROUP COUNSELING/ CAREGIVERS EMPOWERMENT /
AUTISTIC CHILDREN CAREGIVERS

SINEENAST BOONJAROEN: THE EFFECTS OF GESTALT GROUP
COUNSELING ON EMPOWERMENT OF CAREGIVERS OF AUTISTIC CHILDREN:
DOLDAO PURANANON, Ph.D., SURIN SUTHITHATIP, Ed.D. 147 P. 2016.

This research was an experimental study, aimed to study the effects of Gestalt group counseling on empowerment of autistics children's caregivers. The participants were 16 caregivers of autistics children who possess a score of empowerment of caregivers less than 25 percentile. They were those who got services from Occupational Therapy Department, Burapha University Hospital. They were matched pair interm 5 of score level and were randomly assigned into two group, a group of eight for an experiment and a control group. The instruments were Caregivers Empowerment Scale ($\alpha = .947$) and Gestalt Group Counseling Program. Data were collected in three phase: pre experiment, post experiment and follow up during January 7-March 18, 2016. The data were analyzed through repeated-measure analysis of variance: one between-subjects and within subjects variable, including pair comparison through the Newman-Keuls procedure.

The results revealed that there was a statistically significant interaction between the method and the duration of the experiment at .05 level. The experimental group had a pre-test a post-test and the follow-up mean scores of empowerment higher than the control group's at .05 level. The mean scores of empowerment of caregivers in the experimental group at post-test and follow-up phrases were significantly higher than the mean score of the pre-test phrases at .05 level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามของการวิจัย.....	7
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment)...	12
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรคอหิวาต์และโรคอหิวาต์และโรคอหิวาต์.....	23
ทฤษฎีการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์.....	31
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	50
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	5
ขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	51
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
แบบแผนการทดลอง.....	56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง.....	57
วิธีดำเนินการทดลอง.....	58
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	72
สรุปผลการวิจัย.....	73
อภิปรายผล.....	73
ข้อเสนอแนะ.....	81
บรรณานุกรม.....	82
ภาคผนวก.....	89
ภาคผนวก ก.....	90
ภาคผนวก ข.....	132
ภาคผนวก ค.....	136
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	147

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
1	สังเคราะห์แนวคิดและองค์ประกอบการเสริมสร้างพลังอำนาจ.....	20
2	โครงสร้างเนื้อหาของแบบวัดพลังอำนาจของผู้ดูแล.....	53
3	การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง.....	62
4	คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพลังอำนาจผู้ดูแลในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลของการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	64
5	คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจผู้ดูแลในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลของการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	65
6	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพลังอำนาจผู้ดูแลระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง.....	67
7	ผลการทดสอบย่อยของวิธีการทดลองในระยะก่อนการทดลอง.....	68
8	ผลการทดสอบย่อยของวิธีการทดลองในระยะหลังการทดลอง.....	69
9	ผลการทดสอบย่อยของวิธีการทดลองในระยะติดตามผล.....	69
10	ผลการทดสอบผลย่อยของระยะเวลาการทดสอบระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลองและติดตามผลของการทดลองในกลุ่มทดลอง.....	70
11	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจผู้ดูแลของการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์เป็นรายคู่ในกลุ่มทดลองในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลด้วยวิธีการทดสอบแบบนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls method).....	70
12	ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบวัดพลังอำนาจของผู้ดูแล.....	133
13	ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดพลังอำนาจของผู้ดูแล.....	135

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
2 แบบแผนการรู้จักของการเสริมสร้างพลังอำนาจ.....	18
3 ขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	51
4 แบบแผนการทดลอง.....	57
5 ขั้นตอนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59
6 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจผู้ดูแลเด็ก.....	66
7 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง.....	68

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรค ออทิสติก (Autistic disorder) หรือออทิสซึม (Autism) เป็นความบกพร่องของ พัฒนาการรูปแบบหนึ่งที่มีลักษณะเฉพาะ คือเด็กมีพัฒนาการล่าช้าทางด้านภาษา ขาดความสนใจ ในการมีสังคมกับบุคคลอื่นและมีพฤติกรรมทำอะไรรู้อื่น ๆ หรือมีความสนใจจำกัดเฉพาะเรื่องใด เรื่องหนึ่ง ซึ่งจะปรากฏให้เห็นได้ก่อนในช่วงอายุ ปีแรก เช่น มีรูปแบบกิจกรรมและการเคลื่อนไหว ที่ซ้ำ ๆ (สมาธิหรือ หงุดหงิด และนิรมล พจนสุนทร, 2555) มีอาการต่อต้านสภาพแวดล้อม ทางสังคมที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันโดยไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับ ความเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ ได้ เด็กที่มีอาการออทิสติกจะมีการแสดงออกถึงความหมกหมุ่นแต่กับตนเอง และเป็นผู้มีปัญหารุนแรง ในด้านสังคม ความซุกซนของออทิสซึมในประเทศไทย จากรายงานการสำรวจอย่างเป็นทางการ ของไทยในเด็กอายุ 0-5 ปี เมื่อปี พ.ศ. 2547 พบ 1:1,000 อัตราส่วนที่พบในเด็กชายต่อเด็กหญิง เท่ากับ 4-5:1 (เพ็ญแข ลิมศิลา, 2550) และข้อมูลกระทรวงสาธารณสุขเมื่อปี พ.ศ. 2550 พบว่า ประเทศไทยมีสถิติของบุคคลออทิสติกอยู่ราว 180,000 คน (Autism Society of America, 2007) และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นสูงอย่างมาก โดยพบว่าปัจจุบัน ประชากรไทย 62 ล้านคน มีประชากร กลุ่มออทิสติกประมาณร้อยละ 0.6 ของประชากรทั้งหมด หรือประมาณ 372,000 คน (มูลนิธิ ออทิสติกไทย, 2553)

การดูแลรักษาเด็กออทิสติก ไม่ใช่หน้าที่ของคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นหน้าที่ของผู้ดูแล ทุกคนที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ทั้งการสนับสนุนช่วยเหลือผู้ปกครอง พี่น้อง ญาติหรือพี่เลี้ยงที่หาหน้าที่ ดูแล เด็กออทิสติก (ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา, 2549) โรคออทิสติกถึงแม้ว่าในปัจจุบันยังไม่มีวิธีการ รักษาที่จำเพาะเจาะจงให้หายขาดได้ แต่ก็สามารถช่วยเหลือให้เด็กมีพัฒนาการดีขึ้นได้มาก สามารถ เรียนรู้ และใช้ชีวิตอยู่ร่วมในสังคมได้ การดูแลรักษาต้องใช้หลายวิธีร่วมกัน เพื่อให้มีประสิทธิภาพ สูงสุด ซึ่งการดูแลเด็กออทิสติกจะยุ่งยากซับซ้อนกว่าเด็กทั่วไป เนื่องจากความบกพร่องทาง พัฒนาการที่เด่นชัดคือ ความบกพร่องทางการสื่อสาร ตั้งแต่ไม่สามารถพูดสื่อความหมายได้เลย หรือบางคนพูดได้แต่ไม่สามารถสนทนาโต้ตอบกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม อาการดังกล่าวทำให้ เด็กกลุ่มนี้ ไม่สามารถสื่อสารไม่ว่าจะเป็นความต้องการ และความรู้สึกของตนได้ การเรียนรู้ เกี่ยวกับทักษะชีวิตไม่เป็นไปตามพัฒนาการ ทำให้มีความพร้อมในการดูแลตนเองไม่ว่าจะเป็น ด้านกิจวัตรประจำวัน และการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างและสิ่งแวดล้อม ผู้ดูแลเด็กออทิสติก

จึงมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นพัฒนาการทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการฝึกทักษะด้านการช่วยเหลือตนเอง การฝึกทักษะทางด้านภาษา การฝึกทักษะทางสังคม การปรับพฤติกรรม เป็นต้น โดยการฝึกต้องให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคนที่มีความแตกต่างกัน เด็กออทิสติกบางรายนอกจากผู้ดูแลต้องกระตุ้นพัฒนาการแล้ว ยังต้องดูแลในเรื่องของความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวันทุกด้าน เช่น สวมเสื้อกางเกงเองไม่ได้ อาบน้ำแปรงฟันเองไม่ได้ ทำความสะอาดหลังขับถ่ายเองไม่ได้ บางรายนอนไม่หลับ จำเป็นต้องรับประทานยาก่อนนอน โดยผู้ดูแลเด็กจำเป็นต้องดูแลเด็กอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ตื่นจนถึงเข้านอน ซึ่งเป็นภาระหนักในการดูแลเด็กออทิสติก สอดคล้องกับการศึกษาของ ภิญโญ อิศรพงษ์ (2554) พบว่า ผู้ดูแลที่จะสามารถดูแลเด็กออทิสติกได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้ดูแลจำเป็นต้องรู้และมีทักษะ 3 ด้าน คือ 1 ทักษะที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการดูแลเรื่องอาหาร ความเป็นอยู่ การพักผ่อนนอนหลับ 2 ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการดูแลด้านอาการที่เกิดจากภาวะโรค และ 3 ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการบริหารยา

การที่ผู้ดูแลต้องดูแลเด็กออทิสติกตลอดทั้งวันและเป็นระยะเวลานานหลายปี อาจทำให้ผู้ดูแลเกิดปัญหาทางสุขภาพกายและสุขภาพจิตได้ในเวลาเดียวกัน (Lecavalier, Leone & Wiltz, 2005) โดยปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อระดับความเครียดของผู้ดูแลเด็กออทิสติกแบ่งได้คือ 1) ลักษณะพฤติกรรมทางอาการของเด็กออทิสติก 2) การดูแลรักษาที่ไม่เหมาะสมและสัมพันธ์ภาพที่ไม่ดีพอระหว่างผู้ดูแลเด็กกับผู้รักษาในด้านการตรวจวินิจฉัย 3) ทศนคติทางสังคมที่ส่งผลต่อเด็กออทิสติกและความไม่เข้าใจต่อสภาพปัญหาออทิสติก รวมทั้งปัญหาด้านประสบการณ์ของผู้ดูแล (Pisula, 2011 อ้างถึงใน อัจฉรา ยวดี, 2550) อาจได้กล่าวได้ว่าการที่ผู้ดูแลขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับออทิสติกเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดของผู้ดูแลและประสิทธิภาพในการดูแลเด็กออทิสติก

ผู้ดูแลเด็กออทิสติกเป็นจำนวนมากเมื่อได้รับการวินิจฉัยของแพทย์ว่าเด็กเป็นโรคออทิสซึม มักเกิดความรู้สึกผิดหวัง โศกเศร้า เสียใจหรือโกรธ บางคนอาจปฏิเสธว่าไม่เป็นความจริง (รพีพรรณ อินทวงศ์, 2550) การฝึกทักษะแก่เด็กก่อให้เกิดความเครียดแก่ผู้ดูแลเด็กในครอบครัว เป็นภาระหนักตลอดช่วงชีวิตเด็กทั้งด้านการเลี้ยงดูและจิตใจที่ต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นกระหนาบจากการต้องรับผิดชอบดูแลเด็ก วิธีชีวิตที่ต้องเปลี่ยนไปจากเดิม มีภาระค่าใช้จ่าย และรู้สึกกดดันจากสังคมสิ่งแวดล้อม (รัชตะวรรณ โอพาพิริยกุล, 2557) ดังนั้น ผู้ดูแลซึ่งอาจจะเป็นพ่อแม่หรือบุคคลอื่นในครอบครัวที่ทำหน้าที่ดูแลเด็กออทิสติกที่บ้าน จึงต้องตระหนักถึงความสำคัญในการดูแลเด็ก ออทิสติกตั้งแต่วัยแรก ๆ เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมใกล้เคียงเด็กปกติมากที่สุด ประกอบผู้ดูแลเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็ก และมีเวลาในการดูแลเด็กออทิสติกมากที่สุด (อัญนิษฐ์ ทองประเสริฐ, 2553)

การศึกษาของ ปวีดา โพธิ์ทอง, สุพัตรา จันทร์สุวรรณ, สุนทรี ชะชาตย์ และเสาวลักษณ์ แสนฉลาด (2557) พบว่า ผู้ดูแลเด็กออทิสติกครึ่งหนึ่งมีความเครียดในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 50.00 และประสบการณ์ความเครียดเกี่ยวกับการดูแลเด็กออทิสติก พบว่า มี 5 ประเด็นหลัก คือ 1) ความรู้สึกในการดูแล รู้สึกว่าทำไมต้องเป็นเรา 2) ความเครียดจากการดูแล มีความกังวลใจ และมีความทุกข์ ท้อ กัดค้น 3) อาการของความเครียด มีอาการนอนไม่หลับและปวดศีรษะ 4) ผลกระทบของความเครียด ผลกระทบต่อตัวเด็กโดยตรงคือ โดนดุและโดนตี และ 5) วิธีลดความเครียด ได้แก่ การพูดคุยกับคนในครอบครัวสอดคล้องกับการศึกษาของ อรทัย ทองเพชร (2545) พบว่า ภาระการดูแลของมารดาของเด็กออทิสติกด้านความยากลำบากจะอยู่ในระดับน้อย แต่ภาระการดูแลด้านความต้องการการดูแลยังอยู่ในระดับปานกลาง ส่งผลให้การดูแลเด็กออทิสติกของบิดามารดา มีความรู้สึกลำบาก ท้อแท้ และเครียด โดยเฉพาะเมื่อบุตรมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในทางลบ สอดคล้องกับการศึกษาของ อิชยา เขื่อนม้น (2545) ที่ศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพจิตและความสามารถในการดูแลเด็กออทิสติก พบว่า สุขภาพจิตของมารดาในกลุ่มนี้แบ่งเป็นสุขภาพจิตที่ดี 50% และสุขภาพจิตไม่ดี 50% โดยผู้ศึกษาได้วัดสุขภาพจิตออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ หมวดความรู้สึกรวดท้อ อารมณ์ซึมเศร้า การสูญเสียการควบคุมพฤติกรรมและอารมณ์ ตลอดจนหมวดความรู้สึกลำบาก ได้แก่ ความรู้สึกที่ตีโดยทั่วไป และความผูกพันทางอารมณ์ แสดงให้เห็นว่ามารดาเด็ก ออทิสติกกลุ่มนี้ครั้งหนึ่งมีปัญหาสุขภาพจิตที่สมควรได้รับการช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน

การศึกษาดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่า การดูแลเด็กออทิสติกส่งผลกระทบต่อผู้ดูแล โดยเฉพาะทางด้านสุขภาพจิต ซึ่งเป็นสิ่งที่จะต้องได้รับการช่วยเหลือเพื่อเสริมสร้างให้ผู้ดูแลสามารถดูแลตนเองและดูแลเด็กออทิสติกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องมาจากภาวะสุขภาพจิตมีความเกี่ยวข้องกับความสามารถในการดูแล ดังจะเห็นได้จากผลการศึกษาของ อิชยา เขื่อนม้น (2545) ที่พบว่า ภาวะสุขภาพจิตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการดูแล

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นบุคลากรที่ทำงานอยู่ในแผนกกิจกรรมบำบัด โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยบูรพา จึงพบว่า ผู้ดูแลเด็กออทิสติกส่วนมากรู้สึกว่า ตนเองไม่สามารถควบคุมและไม่สามารถจัดการกับพฤติกรรมของเด็กออทิสติกได้ เกิดความลำบากใจในการดูแล รู้สึกเบื่อหน่าย รู้สึกท้อแท้ และไม่มีพลังอำนาจในการดูแล ทำให้ศักยภาพในการดูแลเด็กออทิสติกลดลงขาดความกระตือรือร้นในการดูแล พยายามผลักภาระในการฝึกเด็กออทิสติกให้กับโรงพยาบาล ส่งผลให้เด็กออทิสติกมีพัฒนาการล่าช้าตามไปด้วย จากที่กล่าวมาข้างต้นการที่ผู้ดูแลจะสามารถพัฒนาศักยภาพในการดูแลเด็กออทิสติก ผู้ดูแลจะต้องมีพลังอำนาจจะต้องมีการพัฒนาศักยภาพของตนเองมีความสามารถในการตัดสินใจได้ด้วยตนเอง มีความสามารถในการควบคุมจัดการเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ หรือเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจในผู้ดูแลเด็กออทิสติก เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กออทิสติกเกิดความมั่นใจในความสามารถของตนเองและให้การช่วยเหลือผู้ดูแลเด็กออทิสติกได้ อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

การเสริมสร้างพลังอำนาจด้านจิตใจ เป็นการคำนึงถึงการเสริมแรงทางด้านจิตใจ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเชื่อมั่นในสมรรถนะของตนเองที่จะทำให้งานประสบความสำเร็จ รับรู้ความสามารถในการทำงานของตนเองสามารถตัดสินใจเองได้ และ ระบุว่าตนเองมีส่วนทำให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ได้ ทำให้ผู้ปฏิบัติรู้จักคุณค่าของตนเอง เพิ่มสมรรถนะของตนเอง และเกิดความพึงพอใจในงาน (Spreitzer, 2007) การเสริมสร้างพลังอำนาจของเกอร์และคาร์นิก เป็นการเสริมสร้างพลังอำนาจด้านจิตใจซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถจะเสริมสร้างให้แก่บุคคลได้ โดยเป็นการสร้างแรงกระตุ้นหรือเพิ่มแรงจูงใจจากความรู้สึกภายในของบุคคลเกี่ยวกับการรับรู้และความเชื่อในความสามารถแห่งตน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง (Conger & Kanungo, 1988) โดยเน้นกระบวนการเพิ่มความรู้สึกของความสามารถในตนเองระหว่างสมาชิกในองค์การ ตลอดจนการแสดงถึงภาวะไร้อำนาจและการทำให้หลุดพ้นจากภาวะไร้อำนาจ และกิบสัน (Gibson, 1991) ได้กล่าวถึงการเสริมสร้างพลังอำนาจว่า เป็นแนวคิดที่อธิบายกระบวนการทางสังคม การแสดงถึงการยอมรับและชื่นชม การส่งเสริม การพัฒนาและเสริมสร้างความสามารถของบุคคลในการตอบสนองความต้องการของตนเองและแก้ปัญหาด้วยตนเอง รวมถึงความสามารถในการใช้ทรัพยากรที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เพื่อให้เกิดความรู้สึกเชื่อมั่นในตนเองและรู้สึกว่าตนเองมีอำนาจสามารถควบคุมความเป็นอยู่หรือวิถีชีวิตของตนเองได้

ในประเทศไทยมีการนำแนวคิดเรื่องการเสริมสร้างพลังอำนาจ มาใช้ในการเสริมสร้างพลังการรับรู้สมรรถนะแห่งตนเช่น การศึกษาของ จิม สุกุลนุ้ม (2545) ที่ศึกษาโปรแกรมเสริมสร้างพลังอำนาจต่อการรับรู้สมรรถนะการจัดการตนเองของมารดาโรคหัวใจพิการแต่กำเนิดเป็นการศึกษาที่ใช้แนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจต่อการรับรู้สมรรถนะการจัดการตนเองของมารดาโรคหัวใจพิการแต่กำเนิดเป็นการศึกษาที่ใช้แนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจของ กิบสัน (Gibson, 1991) ตามขั้นตอนของการเสริมสร้างพลังอำนาจทั้ง 4 ขั้นตอนคือ การค้นพบสถานการณ์จริง การพิจารณาและไตร่ตรองสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ความสามารถเป็นผู้ดำเนินการในการดูแลและความมั่นใจที่จะควบคุมสถานการณ์ พบว่าผู้ดูแลมีการยอมรับและเกิดพลังจูงใจในการดูแลมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ จิรภัทร เปลื้องนุช (2548) ศึกษาผลของโปรแกรมสร้างพลังอำนาจในการรับรู้สมรรถนะการดูแลเด็กออทิสติกของผู้ปกครอง โดยใช้แนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจของกิบสันเช่นกัน พบว่า คะแนนเฉลี่ยการรับรู้สมรรถนะการดูแลเด็กออทิสติกของผู้ปกครองหลังเข้าร่วมโปรแกรมสร้างพลังอำนาจเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกับ

การศึกษาของภัทรานุรักษ์ พุทธรักษา (2548) ศึกษาโปรแกรมการสร้างพลังใจในผู้ดูแลต่อ การส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะของตนเองในการดูแลเด็กออทิสติก โดยใช้แนวคิดการเสริมสร้าง พลังอำนาจของกิบสันเช่นกันพบว่า ภายหลังเข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มทดลองมีคะแนนการรับรู้ สมรรถนะของตนเองในการดูแลเด็กสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เรื่องการศึกษาการเสริมสร้างพลังอำนาจในกลุ่มผู้ดูแล เช่น การศึกษาของ บุษพา ชนิกกุล และเพ็ญภา แดงด้อมยุทธ์ (2552) ได้ศึกษา ผลของกลุ่มช่วยเหลือตนเองและการเสริมสร้างพลัง อำนาจต่อภาวะการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทในชุมชนพบว่า การที่ผู้ดูแลได้รับการเสริมสร้างพลัง อำนาจทำให้ภาวะการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทต่ำกว่ากลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติซึ่งสอดคล้องกับ ปัทมาภรณ์ พรหมวิเศษ (2554) ได้ศึกษา ผลของการเสริมสร้าง พลังอำนาจของผู้ดูแลหลักต่อการดูแลที่บ้านในผู้ป่วยเด็กวัยก่อนเรียน โรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว พบว่า ผู้ดูแลหลักในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจ ความสามารถในการควบคุมและ การรับรู้สมรรถนะในตนสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับ การศึกษาของ ชนาภรณ์ ใจมา (2551) ศึกษาผลของโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจแบบกลุ่ม ต่อความสามารถในการดูแลของผู้ดูแลที่เป็น โรคจิตเภทที่มารับบริการแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลเมืองปาน จังหวัดลำปาง พบว่า ผู้ดูแลที่เป็น โรคจิตเภทหลังเข้าร่วม โปรแกรม การเสริมสร้างพลังอำนาจแบบกลุ่มมีระดับคะแนนความสามารถในการดูแลที่เป็น โรคจิตเภท สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจแบบกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ทฤษฎีเกสตัลท์ เป็นกระบวนการปรึกษาที่อยู่บนพื้นฐานของการตระหนักรู้ส่วนตน เรียนรู้ถึงความรู้สึกของตนเองที่เกิดขึ้นในขณะปัจจุบัน และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากการพึ่งพา ผู้อื่น มาสู่การพึ่งพาตนเอง โดยมีความเชื่อว่ามนุษย์มีความสามารถที่จะรับรู้หรือสัมผัสถึงความคิด อารมณ์ และการรับรู้ของตนเอง และเชื่อว่ามนุษย์มีประสิทธิภาพในการรับรู้ถึงตนเอง มีสติ จึงทำ ให้มนุษย์มีความสามารถในการตัดสินใจเลือก พร้อมทั้งมีความรับผิดชอบต่อพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งการตระหนักรู้นั้น (อนงค์ วิเศษสุวรรณ, 2554) กล่าวคือ ทฤษฎีการปรึกษาเกสตัลท์เป็นการทำงาน ของความคิด ความรู้สึก และการรับรู้ ที่รวมกันเป็นกระแสน้ำ ลักษณะของการปรึกษาตามแนว เกสตัลท์จึงเป็นแบบ Holistic approach หรือแนวคิดแบบองค์รวม โดยให้ความสำคัญกับเสรีภาพ ในการแสวงหาความหมายชีวิตและการตระหนักรู้ถึงความรู้สึก ความคิดและการดำเนินชีวิตอยู่ อย่างมีสติเพื่อการมีสุขภาพจิตที่ดีและมีความสุขในชีวิต และช่วยพัฒนาทักษะในการพัฒนาตนเอง และด้วยการปรึกษาตามแนวเกสตัลท์จะช่วยการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลซึ่งส่งผลให้ผู้ดูแล สามารถดูแลตนเอง และดูแลเด็กออทิสติกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รับรู้บทบาทและหน้าที่ ในปัจจุบันของตนเอง และสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือจะทำให้ผู้ดูแลได้พัฒนาตนเอง ขยายศักยภาพของ

คน ได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ตระหนักรู้ในตน ผ่านกระบวนการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ โดยเน้นการพัฒนาตนเองให้เต็มความสามารถมากกว่าการบำบัดแก้ไข และเน้นที่การแลกเปลี่ยนเปิดเผยความรู้สึกต่อประสบการณ์ มากกว่าการใช้สติปัญญาค้นหาเหตุผลเน้นการรับฟังซึ่งกันและกัน มากกว่าการชี้แนะสั่งสอนซึ่งมุ่งให้ผู้รับการปรึกษาได้ปรับปรุงตนเอง โดยผู้ให้การปรึกษาจะคอยเอื้ออำนวยให้ผู้รับการปรึกษาได้มีโอกาสสำรวจตนเอง แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น กล่าวเผชิญความจริง ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่นภายใต้บรรยากาศที่อบอุ่น จริงใจ การยอมรับ ความไว้วางใจ และความเข้าใจซึ่งกันและกัน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวทฤษฎีเกสตัลท์ จึงเสริมสร้างให้ผู้ดูแลเด็กออทิสติกเกิดพลังอำนาจผู้ดูแลได้โดยผ่านกระบวนการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างพลังอำนาจผู้ดูแลได้ด้วยการกระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มเกิดการตระหนักรู้ถึงความรู้สึกของตนเองที่เกิดขึ้นในขณะนั้นและก่อให้เกิดแนวโน้มต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเอง มีความสามารถในการจัดการกับตนเอง มีจิตใจที่เข้มแข็งมั่นคงในการอดทนต่ออุปสรรคและความไม่มั่นใจในตนเองสามารถจัดการกับความรูสึกอารมณ์ของตนเองปรับอารมณ์ความคิดและพฤติกรรมให้เข้ากับสถานการณ์และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ โดยบริบทและบรรยากาศของกลุ่ม และสมาชิกกลุ่มคอยช่วยเหลือ แสดงความคิดเห็นและให้กำลังใจซึ่งกันและกัน และร่วมแบ่งปันประสบการณ์ในการดูแลเด็กออทิสติกจากการสนทนาภายในกลุ่ม

จากการทบทวนวรรณกรรมทั้งหมด จะเห็นได้ว่ากระบวนการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ จะช่วยส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กออทิสติกตระหนักรู้ในตนเอง มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง และนำมาสู่แนวโน้มที่จะปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงตนเอง มีความสามารถในการตัดสินใจเลือก พร้อมทั้งมีความรับผิดชอบต่อพฤติกรรมของตนเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่นำการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์มาใช้เพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติก โดยคาดหวังว่าผู้ดูแลเด็กออทิสติกจะเกิดความมั่นใจในความสามารถของตนเองและให้การช่วยเหลือดูแลเด็กออทิสติกได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป อันจะเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรในโรงพยาบาลหรือเจ้าหน้าที่ทางสุขภาพที่เกี่ยวข้อง หรือสถานพยาบาลต่าง ๆ ในการนำเทคนิคการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ไปปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติก ตลอดจนการประคับประคองจิตใจของผู้ดูแล เพื่อส่งเสริมให้ผู้ดูแลสามารถดูแลตนเองและดูแลเด็กออทิสติกได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในภายภาคหน้า

คำถามของการวิจัย

การศึกษากลุ่มเกสตัลท์ที่มีผลต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติกหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการศึกษากลุ่มเกสตัลท์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติก

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองและระยะเวลาของการทดลองมีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติก
2. ผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ได้รับการศึกษากลุ่มเกสตัลท์ จะมีคะแนนพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติกสูงกว่าผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ได้รับการศึกษาแบบปกติในระยะหลังการทดลอง
3. ผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ได้รับการศึกษากลุ่มเกสตัลท์ จะมีคะแนนพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติกสูงกว่าผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ได้รับการศึกษาแบบปกติ
4. ผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ได้รับการศึกษากลุ่มเกสตัลท์ จะมีคะแนนพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติกในระยะหลังการทดลองสูงกว่าในระยะก่อนการทดลอง
5. ผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ได้รับการศึกษากลุ่มเกสตัลท์ จะมีคะแนนพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติกในระยะติดตามผลการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงผลของการศึกษากลุ่มเกสตัลท์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติก อันจะเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรในโรงพยาบาลหรือเจ้าหน้าที่ทางสุขภาพที่เกี่ยวข้อง หรือสถานพยาบาลต่างๆ ในการนำเทคนิคการศึกษากลุ่มเกสตัลท์ไปปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติก ตลอดจนการระคับประคองจิตใจของผู้ดูแล เพื่อส่งเสริมให้ผู้ดูแลสามารถดูแลตนเอง และดูแลเด็กออทิสติกได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในภายภาคหน้า

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงทดลอง (Experimental research design) เพื่อศึกษาผลการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติก โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากร คือ ผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่มารับบริการที่แผนกกิจกรรมบำบัด โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี ในเดือนมกราคม-มีนาคม ปี พ.ศ.2559 จำนวน 60 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่มารับบริการที่แผนกกิจกรรมบำบัด โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี ในเดือนมกราคม-มีนาคม ปี พ.ศ. 2559 ที่มีคะแนนเฉลี่ยแบบวัดพลังอำนาจของผู้ดูแลต่ำกว่าค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 และสมัครใจเข้าร่วมการทดลอง จำนวน 16 คน ทำการจับคู่คะแนนของกลุ่มตัวอย่าง (Match pair) จากนั้นสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เพื่อแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง 8 คนและกลุ่มควบคุม 8 คน

2. ตัวแปรในงานวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ประกอบด้วย

2.1.1 วิธีการ ให้การศึกษา

2.1.1.1 การได้รับการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์

2.1. 1.2 การได้รับการปรึกษาแบบปกติ

2.1.2 ระยะเวลาการทดลอง

2.1.2.1 ระยะก่อนการทดลอง

2.1.2.2 ระยะหลังการทดลอง

2.1.2.3 ระยะติดตามผลการทดลอง หลังการเสร็จสิ้น 2 สัปดาห์

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ การเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาจากงานเอกสารและวิจัยที่เกี่ยวข้อง และพัฒนาเครื่องมือเพื่อในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. โปรแกรมการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์โดยกำหนดให้ผู้ดูแลเด็กออทิสติกเข้ารับการปรึกษาสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1-1 ชั่วโมง 30 นาที รวม 12 ครั้ง

2. แบบวัดพลังอำนาจของผู้ดูแลซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังอำนาจ โดยวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้เป็น 4 องค์ประกอบ จากนั้นสร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับองค์ประกอบ จำนวน 21 ข้อ ข้อความทางบวก 19 ข้อ ทางลบ 2 ข้อ โดยแต่ละข้อคำถามให้เลือกตอบตามความรู้สึก โดยมีมาตรวัด 5 ระดับ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment) หมายถึง กระบวนการสร้างแรงกระตุ้นหรือการเพิ่มแรงจูงใจจากความรู้สึกภายในบุคคลเกี่ยวกับการรับรู้ประสบการณ์และความเชื่อในความสามารถแห่งตน การพัฒนาและเสริมสร้างความสามารถของบุคคลในการตอบสนองความต้องการของตนเองและแก้ปัญหาด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้ดูแลมีความเชื่อมั่นในสมรรถนะของตนเองทำให้สามารถดูแลตนเองและดูแลเด็กออทิสติกได้อย่างมีประสิทธิภาพมี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1.1 การรับรู้ความหมาย (Meaning) หมายถึง การให้คุณค่ากับเป้าหมายของการดูแลเด็กออทิสติก ความต้องการบทบาทในการดูแลที่สอดคล้องกับความเชื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมของผู้ดูแล ทำให้ผู้ดูแลรู้สึกว่า การดูแลเด็กออทิสติกที่ทำอยู่มีความสำคัญ และมีความหมายต่อตนเอง

1.2 ความสามารถในการดูแล (Competence) หมายถึง การที่ผู้ดูแลรู้ว่าตนเองมีทักษะ และมีความสามารถในการดูแลเด็กออทิสติกและได้ประสบความสำเร็จในการดูแล

1.3 การตัดสินใจด้วยตนเอง (Self-determination) หมายถึง การที่ผู้ดูแลเด็กออทิสติกมีอิสระในการตัดสินใจ สามารถคิดวางแผนและควบคุมการดูแลเด็กที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง

1.4 ผลกระทบต่อเด็กออทิสติก (Impact) หมายถึง การที่ผู้ดูแลรู้ว่าตนเองมีส่วนทำให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ สามารถดูแลเด็กออทิสติกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

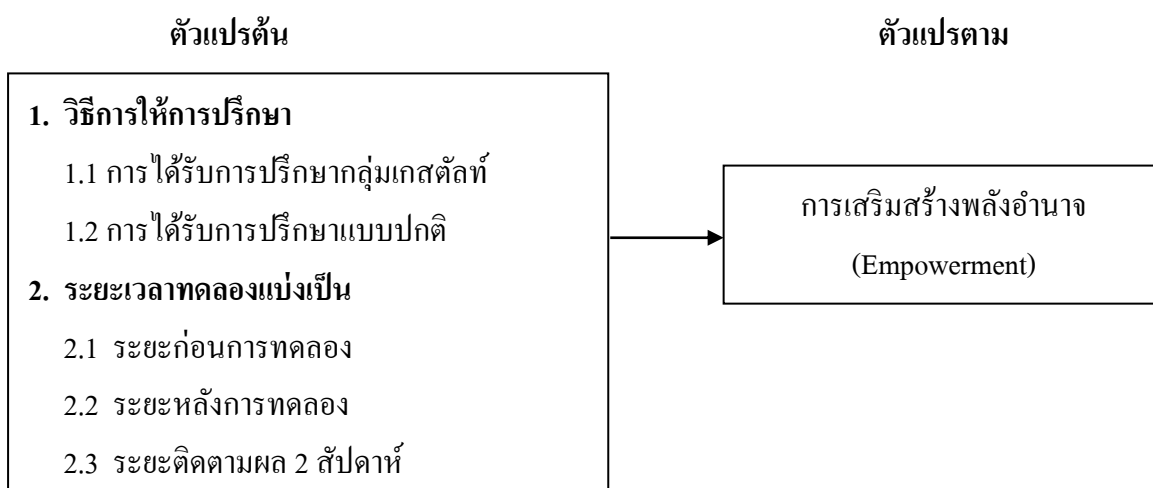
2. ผู้ดูแลเด็กออทิสติก หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่รับผิดชอบหลักในการดูแลเด็กหรือบุคคลที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือดูแลเด็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ซึ่งอาจเป็นญาติสายตรงหรือพี่เลี้ยงเด็กที่มารับบริการที่แผนกกิจกรรมบำบัด โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี มีคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดพลังอำนาจผู้ดูแลต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 และสมัครใจเข้าร่วมทดลอง

3. การปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ หมายถึง กระบวนการปรึกษากลุ่มที่มุ่งเน้นให้ผู้รับการปรึกษาเข้าใจตนเอง ตระหนักถึงประสบการณ์ และสิ่งที่กระทำอยู่ ตระหนักถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากปัญหาและยอมรับต่อความรับผิดชอบต่อชีวิตตนเองในสภาพปัจจุบัน

ตลอดจนการวางแผนจัดการและเลือกดำเนินชีวิตของตนเองอย่างอิสระและมีคุณค่า มีเป้าหมายในการดำเนินชีวิตและอยู่ร่วมกับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะนำไปสู่การพึ่งพาตนเองและพัฒนาศักยภาพของตนเองการตระหนักรู้ตนเอง โดยจะมีการปรึกษาสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ติดต่อกัน 6 สัปดาห์ รวมเป็น 12 ครั้ง ครั้งละ 1-1 ชั่วโมง 30 นาที

4. การปรึกษาแบบปกติ หมายถึง วิธีการที่ผู้ให้การศึกษาให้ผู้ดูแลพาเด็กออทิสติก มาฝึกที่แผนกกิจกรรมบำบัด โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยบูรพาตามปกติ และให้การศึกษาแบบปกติ ต่อผู้ดูแล โดยไม่ได้รับการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องผล การปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็ก
ออทิสติกที่มารับบริการในแผนกกิจกรรมบำบัด โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยบูรพา ในครั้งนี้ผู้วิจัย
ได้กำหนดแนวคิดในการศึกษาโดยรวบรวมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ แนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment)
  - 1.1 ความหมายของการเสริมสร้างพลังอำนาจ
  - 1.2 แนวคิดทฤษฎีทางจิตวิทยาในการเสริมสร้างพลังอำนาจ
  - 1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างพลังอำนาจ
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ โรคออทิสติกและการดูแลเด็กออทิสติก
  - 2.1 ความหมายของโรคออทิสติกและพัฒนาการของเด็กออทิสติก
  - 2.2 แนวคิดการดูแลและความหมายการดูแล
  - 2.3 ปัญหาของผู้ดูแลเด็กออทิสติก
  - 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้ดูแล
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์
  - 3.1 ความหมายของการปรึกษากลุ่ม
  - 3.2 เทคนิคและวิธีการการปรึกษากลุ่ม
  - 3.3 ทฤษฎีการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์
  - 3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment)

ความหมายของการเสริมสร้างพลังอำนาจ

พลังอำนาจหรือ Power เป็นคำนาม หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงความสามารถ ความมีอิทธิพล หรือมีอำนาจในการควบคุมและตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ส่วนคำว่ากรมอบอำนาจ หรือให้พลังอำนาจตรงกับคำว่า Empower ซึ่งเป็นคำกริยา หมายถึง การที่บุคคลที่มีอำนาจสูงกว่าได้ กระจายอำนาจ ไปสู่บุคคลที่มีอำนาจต่ำกว่า (To give power or authority to) หรือส่งเสริม ความสามารถให้ (To give ability to, enable) เป็นการช่วยให้บุคคล มีความสามารถในการเพิ่ม ทักษะของตนเอง พลังอำนาจไม่ใช่ความสามารถที่เป็นมาแต่กำเนิด แต่เป็นความสามารถที่พัฒนา ให้เกิดในบุคคลได้ กระบวนการที่ช่วยทำให้บุคคลพัฒนาพลังอำนาจขึ้นมาได้ เรียกว่า การเสริมสร้าง พลังอำนาจ (Empowerment) เป็นแนวคิดนามธรรม ซึ่งขึ้นอยู่กับเวลาและสถานที่ในขณะนั้น (Gibson, 1991) เป็นการให้อำนาจหรือการเพิ่มความสามารถของบุคคลให้มีอำนาจในการควบคุม จัดการ และใช้ทรัพยากร หรือความรู้ความสามารถของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

กิบสัน (Gibson, 1991) กล่าวว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจ หมายถึง กระบวนการ ทางสังคมที่แสดงให้เห็นถึงคุณค่าและการยอมรับ การส่งเสริมพัฒนาและเสริมสร้างความสามารถ ของบุคคลในการตอบสนองต่อความต้องการของตนเอง เพื่อให้เกิดความรู้สึกเชื่อมั่นในตนเอง และรู้สึกว่าตนเองมีพลังอำนาจ สามารถควบคุมความเป็นอยู่หรือชีวิตของตนเองได้

สมจิต หนูเจริญกุล, วัลลา ตันตโยทัย และรวมพร คงกำเนิด (2543 อ้างถึงใน กัทธาบุลย์ พุทธิรักษา, 2548) การเสริมสร้างพลังอำนาจ หมายถึง กระบวนการที่ช่วยเสริมสร้างความสามารถ และพัฒนาศักยภาพของบุคคลรอบตัว หรือชุมชน ในการควบคุมปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพและชีวิต เพื่อให้เขาเหล่านั้นมีพลัง มีความผาสุก และมีอำนาจมากขึ้นในการตัดสินใจ การเลือกใช้แหล่งประโยชน์ต่าง ๆ และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อรักษาไว้ซึ่งสุขภาพที่ดีทั้งทาง ร่างกายและจิตใจ กระบวนการนี้มีขึ้นตอนจากการเรียนรู้ข้อมูลต่าง ๆ และประสบการณ์ตรง ในการพัฒนาเพื่อพึ่งพาตนเองควบคุมตนเองโดยใช้พลังอำนาจได้อย่างเต็มศักยภาพ

อรพรรณ ทองคำ (2543) การเสริมสร้างพลังอำนาจหมายถึง กระบวนการหรือวิธีการ ต่าง ๆ ที่สนับสนุนและส่งเสริมให้บุคคลตระหนักรู้คุณค่าความสามารถแห่งตน รู้สึกว่ามีอำนาจ ในการควบคุมชีวิตตนเอง สร้างแรงจูงใจในการพัฒนาศักยภาพ ตลอดจนจัดโอกาสและสิ่งแวดล้อม ที่ช่วยสนับสนุนพัฒนาความสามารถของบุคคลให้รับรู้ถึงความสำเร็จและพึงพอใจในชีวิต

กิบสัน (Gibson, 1995 Cited in Honold, 1997) ได้กล่าวถึงการเสริมสร้างพลังอำนาจว่า เป็นแนวคิดที่อธิบายกระบวนการทางสังคม การแสดงถึงการยอมรับและชื่นชม การส่งเสริม การพัฒนาและเสริมสร้างความสามารถของบุคคลในการตอบสนองความต้องการของตนเอง

และแก้ปัญหาด้วยตนเอง รวมถึงความสามารถในการใช้ทรัพยากรที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เพื่อให้เกิดความรู้สึกเชื่อมั่นในตนเองและรู้สึกว่าตนเองมีอำนาจสามารถควบคุมความเป็นอยู่หรือวิถีชีวิตของตนเองได้

คอนเจอร์และคาร์นุงโก (Conger & Kanungo, 1988) ได้กล่าวถึงกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ ซึ่งประกอบทั้งการเสริมสร้างพลังอำนาจทั้งด้าน โครงสร้างและด้านจิตใจ โดยด้านโครงสร้างผู้บริหารจะเน้นการบริหารจัดการ ส่วนการเสริมสร้างพลังอำนาจด้านจิตใจซึ่งถือว่าเป็นด้านของจิตวิทยา จะเน้นการรับรู้ของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับความสำคัญของงานและของตนเองที่มีต่องาน

สพริสเซอร์ (Spreitzer, 1995) ได้เสนอองค์ประกอบของการเสริมสร้างพลังอำนาจด้านจิตใจ ซึ่งผ่านการทดสอบการวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบแบบยืนยัน (Confirmatory factor analysis) พบว่ามี 4 องค์ประกอบตรงตามที่โทมัสและเวลเฮาส์ (Thomas & Velthouse, 1990) ได้ระบุไว้ คือ การรับรู้ความหมายของงาน ความสามารถในการทำงานที่ตัดสินใจด้วยตนเอง และผลกระทบต่อหน่วยงาน กล่าวโดยสรุป การเสริมสร้างพลังอำนาจ หมายถึง กระบวนการที่เกิดขึ้นจากความสามารถของบุคคลที่เรียนรู้จากประสบการณ์ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ได้รับการส่งเสริมจากผู้อื่น ตลอดจนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการวิเคราะห์ในสิ่งต่าง ๆ จนเกิดความเข้าใจ มีอิสระในการเลือกและตัดสินใจ ให้สามารถทำทุกสิ่งทุกอย่าง ควบคุม จัดการ และตัดสินใจเรื่องราวหรือสถานการณ์ให้ตนเองสำเร็จตามเป้าหมาย โดยใช้ความรู้ความสามารถ ตลอดจนทรัพยากรที่มีอยู่

แนวคิดทฤษฎีทางจิตวิทยาในการเสริมสร้างพลังอำนาจ

พลังอำนาจไม่ใช่ความสามารถที่มีมาแต่กำเนิด แต่เป็นความสามารถที่พัฒนาให้เกิดขึ้นได้ในบุคคล กระบวนการที่ทำให้บุคคลพัฒนาพลังอำนาจขึ้นมาได้เรียกว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment) ซึ่งหมายถึง การมุ่งพัฒนาให้เกิดศักยภาพหรือสามารถ ความมีประสิทธิภาพ ความแกร่งในการทำกิจกรรม หรือในการดำรงชีวิต ที่ช่วยให้บุคคลได้พัฒนาจิตความสามารถในการควบคุมปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อชีวิต การทำงาน ความสำเร็จและ ความเป็นอยู่ของตนเองเป็นกระบวนการส่งเสริมที่จะก่อให้เกิดความร่วมมือกัน ความเท่าเทียมกัน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การถ่ายเทอำนาจให้เกิดความเสมอภาคกัน

แนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจของของกิบบสัน

ตามแนวคิดของ กิบบสัน (Gibson, 1991) ปัจจัยนำที่จะทำใหบุคคลเกิดกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ ก็คือ ความมุ่งมั่นทุ่มเท (Commitment) ความผูกพัน (Bond) และความรัก (Love) ของบุคคลที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องหรือมีอิทธิพลต่อกระบวนการเสริมสร้าง

พลังของบุคคล ได้แก่ ความเชื่อ (Beliefs) ค่านิยม (Values) ประสบการณ์ส่วนบุคคล (Experience) เป้าหมายในชีวิต (Determination) และการสนับสนุนทางสังคม (Social support) โดยมีความคับข้องใจ (Frustration) ความขัดแย้ง ปัญหาหรืออุปสรรคเป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลเข้าสู่ขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการ บุคคลจะสามารถเข้าสู่กระบวนการเสริมสร้างพลังได้มากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัย ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีอิทธิพลต่อกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยภายในบุคคลและปัจจัยระหว่างบุคคล

ปัจจัยภายในบุคคล ได้แก่

1. ค่านิยมส่วนตัว เช่น การมีความรักในตนเอง นับว่าเป็นปัจจัยภายในตัวบุคคลที่เป็นพื้นฐานของความรับผิดชอบ

2. ความเชื่อ (Beliefs) ความเชื่อจะเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากในการที่จะช่วยให้บุคคลสามารถจัดการกับปัญหา อุปสรรค และความยากลำบากที่เกิดขึ้นการที่บุคคลมีความเชื่อถือมีการมองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแง่ดี จะเกิดพลังในการที่จะพยายามแสวงหาวิธีการต่าง ๆ ไปสู่เป้าหมายที่ดี ความเชื่ออาจรวมถึงความเชื่อในทางศาสนาหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ด้วย

3. เป้าหมายในชีวิต (Determination) เกิดจากการที่บุคคลมีพลังความเข้มแข็งและแรงจูงใจที่จะกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อไปสู่เป้าหมาย โดยจะพยายามทำทุกอย่างเพื่อให้ตนเองได้รับสิ่งที่ดีที่สุด ถึงแม้ว่าจะมีอุปสรรคหรือปัญหาใด ๆ ก็ตาม ซึ่งปัจจัยทั้งที่กล่าวมาทั้งหมดจะส่งผลต่อการเกิดกระบวนการเสริมสร้างพลังบุคคลทุกขั้นตอน

4. ประสบการณ์ส่วนบุคคล (Experience) ประสบการณ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมา และประสบการณ์ที่บุคคลได้รับจากการศึกษา จากการอ่านหนังสือตำราวิชาการต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้บุคคลมีแนวทางสำหรับการจัดการควบคุมสถานการณ์นั้น ๆ

ปัจจัยระหว่างบุคคล ได้แก่

การสนับสนุนทางสังคม (Social support) จากหลาย ๆ แหล่ง เช่น จากคู่สมรสสมาชิกในครอบครัวบุคคลสำคัญในชีวิต รวมถึงญาติ ซึ่งมีส่วนรวมสนับสนุน ให้ความรู้ ให้คำแนะนำให้กำลังใจ ให้การประคับประคอง และให้ความมั่นใจ แหล่งสนับสนุนต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นสิ่งที่ช่วยให้บุคคลมีการเสริมสร้างพลังได้ดียิ่งขึ้น

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่มีความสำคัญต่อการเสริมสร้างพลัง การเสริมสร้างพลัง จะได้รับความสนใจก็ต่อเมื่อมีความพร้อม หรือขาดหายไปของอำนาจ หรือมีการสูญเสียอำนาจไม่ว่าจากสาเหตุใดก็ตาม เมื่อเกิดภาวะดังกล่าวขึ้นก็จะเห็นถึงความสำคัญของความรู้สึกที่มีอำนาจในการควบคุมสถานการณ์และจะคิดวิธีการเพื่อพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพในตนเอง สามารถจัดการแก้ปัญหาหรือสามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างมีคุณภาพ

ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเสริมสร้างพลัง

1. การสูญเสียหรือการบกพร่องของอำนาจที่ควรจะมี การขาดการส่งเสริมให้มีส่วนร่วม หรือการตัดสินใจ ขาดความยืดหยุ่นในการทำงาน การมีสัมพันธภาพที่ไม่ดีกับผู้ร่วมงานมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อคนในองค์กร สิ่งเหล่านี้ทำให้พลังอำนาจในการทำงานลดลง

2. สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนร่วมงาน ต้องเป็นสัมพันธภาพที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ต้องสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน ไม่มีความลับต่อกัน มีการเปิดเผยกัน มีการยอมรับซึ่งกันและกัน มีการให้คุณค่า และเคารพในสิทธิและความเป็นบุคคลระหว่างกัน จึงจะทำให้เกิดความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างพลัง

3. สิ่งแวดล้อม ต้องเป็นบรรยากาศของการช่วยเหลือและปรารถนาดีต่อกัน การเสริมสร้างพลังจะมีขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้บังคับบัญชามีจุดมุ่งหมายให้ผู้บังคับบัญชามีการพัฒนาความสามารถและพัฒนาพลังในตนเอง

4. บุคคล ต้องอาศัยความร่วมมือ การมีส่วนร่วมในทุก ๆ ขั้นตอน ผู้ร่วมงานจะต้องยอมรับในบทบาท ภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบที่จะมีขึ้น คือ ต้องถือเป็นพันธะผูกพัน (Commitment) ที่บุคคลพึงปฏิบัติร่วมกัน นอกจากนี้ แนวคิดเกี่ยวกับตนเองในด้านบวก ทักษะการรับรู้ ภาวะสุขภาพที่ดี ความสามารถในการปรับตัว ความกล้าหาญ อดทน อดกลั้น และความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทำให้เกิดการเสริมสร้างพลัง

5. เวลา กระบวนการเสริมสร้างพลังจะต้องอาศัยเวลาค่อนข้างยาวนาน เพราะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นทีละเล็กทีละน้อย ค่อยเป็นค่อยไปอย่างต่อเนื่อง

6. ปรัชญาและความเชื่อถือกับอำนาจบุคคลที่จะมีการเสริมสร้างพลังได้ จะต้องมีความเชื่อในความเท่าเทียมกันของบุคคล ต้องมีการปล่อยวาง มีความคิดเป็นอิสระ ยึดถือในระบอบประชาธิปไตย และต้องมีความเชื่อในเรื่องความสามารถและศักยภาพของแต่ละบุคคล

ขั้นตอนการเสริมสร้างพลังในระดับบุคคล ได้แบ่งการเสริมสร้างพลังเป็น 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การค้นพบสถานการณ์จริง (Discovering reality)

การค้นพบสภาพการณ์จริง เป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการเสริมสร้างพลัง เป็นการพยายามทำให้บุคคลอื่นยอมรับเหตุการณ์และสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวเอง สภาพที่เป็นจริงทำความเข้าใจข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ในขั้นตอนนี้จะมีการตอบสนองต่อบุคคล 3 ด้าน คือ ด้านอารมณ์ (Emotional response) ด้านสติปัญญาการรับรู้ (Cognitive response) และด้านพฤติกรรม (Behavioral response)

การตอบสนองด้านอารมณ์ เมื่อบุคคลรับรู้และตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นก็จะเกิด ความรู้สึกสับสน ไม่แน่ใจ ต่อต้าน วิตกกังวล กระวนกระวาย กลัว โกรธ ซึ่งอาการทั้งหมดเกิดจาก การที่บุคคลไม่สามารถยอมรับกับปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพของความเป็นจริงได้ ความรู้สึกเจ็บปวด ที่จะต้องเผชิญ ประกอบกับความไม่เข้าใจในสภาพและความยุ่งยากซับซ้อนของปัญหา ความไม่สามารถคาดเดาเหตุการณ์ล่วงหน้าได้ รวมทั้งการขาดความรู้ แต่ละบุคคลจะรู้สึกดีขึ้นได้ แต่ต้องอาศัยเวลาซึ่งการคิดในลักษณะนี้จะช่วยให้บุคคลมีกำลังใจดีขึ้น พยายามค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นตามสภาพที่เป็นจริง และสามารถจัดการกับตนเองได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม

การตอบสนองด้านสติปัญญาการรับรู้ เมื่อบุคคลสูญเสียความรู้สึก และความสามารถหรือ ความมั่นใจ ในการกระทำของตนเอง โดยการหาข้อมูลและความรู้ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ไม่ว่าจะเป็นการอ่านหนังสือ ตำรา วารสารทางวิชาการ การเข้าร่วมประชุมสัมมนาการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นกับผู้ที่มีประสบการณ์ที่คล้ายคลึงกัน เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจเหตุการณ์และ สถานการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นในระยะนี้ บุคคลจะใช้ข้อมูลความรู้ทั้งหมดที่ได้จากการแสวงหาจาก แหล่งต่าง ๆ มาใช้ประกอบการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ

การตอบสนองด้านพฤติกรรมเกิดขึ้น โดยบุคคลจะรับรู้และตระหนักว่า การกระทำของ ตนเองเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบ สิ่งที่ได้ทำไปแล้วเป็นสิ่งที่ดีที่สุด ที่สามารถทำได้ในขณะนั้น และมองปัญหาที่เกิดขึ้นในแง่ดี ทำความเข้าใจกับปัญหาและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจนสามารถรู้ ชัดเจนว่าสิ่งที่ตนเองต้องการอย่างแท้จริงคืออะไร จนเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ตระหนักถึง ความสำคัญของตนเอง ใช้ประสบการณ์การแก้ปัญหาที่ผ่านมา มาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ใหม่ ที่เกิดขึ้นในขั้นนี้การกระทำของบุคคลจะได้รับข้อมูลสะท้อนกลับจากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องเกิด การปรับตัวโดยคิดในแง่ดี และจะกระทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 2 การสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical reflection)

การสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการพยายามทบทวนเหตุการณ์ สถานการณ์ อย่างรอบคอบ เพื่อตัดสินใจและจัดการกับปัญหาอย่างสม เป็นการศึกษาทบทวนในการทำความเข้าใจ กับสถานการณ์ปัญหา ตลอดจนการแสวงหาทางเลือก การพินิจพิจารณาอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้เกิดมุมมองใหม่ เมื่อบุคคลสามารถค้นพบปัญหาตามสภาพการณ์จริง จะส่งผลให้บุคคลได้ พัฒนาตนเอง ช่วยให้ออกมามองปัญหา ประเมินและคิดพินิจพิจารณาถึงสถานการณ์หรือสิ่งที่ เกิดขึ้นทั้งหมดในแง่มุมมองต่าง ๆ ให้เกิดความเข้าใจชัดเจนเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาและ การเปลี่ยนแปลง ที่ดีขึ้นในขั้นนี้จะช่วยให้เกิดการพัฒนารูสึกมีพลังในการควบคุมตนเอง เกิดความคิดว่าทุกสิ่งทุกอย่างตนทำได้ไม่ได้ไร้ความสามารถ สิ่งที่ได้กระทำหลังจากการคิด

วิเคราะห์อย่างละเอียดแล้วจะช่วยให้บุคคลมีการพัฒนาขึ้น ตระหนักถึงความเข้มแข็งของตนเอง ความสามารถ ความถูกต้อง เกิดความรู้สึกมั่นใจในความรู้ความสามารถ การตัดสินใจและทักษะของตนเองมากขึ้น จึงกล่าวได้ว่าขั้นตอนนี้มีความสำคัญนำไปสู่การตัดสินใจเลือกวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสม และช่วยให้บุคคลมีการรับรู้ถึงพลังในตนเอง เมื่อผ่านขั้นตอนนี้บุคคลจะมีความรู้สึกเข้มแข็ง มีความสามารถและมีพลังมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 การตัดสินใจเลือกวิธีการปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสม (Taking charge)

การตัดสินใจเลือกวิธีการปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมมีการพบปะและเผชิญหน้า

เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้อื่น เพื่อช่วยประกอบการตัดสินใจของตนเอง หลังจากผ่านทั้งสอง

ขั้นตอนดังกล่าวแล้ว ในขั้นตอนนี้บุคคลจะตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติที่ตนเองคิดว่าเหมาะสมและ

ดีที่สุด ซึ่งบุคคลจะมีทางเลือกหลายวิธี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแสวงหาแนวทางแก้ปัญหาของแต่ละ

บุคคลและจะตัดสินใจเลือกปฏิบัติในสิ่งที่คิดว่าดีและเหมาะสมที่สุด โดยใช้เหตุผลของแต่ละบุคคล

ซึ่งอาจมีความแตกต่างกัน โดยที่การตัดสินใจจะอยู่ภายใต้เงื่อนไขคือ 1) เป็นวิธีแก้ปัญหาให้แก่

ตนเองได้ 2) สอดคล้องกับปัญหาของตน 3) สามารถตอบสนองความต้องการของตนเอง

4) ผ่านการปรึกษาจากผู้มีประสบการณ์และได้รับการยอมรับและ 5) เป็นวิธีที่ทำให้เกิดการยอมรับ

และเปิดใจกว้าง

ขั้นตอนที่ 4 การคงไว้ซึ่งการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ (Holding on)

การคงไว้ซึ่งการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ ถือเป็นข้อผูกพันในการปฏิบัติ ซึ่งเป็นขั้นตอน

สุดท้ายของกระบวนการเสริมสร้างพลัง เมื่อนำวิธีการที่เลือกใช้ไปปฏิบัติแล้วเกิดประสิทธิภาพ

หรือประสบความสำเร็จบุคคลก็จะเกิดความรู้สึกมั่นใจ รู้สึกมีพลัง มีความสามารถและคงไว้

ซึ่งพฤติกรรมการแก้ปัญหานั้นสำหรับการใช้ในการแก้ปัญหาครั้งต่อไป

แนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจของคอนเจอร์ และ คาร์นุงโก

คอนเจอร์และคาร์นุงโก (Conger & Kanungo, 1988) ได้กล่าวถึงกระบวนการเสริมสร้าง

พลังอำนาจ ซึ่งประกอบทั้งการเสริมสร้างพลังอำนาจทั้งด้านโครงสร้างและด้านจิตใจ โดยด้าน

โครงสร้างผู้บริหารจะเน้นการบริหารจัดการ ส่วนการเสริมสร้างพลังอำนาจด้านจิตใจ ซึ่งถือว่าเป็น

เป็นด้านของจิตวิทยา จะเน้นการรับรู้ของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับความสำคัญของงานและของตนเอง

ที่มีต่องาน

ในการเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับผู้ปฏิบัติงานนั้น ต้องมีการเสริมสร้างพลังอำนาจ

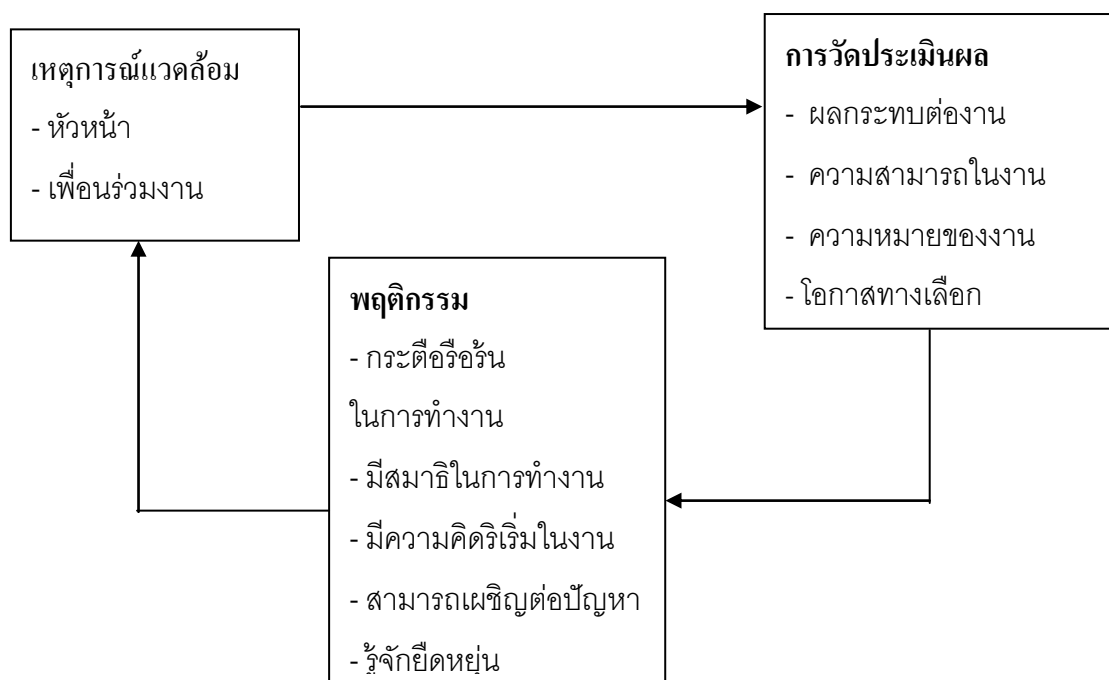
ทั้งด้านโครงสร้างและด้านจิตใจไปพร้อม ๆ กัน โฮโนลด์ (Honold, 1997) และจากผลการวิจัยหลาย

เรื่องที่ผ่านมาพบว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจด้านโครงสร้างเป็นส่วนที่จะช่วยผลักดันให้เกิด

การเสริมสร้างพลังอำนาจด้านจิตใจ และ การเสริมสร้างพลังอำนาจด้านจิตใจ จะส่งผลโดยตรงต่อความพึงพอใจในงาน ในขณะที่บางงานวิจัยระบุว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจด้านโครงสร้าง จะส่งผลทางอ้อมต่อความพึงพอใจในงานเท่านั้น

แนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจของโทมัสและเวลเฮ้าส์

โทมัสและเวลเฮ้าส์(Thomas & Velthouse, 1990) ได้เสนอรูปแบบการรับรู้การเสริมสร้างพลังอำนาจ ซึ่งส่งผลให้เกิดแรงจูงใจภายในของบุคคล และผลของงานที่ได้จะมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ในบทบาทของบุคคลนั้น ๆ และเป็นการให้ความสำคัญต่อผู้ปฏิบัติงานในด้านการรับรู้ความหมายของงาน ความสามารถของตนเองในการทำงาน ซึ่งโทมัสและเวลเฮ้าส์ได้เสนอแบบแผนการรับรู้การเสริมสร้างพลังอำนาจ (Cognitive model of empowerment) ซึ่งประกอบด้วยส่วนที่เป็นเหตุการณ์แวดล้อม(Environmental events) พฤติกรรม(Behavior) และการวัดประเมินงาน(Task assessment)

ภาพที่ 2 แบบแผนการรับรู้การเสริมสร้างพลังอำนาจ (Thomas & Velthouse, 1990, p. 670)

ตามแนวคิดแบบแผนการรับรู้การเสริมสร้างพลังอำนาจ ในส่วนของเหตุการณ์แวดล้อม (Environmental events) จะเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรวมทั้งบุคคลแวดล้อมตัวเราด้วย เช่น หัวหน้างาน กลุ่มเพื่อนร่วมงาน กลุ่มเพื่อนสนิท การจัดฝึกอบรม เป็นต้น เหตุการณ์แวดล้อม

จะส่งผลต่อการประเมินงาน ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ผลกระทบต่องาน (Impact) เป็นการประเมินระดับของพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการทำงาน เช่น ความตั้งใจในการทำงาน เป็นต้น 2) ความสามารถในงาน (Competence) เป็นการประเมินระดับความสามารถในการทำงานให้สำเร็จ 3) ความหมายของงาน (Meaningfulness) เป็นการประเมินความรู้สึกของบุคคลที่มีต่องาน รวมถึงความใส่ใจต่องานที่ได้รับมอบหมาย และ 4) โอกาสทางเลือก (Choice) เป็นการประเมินความรับผิดชอบในการกระทำของแต่ละบุคคล การเลือกและคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน เมื่อได้รับการประเมินผลอย่างใดอย่างหนึ่ง จะส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมการทำงานที่แตกต่างกัน เช่น มีความกระตือรือร้นในการทำงานมากขึ้น (Activity) มีสมาธิมุ่งมั่นในการทำงาน (Concentration) การแสดงออกถึงความคิดริเริ่มใหม่ ๆ (Initiative) ความสามารถในการเผชิญกับปัญหา (Resiliency) และการมีพฤติกรรมยืดหยุ่น (Flexibility) ปรับตัวอย่างเหมาะสมเพื่อผลสัมฤทธิ์ของงาน และพฤติกรรมเหล่านี้ก็สามารถส่งผลไปถึงเหตุการณ์แวดล้อมด้วย เช่น ถ้าได้รับการประเมินออกมาดี หัวหน้าจะให้ความไว้วางใจมากขึ้น แต่ถ้าผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์ หัวหน้าต้องดูแลบุคคลนั้นอย่างเคร่งครัดมากขึ้น

แนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจของสพริสเซอร์

สพริสเซอร์ (Spreitzer, 1991) ได้เสนอองค์ประกอบการเสริมสร้างพลังอำนาจด้านจิตใจ ซึ่งผ่านการทดสอบการวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบแบบยืนยัน (Confirmatory factor analysis) พบว่ามี 4 องค์ประกอบตรงตามที่โทมัสและเวลเฮาส์ (Thomas & Velthouse, 1990) ได้ระบุไว้ คือ การรับรู้ความหมายของงาน ความสามารถในการทำงาน การตัดสินใจด้วยตนเอง และผลกระทบต่อหน่วยงาน ซึ่งสพริสเซอร์ให้ความหมายไว้ ดังนี้

1. การรับรู้ความหมาย (Meaning) หมายถึง การให้คุณค่ากับเป้าหมายของงาน ความต้องการบทบาทในงานที่สอดคล้องกับความเชื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน ทำให้ผู้ปฏิบัติรู้สึกว่า งานที่ทำอยู่มีความสำคัญ และมีความหมายต่อตนเอง
2. ความสามารถในการทำงาน (Competence) หมายถึง การที่ผู้ปฏิบัติรู้ว่าตนเองมีทักษะ และความสามารถ ทำงานได้ประสบความสำเร็จ
3. การตัดสินใจด้วยตนเอง (Self-determination) หมายถึง การที่ผู้ปฏิบัติงานมีอิสระในการตัดสินใจ คิดริเริ่มสร้างสรรค์งานได้ และควบคุมการทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง
4. ผลกระทบต่อหน่วยงาน (Impact) หมายถึง การที่ผู้ปฏิบัติงานรู้ว่าตนเองมีส่วนทำให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร

ตารางที่ 1 สังกะระห์แนวคิดและองค์ประกอบการเสริมสร้างพลังอำนาจ

แนวคิดการเสริมสร้าง พลังอำนาจ	องค์ประกอบการเสริมสร้างพลังอำนาจ									
	1.Satisfaction	2.Self-development	3.Competence	4.Choice	5.Impact	6.Meaning/fulness	7.Self-determination	8.Power	9.Autonomy	10.Mastery
1. กิบสัน (Gibson, 1991) ให้ความหมายว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจเป็นแนวคิดที่อธิบายกระบวนการทางสังคม การแสดงถึงการยอมรับและชื่นชม การส่งเสริม การพัฒนา และเสริมสร้างความสามารถของบุคคลในการตอบสนองความต้องการของตนเองและแก้ปัญหาด้วยตนเอง รวมถึงความสามารถในการใช้ทรัพยากรที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เพื่อให้เกิดความรู้สึกเชื่อมั่นในตนเองและรู้สึกว่าตนเองมีอำนาจสามารถควบคุมความเป็นอยู่หรือวิถีชีวิตของตนเองได้	✓	✓				✓				✓
2. คอนเจอร์และคาร์นูกโก (Conger & Kanungo, 1988) ได้กล่าวถึงกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ ซึ่งประกอบทั้งการเสริมสร้างพลังอำนาจทั้งด้านโครงสร้างและด้านจิตใจ โดยด้านโครงสร้างผู้บริหารจะเน้นการบริหารจัดการ ส่วนการเสริมสร้างพลังอำนาจด้านจิตใจ ซึ่งถือว่าเป็นด้านของจิตวิทยา จะเน้นการรับรู้ของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับความสำคัญของงานและของตนเองที่มีต่องาน			✓				✓	✓	✓	
3. โทมัสและเวลเฮาส์ (Thomas & Velhouse, 1990) การรับรู้การเสริมสร้างพลังอำนาจ ส่งผลให้เกิดแรงจูงใจภายในของบุคคล และผลของงานที่ได้จะมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ในบทบาทของบุคคลนั้น ๆ และเป็นการให้ความสำคัญต่อผู้ปฏิบัติงานในด้านการรับรู้ความหมายของงาน ความสามารถของตนเองในการทำงาน			✓	✓	✓	✓				
4. สเปริตเซอร์ (Spreitzer, 1995) องค์ประกอบการเสริมสร้างพลังอำนาจด้านจิตใจ โดยให้ความหมายและคำจำกัดความของการเสริมสร้างพลังอำนาจเชิงจิตวิทยาในงาน (Psychological empowerment) เป็นการเพิ่มขึ้น			✓		✓	✓	✓			

ตารางที่ 1 (ต่อ)

แนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจ	องค์ประกอบการเสริมสร้างพลังอำนาจ									
	1.Satisfaction	2.Self-development	3.Competence	4.Choice	5.Impact	6.Meaning fullness	7.Self-determination	8.Power	9.Autonomy	10.Mastery
ของระดับแรงจูงใจภายในซึ่งเป็นความเชื่อของบุคคลว่าตนเองมีบทบาทที่สำคัญในองค์กรซึ่งเป็นประสบการณ์ที่ได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในการทำงาน และเมื่อบุคคลรู้สึกได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ จะปรากฏออกมาในรูปแบบของประสบการณ์ในการรู้คิดทั้ง 4 ด้าน										
รวม	1	1	3	1	2	3	2	1	1	1

จากตารางที่ 1 การสังเคราะห์แนวคิดและองค์ประกอบเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังอำนาจ จะเห็นว่า องค์ประกอบของการเสริมสร้างพลังอำนาจที่ได้จากการสังเคราะห์แนวคิด ประกอบด้วย องค์ประกอบ 10 องค์ประกอบ และผู้วิจัยเห็นว่ามียังมีองค์ประกอบที่ความถี่ซ้ำกันมากที่สุด 4 องค์ประกอบเรียงตามลำดับความถี่คือ

องค์ประกอบที่ 1 Meaning fullness ความถี่เท่ากับ 3 จากแนวคิดของกิบสัน (Gibson, 1991), โทมัสและเวลเฮาส์ (Thomas & Velhouse, 1990) และสพริตเซอร์ (Spreitzer, 1995)

องค์ประกอบที่ 2 Competence ความถี่เท่ากับ 3 จากแนวคิดของคอนเจอร์และคาร์นุโก (Conger & Kanungo, 1988), โทมัสและเวลเฮาส์ (Thomas & Velhouse, 1990) และสพริตเซอร์ (Spreitzer, 1995)

องค์ประกอบที่ 3 Self-determination ความถี่เท่ากับ 2 จากแนวคิดของคอนเจอร์และคาร์นุโก (Conger & Kanungo, 1988) และสพริตเซอร์ (Spreitzer, 1995)

องค์ประกอบที่ 4 Impact ความถี่เท่ากับ 2 จากแนวคิดของโทมัสและเวลเฮาส์ (Thomas & Velhouse, 1990) และสพริตเซอร์ (Spreitzer, 1995)

ดังนั้น การเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment) ในงานวิจัยนี้หมายถึง การสร้างแรงกระตุ้นหรือการเพิ่มแรงจูงใจจากความรู้สึกภายในบุคคล เกี่ยวกับการรับรู้ประสบการณ์และความเชื่อในความสามารถแห่งตน การพัฒนาและเสริมสร้างความสามารถของบุคคลในการตอบสนองความต้องการของตนเองและแก้ปัญหาด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้ดูแลมีความเชื่อมั่น

ในสมรรถนะของตนเองทำให้สามารถดูแลตนเองและดูแลเด็กออทิสติกได้อย่างมีประสิทธิภาพ มี 4 องค์ประกอบดังนี้

1. การรับรู้ความหมาย (Meaning) หมายถึง การให้คุณค่ากับเป้าหมายของการดูแลเด็กออทิสติก ความต้องการบทบาทในการดูแลที่สอดคล้องกับความเชื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมของผู้ดูแล ทำให้ผู้ดูแลรู้สึกว่า การดูแลเด็กออทิสติกที่ทำอยู่มีความสำคัญ และมีความหมายต่อตนเอง
2. ความสามารถในการดูแล (Competence) หมายถึง การที่ผู้ดูแลรู้ว่าตนเองมีทักษะและมีความสามารถในการดูแลเด็กออทิสติกและได้ประสบความสำเร็จในการดูแล
3. การตัดสินใจด้วยตนเอง (Self-determination) หมายถึง การที่ผู้ดูแลเด็กออทิสติกมีอิสระในการตัดสินใจ สามารถคิดวางแผนและควบคุมการทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง
4. ผลกระทบต่อเด็กออทิสติก (Impact) หมายถึง การที่ผู้ดูแลรู้ว่าตนเองมีส่วนทำให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ สามารถดูแลเด็กออทิสติกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างพลังอำนาจ

จิม สกอลนัม (2545) ได้ศึกษาโปรแกรมเสริมสร้างพลังอำนาจต่อการรับรู้สมรรถนะการจัดการตนเองของมารดาโรคหัวใจพิการแต่กำเนิดโดยใช้แนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจของกิบสัน (Gibson, 1995) ตามขั้นตอนของการเสริมสร้างพลังอำนาจทั้ง 4 ขั้นตอนคือ การค้นพบสถานการณ์จริง การพิจารณาและไตร่ตรองสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ความสามารถเป็นผู้ดำเนินการในการดูแล และความมั่นใจที่จะควบคุมสถานการณ์ พบว่า ผู้ดูแลมีการยอมรับและเกิดพลังใจในการดูแลมากขึ้น

จิรภัทร เปลื้องนุช (2548) ศึกษาผลของโปรแกรมสร้างพลังอำนาจในการรับรู้สมรรถนะการดูแลเด็กออทิสติกของผู้ปกครอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยการรับรู้สมรรถนะการดูแลเด็กออทิสติกของผู้ปกครองหลังเข้าร่วมโปรแกรมสร้างพลังอำนาจเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ภัทรานุญต์ พุทธรักษา (2548) ศึกษาโปรแกรมการสร้างพลังใจในผู้ดูแลต่อการส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะของตนเองในการดูแลเด็กออทิสติก พบว่า ภายหลังเข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มทดลองมีคะแนนการรับรู้สมรรถนะของตนเองในการดูแลเด็กสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บุบผา ธนิกกุล และเพ็ญญา แดงด้อมยุทธ์ (2552) ได้ศึกษา ผลของกลุ่มช่วยเหลือตนเองและการเสริมสร้างพลังอำนาจต่อภาวะการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทในชุมชนพบว่า การที่ผู้ดูแลได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจทำให้ภาวะการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทต่ำกว่ากลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปีทมากรณ์ พรหมวิเศษ (2554) ได้ศึกษาผลของการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลหลักต่อการดูแลที่บ้านในผู้ป่วยเด็กวัยก่อนเรียน โรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว พบว่า ผู้ดูแลหลักในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจ ความสามารถในการควบคุม และการรับรู้สมรรถนะในคนสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ธนากรณ์ ใจมา (2550) ศึกษาผลของโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจแบบกลุ่มต่อความสามารถในการดูแลของผู้ดูแลผู้ที่เป็นโรคมะเร็งที่มารับบริการแผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลเมืองปาน จังหวัดลำปาง พบว่า ผู้ดูแลผู้ที่เป็นโรคมะเร็งหลังเข้าร่วมโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจแบบกลุ่มมีระดับคะแนนความสามารถในการดูแลผู้ที่เป็นโรคมะเร็งสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจแบบกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะเห็นได้ว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจในส่วนบุคคล สามารถเพิ่มการรับรู้สมรรถนะในคน เพื่อให้เกิดความรู้สึกเชื่อมั่นในตนเองและรู้สึกว่าตนเองมีอำนาจสามารถควบคุมความเป็นอยู่หรือวิถีชีวิตของตนเองได้

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรคออทิสติกและการดูแลเด็กออทิสติก

ความหมายของโรคออทิสติก

เด็กออทิสติก (Autistic children) หรือเด็กที่มีภาวะออทิสซึม หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติทางสมอง ซึ่งส่งผลให้เขามีปัญหาในการทำความเข้าใจและตอบสนองกับโลกภายนอก และทำให้เขามีพฤติกรรมและการแสดงออกที่แตกต่างจากเด็กปกติทั่วไป เมื่อแรกพบเราอาจจะยังไม่สามารถบอกได้ว่าเด็กคนไหนที่เรารู้จักอยู่นั้นเป็นเด็กออทิสติกหรือไม่ เพราะไม่มีตัวบ่งชี้ที่เห็นได้ชัดเจนทำให้เด็กออทิสติกหลายคนถูกเข้าใจผิดในเบื้องต้นว่าเป็นเด็กที่มีปัญหาเรื่องคือ ชนและไม่สุภาพ ซึ่งจากสถิติชี้ว่ามีเด็กออทิสติกทั่วโลก ประมาณ 4-5 คน ต่อประชากรเด็ก 10,000 คน อีกทั้งยังมีนักวิจัยคาดการณ์จากสัญญาณที่เกิดขึ้นว่าอัตราการเกิดของเด็กออทิสติกนั้นอาจสูงเท่ากับ 23 คน ต่อประชากรเด็ก 1,000 คน โดยมีแนวโน้มที่จะพบในเด็กชายมากกว่าเด็กหญิงถึง 4 เท่า จากการวิจัยตามคู่มือและสถิติของสมาคมจิตแพทย์อเมริกันครั้งที่ 3 และ 4 พบภาวะออทิสซึมในเด็กอายุ 1-5 ปี เท่ากับ 9.9 ต่อประชากรเด็ก 10,000 คน (มูลนิธิออทิสติกไทย, 2553)

สาเหตุและภาวะที่เกี่ยวข้อง

1. กรรมพันธุ์ เนื่องจากพบเด็กออทิสติกในกลุ่มแฝดจากไข่ใบเดียวกัน มากกว่าคู่แฝดที่เกิดจากไข่คนละใบ และอัตราส่วนของออทิสซึมในพื้นที่ท้องเดียวกัน พบถึง 1:50 ส่วนในเด็กทั่วไป พบ 1:2,000

2. ความผิดปกติของสมอง อาจเกิดขึ้นได้ตั้งแต่ระหว่างเด็กอยู่ในครรภ์มารดา ระหว่างการคลอด หรือภายหลังคลอด เช่น มารดาที่เป็นโรคหัดเยอรมันระหว่างตั้งครรภ์ เด็กที่เป็นโรค Tuberous sclerosis เด็กขาดออกซิเจนระหว่างคลอด การเจ็บป่วยของเด็กภายหลังคลอด เช่น โรคสมองอักเสบ แม้แต่การเป็นหัด ไอกรน ที่มีภาวะแทรกซ้อน ก็อาจเป็นสาเหตุทำให้พัฒนาการของสมองผิดปกติได้ เด็กออทิสติก ร้อยละ 25-30 จะมีอาการของโรคลมชักในระยะเริ่มเข้าวัยรุ่น จากการตรวจคลื่นสมองด้วยไฟฟ้า พบว่ามีความผิดปกติของคลื่นสมองแบบไม่เฉพาะเจาะจง (Non-specific) มากกว่าเด็กทั่วไป ขนาดของสมองโตกว่าเด็กทั่วไปเล็กน้อย โดยไม่ได้มาตั้งแต่แรกเกิด จากการศึกษาวินิจฉัยพบว่า สมองของเด็กออทิสติกมีเซลล์ของสมองผิดปกติอยู่ 2 แห่ง คือ บริเวณที่ควบคุมด้านความจำ อารมณ์ และแรงจูงใจ ส่วนอีกบริเวณหนึ่งจะควบคุมเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของร่างกาย ลักษณะของเซลล์สมองทั้ง 2 แห่ง เป็นเซลล์ที่ไม่พัฒนาไปตามวัยของเด็ก

3. สารสื่อเคมีในสมองผิดปกติ เช่น ระดับของสารซีโร โดนินและสาร โดปามีนสูง แต่ยังไม่เป็นที่ยอมรับอย่างแน่นอน

4. ความผิดปกติระบบความต้านทาน คือมีระบบภูมิคุ้มกันกลับไปทำลายระบบประสาทของตนเอง

อย่างไรก็ตามยังไม่สามารถบอกได้ถึงสาเหตุที่แน่นอน ส่วนปัจจัยการเลี้ยงดูนั้นไม่ใช่เหตุโดยตรง แต่เป็นสาเหตุส่งเสริมที่จะทำให้เด็กที่เป็นออทิสติกอยู่แล้ว มีอาการมากขึ้นหรือช่วยให้อาการของเด็กดีขึ้นได้

ลักษณะของเด็กออทิสติก

เด็กออทิสติกจะมีภาวะบกพร่องด้านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ภาวะบกพร่องด้านการสื่อสาร และการแสดงพฤติกรรมที่ซ้ำ ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่พ่อแม่ควรสังเกตและเปรียบเทียบกับเด็กในวัยเดียวกัน ดังนี้

1. ภาวะบกพร่องด้านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ส่วนใหญ่เด็กออทิสติกจะมีปัญหาด้านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยมีพฤติกรรมดังนี้ ไม่สบตา ตั้งใจฟังหรือคุณอื่นน้อย หรือมีความบกพร่องในการตอบสนองกับบุคคลรอบข้างน้อย ไม่รู้จักการแบ่งปันของเล่นหรือทำกิจกรรมอื่นร่วมกับบุคคลรอบข้าง มีการตอบสนองที่ไม่ปกติต่ออารมณ์โกรธ ความเครียด หรือการแสดงความรักจากบุคคลอื่น ในปัจจุบัน งานวิจัยได้กล่าวไว้ว่าเด็กออทิสติกที่ไม่ตอบสนองด้านอารมณ์เนื่องจากพวกเขาไม่ได้สนใจสภาพสังคมรอบตัวของตัวเอง เช่น เด็กออทิสติกบางคนสนใจดูปากเมื่อมีคนพูดกับพวกเขามากกว่าจะสบตา เด็กออทิสติกบางคนมีภาวะบกพร่องด้านการเข้าใจคนอื่น เช่น เด็กทั่วไปจะเข้าใจข้อมูลที่บุคคลอื่นสื่อสาร รวมถึงความรู้สึก และเป้าหมายในการสื่อสารของ

บุคคลอื่น ในทางตรงกันข้ามเด็กออทิสติกจะไม่เข้าใจและไม่สามารถคาดคะเนการสื่อความหมายของบุคคลอื่นได้

2. ภาวะบกพร่องด้านการสื่อสาร โดยทั่วไปแล้ว เด็กในวัยเตาะแตะหรือเมื่อย่างเข้าขวบปีแรก จะเริ่มพูดได้สองสามคำ และรู้จักหันมามองเมื่อถูกเรียกชื่อ หรือชี้ของเล่นที่ต้องการได้ แต่สำหรับเด็กออทิสติกจะมีพฤติกรรม ดังนี้ ไม่ตอบสนองหรือตอบสนองช้าเมื่อมีคนเรียกชื่อหรือเรียกให้สนใจ มีการพัฒนาที่ล่าช้าทางด้านท่าทาง เช่น การชี้และแสดงสิ่งของให้ผู้อื่นดู ส่งเสียงและพูดอ้อแอ้ในช่วงปีแรก แต่หลังจากนั้นจะหยุดพฤติกรรมดังกล่าว การพัฒนาด้านภาษาล่าช้า เรียนรู้การสื่อสารโดยใช้รูปภาพหรือสัญลักษณ์ของตัวเอง พูดเพียงคำเดียวหรือพูดซ้ำไปซ้ำมา ไม่สามารถพูดเป็นประโยคได้ พูดทวนคำที่ได้ยินซ้ำ ๆ ใช้คำแปลก ๆ สื่อความหมายแปลก ๆ เฉพาะคนที่ใกล้ชิดกับเด็กจึงจะเข้าใจ

3. การแสดงพฤติกรรมซ้ำ ๆ โดยทั่วไปเด็กออทิสติกมักแสดงพฤติกรรมที่ซ้ำไปซ้ำมา ซึ่งบางคนอาจแสดงพฤติกรรมดังกล่าวอย่างรุนแรง ชัดเจน ในขณะที่บางคนอาจแสดงพฤติกรรมดังกล่าวเพียงเล็กน้อย เช่น เล่นนิ้วมือ กระพือแขน เดินในท่าเฉพาะ ซ้ำ ๆ นอกจากนี้ ยังมีความสนใจจดจ่อกับบางสิ่งบางอย่างมากเป็นพิเศษ เช่น บางคนอาจชอบคล้อยรถที่หมุน ประภาคารตัวเลข หรือสัญลักษณ์ เนื่องจากเด็กออทิสติกไม่รู้จักการยืดหยุ่น จึงมักจะยึดติดอะไรแบบเดิม ๆ พวกเขาจะรับประทานอาหารแบบเดิม ๆ เวลาเดิม ๆ ทุกวัน หรือไปโรงเรียนก็จะชอบไปเส้นทางเดิม ๆ เป็นต้น

พัฒนาการของเด็กออทิสติก

สาริณี รุ่งศรี (2548 อ้างถึงใน ชนากร ไจมา, 2550) ได้กล่าวถึงพัฒนาการของเด็กออทิสติกไว้ ดังนี้

วัยขวบปีแรกเด็กมักจะ ไม่ค่อยชอบให้อุ้ม ขึ้นตัว แอนหนีหรือร้อง ไม่จ้องแม่หรือผู้เลี้ยง ไม่ส่งภาษาหรือมองตามเวลาแม่เดินจากไป ไม่สบตาเวลามองหน้าเด็กมักจะเบือนหน้าหนี ไม่อ้าแขนรอรับเวลาที่ผู้ใหญ่จะเข้ามาอุ้ม

วัย 2-3 ขวบ ความผิดปกติจะชัดเจนขึ้น เด็กไม่สามารถแสดงความรู้สึกร่วมกับผู้อื่นได้ ไม่สนองตอบเวลาที่แม่หรือผู้เลี้ยงเรียกให้มาสนใจอะไรบางอย่าง เวลาชี้ให้ดูสิ่งของที่อยู่อีกไกลออกไปเด็กจะไม่มองตาม มักจะไม่เข้ามาหาพ่อแม่เพื่ออวดของเล่น หรือชวนให้เล่นด้วย ไม่เลียนแบบท่าทางของผู้อื่น เวลาต้องการสิ่งของอะไรจะไม่ใช้นิ้วมือของตัวเองชี้ แต่จับมือผู้อื่นชี้ไปที่สิ่งนั้นแทน ไม่สามารถเล่นเกมที่ต้องผลัดกันเล่นได้ ไม่ร้องตามหรือแสดงอาการกังวลเวลาจากแม่ ไม่กลัวคนแปลกหน้า

วัยก่อนเข้าเรียน พบการขาดทักษะทางสังคมอย่างชัดเจน ไม่สนใจที่จะเข้าหาหรือเล่นกับเด็กอื่นในวัยเดียวกัน เดินอยู่รอบๆสนามคนเดียว ไม่รวมกลุ่มเล่นกับเพื่อน ในรายที่อาการไม่รุนแรงจะยังสนใจเข้าไปเล่นกับผู้อื่นแต่เล่นไม่เป็น บางคนเล่นกับคนอื่นได้บ้างแต่ต้องเล่นเฉพาะสิ่งที่ตัวเองสนใจเท่านั้น

วัยเรียน เด็กจะมีปัญหาไม่เข้าใจสถานการณ์ทางสังคมที่ซับซ้อนขึ้น ไม่มีเพื่อนสนิทชอบเก็บตัวหรืออยู่คนเดียวคนเดียวตามลำพัง ไม่สามารถเข้าใจหรือรับรู้ที่ผู้อื่นกำลังคิดอะไรหรือรู้สึกอย่างไร ไม่มีความรู้สึกสงสารหรือเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ในบางรายอาจมีความต้องการอยากมีเพื่อนแต่เข้ากับเพื่อนได้ยากแม้ว่าจะพยายามอย่างเต็มที่แต่ก็มักจะถูกเด็กอื่นมองว่าแปลกหรือตลก

แนวคิดการดูแลและความหมายการดูแล

การดูแล (Care giving) หมายถึงกระบวนการช่วยเหลือเหลือบุคคลที่มีภาวะพร่องความสามารถทางด้านร่างกายและจิตใจตามความต้องการของผู้รับการดูแล โดยครอบคลุมทุกด้านไม่ว่าด้วยเหตุผลใด ๆ ก็ตาม ซึ่งผู้ดูแลต้องใช้กลวิธีเทคนิคต่าง ๆ ตามลักษณะของงานดูแลที่แตกต่างกันไปแต่ละระดับความรุนแรงของโรคที่เกิดขึ้น (Kane & Kane, 2000, p. 321 อ้างถึงใน ธนากร ใจมา, 2550)

การดูแลหมายถึงศาสตร์หรือศิลป์ในการกระทำการแสดงความรู้สึกรับรู้ การเห็นคุณค่าระหว่างบุคลากรความเต็มใจและความมุ่งมั่นในการดูแล ความรู้และการกระทำที่สอดคล้องกันเป็นการตอบสนองความต้องการที่มีต่อภาวะสุขภาพ โดยผู้ดูแลและบริการต่างก็ดีศักยภาพและประโยชน์ร่วมกันในกระบวนการดูแล

การดูแลเป็นคำที่สื่อความหมายในชีวิตประจำวันทั่วทุกวงการทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนความหมายของการดูแลตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หมายถึง การเอาใจใส่ ปกป้องรักษา ปกครอง สำหรับในภาษาอังกฤษ การดูแลใช้คำว่า Care มีความหมายว่าเป็นภาวะ ความกังวล ความห่วงใย ความเอาใจใส่อย่างจริงจัง ความหมายตามพจนานุกรมภาษาอังกฤษ Care เป็นคำนาม หมายถึงการเอาใจใส่ ความรับผิดชอบ ความสนใจ

การดูแล หมายถึง พฤติกรรมระหว่างบุคคลที่เป็นกระบวนการกระทำที่ทำการช่วยเหลือบุคคลอื่น หรือกลุ่มบุคคลเพื่อดำรงไว้ซึ่งความเป็นมนุษย์ และการอยู่รอดของชีวิต หรือเพื่อจุดประสงค์ใดจุดประสงค์หนึ่ง เป็นความรู้สึกที่มีร่วมกัน เช่น การดูแลระหว่างบุคคลในครอบครัว การดูแลระหว่างเพื่อน เป็นต้น

การดูแล หมายถึง เป็นปรากฏการณ์สากลเพื่อการอยู่รอดของมนุษยชาติ การดูแลเป็นการปฏิบัติกิจกรรมการช่วยเหลือ (Assistive) การสนับสนุนค้ำจุน (Supportive) การอำนวยความสะดวก (Facilitative) และการสร้างความสามารถ (Enabling) ให้กับบุคคลหรือกลุ่มคน

ตามความต้องการที่แสดงออกเพื่อปรับปรุงหรือรักษาไว้ซึ่งการมีสุขภาพดีหรือแนวทางการดำเนินชีวิต ที่พาสูก (Leininger, 1988 อ้างถึงใน ภัทรานุรักษ์ พุทธรักษา, 2548)

สรุปได้ว่าการดูแล หมายถึง กระบวนการและวิธีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลให้มีความสามารถในการดูแลมนุษย์ทั้งบุคคลครอบครัวและสังคม โดยผสมผสานธรรมชาติเข้ากับความเป็นอยู่ของมนุษย์ได้ดี เป็นการตอบสนองต่อคุณค่า ความสำคัญและความรักในความเป็นมนุษย์ของบุคคลซึ่งการกระทำนั้นอยู่ในขอบเขตความรู้ทางวิชาการจริยธรรมและศีลธรรม โดยผ่านการยอมรับจากสังคม และได้รับการพัฒนาเพื่อเป้าหมายอยู่ที่การป้องกันเพิ่มพูนและอนุรักษ์ ความเป็นมนุษย์ได้อย่างสมบูรณ์ โดยเฉพาะในด้านการส่งเสริมสุขภาพและฟื้นฟูสภาพ ป้องกันภาวะแทรกซ้อนที่จะเกิดขึ้น

ศิริพันธุ์ สาสัตย์ และ เตือนใจ ภัคดีพรหม (2551) ได้แบ่งผู้ดูแลออกเป็นผู้ดูแลที่เป็นทางการ (Formal caregiver) และ ผู้ดูแลที่ไม่เป็นทางการ (Informal caregiver)

ด้านผู้ดูแลที่เป็นทางการ (Formal caregiver) เป็นกลุ่มผู้ดูแลที่เป็นวิชาชีพ จากสถานบริการพยาบาล หรือ กลุ่ม องค์กร ที่เคยผ่านการฝึกอบรมมาก่อนและได้รับเงินเป็นการตอบแทน ซึ่งอาจเป็น แพทย์ พยาบาล บุคลากรทางการแพทย์ รวมทั้งผู้ช่วยดูแลจากศูนย์ที่ให้บริการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน

ด้านผู้ดูแลที่ไม่เป็นทางการ (Informal caregiver) เป็นกลุ่มผู้ที่ให้การช่วยเหลือในกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ แก่ผู้ป่วยโดยที่ไม่เคยผ่านการฝึกอบรมมาก่อน การดูแลอาจยาวนานถึง 24 ชั่วโมงต่อ ไม่ได้รับเงินเป็นค่าตอบแทน แต่เป็นการดูแลที่มาจากความรัก ความสำนึกในบุญคุณ หรือหน้าที่ แรงจูงใจที่ให้การดูแลอาจจะมาจากความสัมพันธ์ทางการสมรส หรือจากครอบครัว เช่น คู่สมรส ลูกหลานญาติพี่น้อง เพื่อน หรือเพื่อนบ้านของผู้ป่วย จากการศึกษาพบว่าผู้ดูแลส่วนใหญ่จะเป็นสามีหรือภรรยาของผู้ป่วยและมักสูงอายุด้วยกันทั้งคู่

ศิริพันธุ์ สาสัตย์ (2549) ได้อธิบายความแตกต่างของกลุ่มผู้ดูแลแบบไม่เป็นทางการตามลักษณะความสัมพันธ์กับผู้ป่วยและปริมาณการช่วยเหลือที่ให้ ดังนี้คือ

1. แบ่งตามลักษณะความสัมพันธ์กับผู้ป่วย

ผู้ดูแลที่เป็นญาติ หรือญาติผู้ดูแล คือ ผู้ที่ให้การช่วยเหลือดูแลผู้ป่วยอยู่ที่บ้านที่เป็นสมาชิกในครอบครัว เป็นผู้ดูแลที่ไม่เป็นทางการที่พบได้บ่อยมากที่สุดในประเทศไทย ทั้งนี้ในกลุ่มผู้ดูแลที่เป็นญาตินี้อาจประกอบไปด้วยผู้ดูแลหลักและผู้ดูแลรอง เช่น สมาชิกในครอบครัวบางคนรับผิดชอบดูแลช่วยเหลือผู้ป่วยในด้านกิจวัตรประจำวันและกิจกรรมในการดูแลโดยตรงที่บ้าน บางคนรับผิดชอบดูแลทางการเงินและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการดูแล บางคนรับผิดชอบพาผู้ป่วยไปพบแพทย์เนื่องจากมีความคล่องตัวในการติดต่อประสานงานสูง เป็นต้นผู้ให้การช่วยเหลือ

ไม่เป็นทางการ คือ ผู้ที่ให้การช่วยเหลือดูแลผู้ป่วยที่มาจากเครือข่ายอื่น ๆ เพื่อน หรือเพื่อนบ้าน ที่ให้การช่วยเหลืองานบ้านหรือกิจวัตรประจำวันโดยไม่คิดค่าตอบแทน ทั้งนี้อาจเป็นการให้การช่วยเหลือด้วยความรัก ความผูกพัน หรือเป็นการตอบแทนคุณความดีที่ผู้ป่วยเคยมีให้แก่ผู้ดูแลประเภทนี้มาก่อนในอดีต

2. แบ่งตามปริมาณการช่วยเหลือ

2.1 ผู้ดูแลหลัก (Primary caregiver) คือบุคคลที่ผู้ได้รับการดูแลระบุว่าเป็นผู้ที่ให้การช่วยเหลือดูแลในระยะเวลาเจ็บป่วย หรืออาจเป็นผู้ที่ใช้เวลาในการดูแลคิดเป็นจำนวนชั่วโมงต่อวันสูงสุด ทำหน้าที่ดูแลปฏิบัติกิจกรรมต่อผู้ป่วยโดยตรง เช่น การอาบน้ำ ทำความสะอาดร่างกาย ดูแลสุขวิทยาส่วนบุคคล ดูแลเรื่องการรับประทานยา ทำความสะอาดแผล และช่วยเหลือในการขับถ่าย เป็นต้น ผู้ดูแลหลักนี้จะเป็นผู้ที่เผชิญกับภาวะเครียดสูงสุด นอกจากนี้ผู้ที่ให้การดูแลผู้ป่วยด้วยโรคหรือมีปัญหาด้านสุขภาพต่างกันจะมีระดับความเครียดจากการดูแล แตกต่างกันไป

2.2 ผู้ดูแลรอง (Secondary caregiver) หมายถึงบุคคลอื่นที่อยู่ในเครือข่ายของการดูแล มีหน้าที่จัดการด้านอื่น ซึ่งไม่ใช่การกระทำต่อตัวผู้ป่วย กิจกรรมการช่วยเหลือที่ให้อาจเป็นครั้งคราว หรือมีระยะเวลาในการดูแลช่วยเหลือน้อยกว่าผู้ดูแลหลัก

ดังนั้น ผู้ดูแลเด็กออทิสติกในงานวิจัยนี้ คือ บุคคลที่ทำหน้าที่รับผิดชอบหลักในการดูแลเด็กหรือบุคคลที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือดูแลเด็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม รวมทั้งการตัดสินใจต่าง ๆ ที่มีผลจากข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของเด็ก โดยให้การดูแลช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องในช่วงระยะเวลาหนึ่งหรือตลอดไป ซึ่งอาจเป็นญาติสายตรงหรือพี่เลี้ยงเด็กที่มารับบริการที่แผนกกิจกรรมบำบัด โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี และสมัครใจเข้าร่วมการทดลอง

ปัญหาของผู้ดูแลเด็กออทิสติก

ผู้ดูแลเด็กออทิสติก

ผู้ดูแล หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่รับผิดชอบหลักในการดูแลเด็ก หรือเป็นผู้ดูแลเด็กที่ให้การช่วยเหลือที่บ้าน (Davis, 1982 อ้างถึงใน รพีพรรณ อินทวงศ์, 2550) มีลักษณะสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. เป็นญาติที่มีความสัมพันธ์กับเด็กออทิสติก โดยเป็นบิดา มารดา พี่ น้อง หรือบุคคลสำคัญในชีวิตอื่น ๆ

2. ให้การช่วยเหลือดูแลเด็กออทิสติก ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม รวมทั้งการตัดสินใจต่าง ๆ ที่มีผลทำให้เกิดข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน โดยให้การดูแลช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องในช่วงระยะเวลาหนึ่งหรือตลอดไป

3. ให้การดูแลช่วยเหลือ โดยไม่ได้รับการตอบแทนที่เป็นค่าจ้างหรือรางวัล

4. ให้การดูแลช่วยเหลือที่บ้าน หรือชุมชนแห่งอาศัย

ดังนั้น ผู้ดูแลเด็กออทิสติก จึงเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่รับผิดชอบหลักในการดูแลบุคคลเหล่านี้ ได้แก่ บิดา มารดา ตา ยาย ปู่ ย่า หรือญาติ ที่สามารถตอบสนองความต้องการของเด็กในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมของเด็กออทิสติกได้ รวมทั้งให้ความรักและความเข้าใจ อุทิศตนเพื่อเด็กได้

บทบาทของผู้ดูแลเด็กออทิสติก

ผู้ดูแล เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการตอบสนองความต้องการของเด็กทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม เนื่องจากเป็นผู้ใกล้ชิด ให้การเลี้ยงดู ให้ความรักแก่เด็กมาโดยตลอด (นารีลักษณ์ มาคลศิริกุล, 2546) บทบาทและหน้าที่ของผู้ดูแลสรุปโดยรวมได้ดังนี้

1. บทบาทในการเป็นผู้เลี้ยงดู เป็นบทบาทที่ผู้ดูแลทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือเด็กออทิสติก ทั้งด้านสุขภาพอนามัย และตอบสนองความต้องการด้านอื่นๆ โดยยึดแนวทางการรักษา เช่น การส่งเสริมพัฒนาการ การรับประทานอาหาร การรับประทานยา เป็นต้น

2. บทบาทในการกระตุ้นพัฒนาการ ผู้ดูแลเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการกระตุ้นพัฒนาการของเด็ก เนื่องจากเวลาส่วนใหญ่เด็กออทิสติกจะอยู่กับผู้ดูแลที่บ้าน การฝึกและกระตุ้นพัฒนาการทั้งที่บ้านและที่โรงพยาบาลจะทำให้เด็กได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง

3. บทบาทในการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม ผู้ดูแลจะต้องช่วยจัดสภาพแวดล้อมสิ่งของต่าง ๆ อย่างมีระเบียบแบบแผนที่แน่นอน เช่น มีมุมห้องสำหรับทำกิจกรรมโดยเฉพาะ และในห้องจะต้องไม่มีสิ่งรบกวน หรือมีสิ่งรบกวนน้อย มีตารางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีการลำดับขั้นตอนของการทำงานแต่ละอย่าง โดยที่เด็กออทิสติกจะทำตามขั้นตอนทุกครั้ง ดังนั้นผู้ดูแลจึงจำเป็นต้องพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันกับแพทย์ และบุคลากรสุขภาพให้เกิด การปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกันทั้งที่บ้านและโรงพยาบาล

จะเห็นได้ว่า ผู้ดูแลเด็กออทิสติก ต้องมีบทบาททั้งในการเป็นผู้ให้การดูแลเด็กโดยตรง และการประสานงานกับบุคลากรด้านสุขภาพ นอกจากนี้ยังต้องดูแลด้านอื่น ๆ เพื่อช่วยในการตอบสนองความต้องการการดูแลตนเอง เพื่อให้เด็กออทิสติกได้รับการดูแลทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม

การดูแลเด็กออทิสติก

เด็กออทิสติกมีข้อจำกัดด้านความสามารถทางร่างกาย และสติปัญญา ทำให้ไม่สามารถดูแลตนเองได้ ผู้ดูแลจึงต้องมีบทบาทสำคัญในการดูแลเด็กในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ผู้ดูแลเด็กออทิสติกควรฝึกเด็กให้รู้จักสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันก่อน แล้วจึงฝึกกิจกรรมต่อไป กิจกรรมที่ฝึก เช่น การทำความสะอาดร่างกาย ฝึกการแต่งกาย ฝึกการขับถ่าย การใช้ช้อนรับประทานอาหาร เป็นต้น การฝึกกิจวัตรประจำวันให้เด็กออทิสติกสามารถช่วยเหลือตนเองได้ จะช่วยแบ่งเบาภาระของผู้ดูแลได้ ทั้งนี้ผู้ดูแลต้องมีความอดทนในการฝึกเด็ก เพราะขั้นตอนแต่ละกิจกรรมของการฝึก อาจใช้เวลาเป็นวัน เป็นเดือน หรือเป็นปี จึงจะทำให้เด็กออทิสติกเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น (คณะกรรมการ โครงการส่งเสริมพัฒนาการ โรงพยาบาลราชานุกูล, 2552 อ้างถึงใน อัญนิษฐ ทองประเสริฐ, 2553)

2. ด้านการดูแลปฏิบัติตามแผนการรักษา เด็กออทิสติกบางคนจำเป็นต้องได้รับยาร่วมด้วยทั้งนี้การใช้ยาในเด็กออทิสติก เพื่อเพิ่มความสามารถในการเรียนรู้ ควบคุมอาการหงุดหงิด ก้าวร้าว หรือทำร้ายตนเอง ผู้ดูแลจึงต้องคอยดูแลให้เด็กรับประทานยาตามแผนการรักษาอย่างถูกต้อง รวมทั้งรู้จักสังเกตอาการข้างเคียงจากการใช้ยาที่เด็กได้รับ ระยะเวลาของการใช้ยาในเด็กแต่ละคนไม่เท่ากัน ซึ่งแพทย์จะปรับยาตามความเหมาะสมกับอาการของเด็ก โดยการประเมินเด็กเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง (สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์, 2548)

3. ด้านจิตใจและอารมณ์ เด็กออทิสติกอาจมีการเปลี่ยนแปลงอารมณ์ง่าย ดังนั้นสิ่งแรกที่ผู้ดูแลควรทำ คือ หารสาเหตุเพื่อให้การช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ในกรณีที่ไม่ทราบสาเหตุผู้ดูแลควรเบี่ยงเบนความสนใจโดยการให้การสัมผัส พุดคุย ปลอบโยน หรือชักจูงให้ทำกิจกรรมอื่นหากเด็กมีพฤติกรรมทำร้ายตนเอง ทำร้ายผู้อื่นหรือทำลายข้าวของ ผู้ดูแลควรแยกเด็กมาอยู่ในสถานที่ปลอดภัย ให้การดูแลอย่างใกล้ชิด อาจให้เด็กออกกำลังกายหรือเล่นเพื่อให้เด็กได้ระบายอารมณ์ ซึ่งจะช่วยให้เด็กผ่อนคลายขึ้น นอกจากนี้ผู้ดูแลควรให้ความรัก ความเข้าใจ โดยการสัมผัส สวมกอดเด็กด้วยความนุ่มนวล พุดคุย และเรียกชื่อเด็กด้วยน้ำเสียงอ่อนโยน พร้อมกับกระตุ้นให้เด็กได้สบตากับผู้ดูแล ฝึกให้เด็กรับคำสั่งง่าย ๆ ได้รู้จักทักทายบุคคลใกล้ชิด และเมื่อเด็กได้เรียนรู้มากขึ้น จึงสอนให้เด็กรู้จักสิ่งแวดลอมใกล้ตัว เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้การเข้าสังคมมารยาทในสังคม (สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์, 2548)

การดูแลเด็กออทิสติกส่งผลกระทบต่อผู้ดูแลทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม คือ

1. ด้านร่างกาย เช่น ความเหนื่อยล้าจากการไม่ได้พักผ่อน สุขภาพของผู้ดูแลทรุดโทรมอ่อนเพลีย เหน็ดเหนื่อย ไม่มีเวลาส่วนตัว

2. ด้านจิตใจ เช่น ความรู้สึกด้านบวก ได้แก่ ความภูมิใจ ปลื้มปิติ โดยเฉพาะเด็กออทิสติกมีพัฒนาการในทางที่ดีขึ้น ส่วนความรู้สึกด้านลบ ได้แก่ ความหงุดหงิด ความวิตกกังวล ความเครียด ความท้อแท้ หมดหวัง บางรายคิดฆ่าตัวตาย

3. ด้านสังคม เช่น บทบาทในสังคมลดลง (ภัทรภรณ์ ทุ่งปิ่นคำ และคะเนิงนิจ ไชยลังการณ, 2546)

ดังนั้น การดูแลเด็กออทิสติก ผู้ดูแลต้องมีความอดทน มีความตั้งใจ เนื่องจากการดูแลเด็กออทิสติก ต้องให้การดูแลเอาใจใส่เกือบทุกด้าน ขึ้นกับปัญหาและความรุนแรงของเด็กแต่ละคน บางคนมีความสลับซับซ้อน มีความผิดปกติอย่างอื่นร่วมด้วย ต้องใช้เวลานานในการดูแล และถ้าเด็กได้รับการดูแลที่ไม่ถูกต้อง จะทำให้เกิดปัญหาความผิดปกติของพัฒนาการเพิ่มมากขึ้น ผู้ดูแลอาจต้องประสบกับความยากลำบากในการดูแลและช่วยเหลือมากขึ้น อาจก่อให้เกิดผลกระทบตามมา

ทฤษฎีการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์

ความหมายของการปรึกษาแบบกลุ่ม

การปรึกษากลุ่ม (Group counseling) เป็นกระบวนการทางจิตวิทยา โดยมีสมาชิกกลุ่มที่สามารถร่วมกันแสดงปัญหาและหาทางแก้ไขปัญหา เพราะมีเป้าหมายที่เหมือนหรือคล้ายกัน โดยมีพื้นฐานของความสัมพันธ์ภายในกลุ่มเป็นไปเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกกลุ่มจะสามารถบอกเล่าความวิตกกังวลที่มีอยู่ในใจให้กลุ่มรับทราบ สมาชิกคนอื่น ๆ จะสะท้อนความคิดและความรู้สึกต่าง ๆ เพื่อให้สมาชิกได้มีโอกาสสำรวจตนเอง เข้าใจตนเอง และรับฟังความคิด ความรู้สึก เจตคติของผู้อื่นที่มีทั้งเหมือนและแตกต่างจากตน โดยให้ค้นพบปัญหาของตนเอง ช่วยกันหาแนวทางในการแก้ไขปัญหานั้น ๆ โดยใช้พลังจากกลุ่ม ซึ่งกลุ่มให้การปรึกษาที่ดีควรมีสมาชิกกลุ่มประมาณ 5-12 คน (กลุ่มงานสังคมสงเคราะห์ โรงพยาบาลศรีธัญญา, 2542, หน้า 27 อ้างถึงใน ธนิตา จุลวนิชย์พงษ์, 2546)

พนม ลิมอริย์ (2548, หน้า 6) กล่าวว่า การให้คำปรึกษากลุ่มเป็นกระบวนการ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้มาขอรับคำปรึกษา ซึ่งมีจำนวนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป และผู้ให้การปรึกษา จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการฝึกฝนอบรมทางจิตวิทยา โดยเฉพาะ เพื่อช่วยให้ผู้มาขอรับคำปรึกษา เกิดความเข้าใจตนเองสิ่งแวดล้อม และนำความรู้ ความเข้าใจที่ได้จากการปรึกษาภายในกลุ่มไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขตนเอง ทำให้สามารถปรับตัวได้ดีขึ้นและสามารถ นำตนเองได้ในที่สุด

โอลเซน (Ohlsen, 1988, p. 30) กล่าวว่า การให้คำปรึกษากลุ่มเป็นการให้ความช่วยเหลือบุคคลปกติที่รวมกลุ่มกันให้ยอมรับปัญหาต่าง ๆ ของตนเองและแก้ไขปัญหานั้น ก่อนที่จะกลายเป็นปัญหารุนแรงและยังช่วยให้ผู้มีปัญหาสามารถเรียนรู้ที่จะนำความคิดหรือประสบการณ์ที่ได้จากกลุ่มมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

คอเรย์ (Corey, 2004, p. 6) ได้กล่าวว่า การให้คำปรึกษากลุ่มเป็นกระบวนการของสัมพันธภาพระหว่างบุคคลที่เน้นในเรื่องความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่มักจะเป็นปัญหาของผู้มารับบริการ การให้คำปรึกษากลุ่มมีจุดมุ่งหมายทั้งการป้องกันและการบำบัดรักษาบรรยากาศของกลุ่ม ให้เกิดความไว้วางใจ และแสดงความเห็นอกเห็นใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นำไปสู่เปิดเผยเรื่องราวที่เป็นปัญหาและ มีการพัฒนาตนเอง เพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาของตน

สรุปได้ว่าการให้คำปรึกษากลุ่ม หมายถึง กระบวนการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับการปรึกษา จำนวนตั้งแต่สองคนขึ้นไป ซึ่งมีความต้องการตรงกันที่จะปรับปรุงหรือแก้ไขปัญหาาร่วมกัน มาปรึกษาหารือกันเป็นกลุ่ม โดยมีผู้ให้บริการปรึกษาเอื้ออำนวยให้กระบวนการกลุ่มดำเนินไปอย่างราบรื่น สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนมีโอกาสดแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ได้สำรวจตนเองยอมรับตนเอง กล่าวที่จะเผชิญปัญหา ได้ใช้ความคิด ในการแก้ปัญหาหรือปรับปรุงตนเอง อีกทั้งได้ฟังความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้อื่น ทำให้สามารถมองเห็นช่องทางในการแก้ไขปัญหาของตน เนื่องจากได้รับคำแนะนำหรือความคิดเห็น จากสมาชิกในกลุ่มภายใต้บรรยากาศแห่งการยอมรับและอบอุ่น มีการไว้วางใจกัน

จุดมุ่งหมายของการปรึกษาแบบกลุ่ม

นักวิชาการหลายท่านได้ให้จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มไว้ด้วยกันหลายท่านซึ่งจุดมุ่งหมายนั้นไม่แตกต่างกันโดยทางผู้วิจัยได้นำเสนอ 2 ท่านคือ

คอเรย์ (Corey, 2004, p. 5) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษากลุ่มไว้ ดังนี้

1. เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตนเองและบุคคลอื่นๆ ที่เป็นสมาชิกกลุ่ม
2. เพื่อเพิ่มความตระหนักรู้ และความรู้สึกในเอกลักษณ์ของตนเอง
3. เพื่อให้ยอมรับในปัญหาของสมาชิกภายในกลุ่ม
4. เพื่อเพิ่มการยอมรับ ความเชื่อมั่น และมุมมองใหม่ของตนเองและสมาชิกคนอื่น ๆ
5. เพื่อพัฒนาความหวังใจและความเมตตาที่มีต่อคนอื่น
6. เพื่อค้นหาและพัฒนาการแก้ปัญหาอย่างหลากหลายที่เป็นความขัดแย้งในใจ
7. เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจเลือก และเลือกอย่างฉลาด

ลักษณะ สิริวัฒน์ (2543, หน้า 90-91) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มไว้ 5 ประการ พอสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ผู้รับการปรึกษาได้ผ่อนคลายความวิตกกังวลใจ
2. เพื่อช่วยให้ผู้รับการปรึกษาได้รับความรู้สึกอันจะเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาการปรับปรุงตนเอง

3. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้รับการปรึกษาได้ช่วยกันคิดแก้ปัญหาที่มีอยู่ร่วมกัน หรือค้นหาสาเหตุหรือข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับปัญหานั้นๆ เพื่อให้การแก้ปัญหานั้นบรรลุผลสำเร็จ

4. ช่วยให้ผู้รับการปรึกษารู้จักและเข้าใจตนเอง ตลอดจนรู้จักการประมาณตน ในด้านความสามารถ ความสนใจ

5. เพื่อเป็นการปูพื้นฐานไว้สำหรับการให้การปรึกษาเป็นรายบุคคลต่อไป

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายในการให้การปรึกษากลุ่ม คือ ช่วยให้ผู้มารับการปรึกษารู้จัก กระบวนการเข้าสังคม พัฒนาเจตคติ ความเชื่อ ค่านิยม ความรู้สึกของตนเอง มีความเข้าใจตนเอง มองผู้อื่นในแง่ดี สามารถตัดสินใจด้วยตัวเอง มีความเชื่อมั่นทางจิตใจ มีโอกาสเป็นทั้งผู้รับและผู้ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่น และตระหนักว่าผู้อื่นก็ต้องเผชิญปัญหาและหาทางแก้ไขปัญหา เหมือนกัน และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่อไป

คุณค่าและหลักสำคัญในการให้การปรึกษากลุ่ม

แกซดา (Gazda, 1975, p. 81) ได้อธิบายถึงคุณค่าและหลักสำคัญของการให้การปรึกษากลุ่มไว้ ดังนี้

1. สมาชิกกลุ่มไม่รู้สึกว่าตนเองไม่เหมือนใครหรือแตกต่างจากคนอื่น แต่ยังมีคนที่ มีปัญหาคล้ายคลึงกับปัญหาของเขา
2. สมาชิกกลุ่มได้รับความสนับสนุนในการแก้ไขปัญหามาจากการที่กลุ่มให้การยอมรับ ให้รางวัลและกำลังใจแก่เขา
3. สภาพของกลุ่มเป็นเสมือนสังคมเล็ก ๆ ของชีวิตจริง ซึ่งทำให้สมาชิกสามารถทดสอบ พฤติกรรมในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นได้
4. กลุ่มเป็นสถานที่ที่ปลอดภัย ซึ่งเปิดโอกาสให้สมาชิกได้ทดลองกระทำพฤติกรรมใหม่
5. สมาชิกกลุ่มได้เรียนรู้กันและกัน ด้วยการสังเกตว่าผู้อื่นแก้ปัญหาตนเองอย่างไร
6. สภาพของกลุ่มอาจจะเป็นตัวแทนที่แสดงถึงสภาพในครอบครัวของสมาชิกกลุ่ม จึงสามารถใช้เป็นสื่อที่จะช่วยแก้ปัญหาคอร์รัวของสมาชิกคนนั้นได้

หลักสำคัญของการให้การปรึกษากลุ่มนั้นพอสรุปได้ว่า การให้การปรึกษากลุ่มจะต้องยึด ผู้มาขอรับการปรึกษาเป็นศูนย์กลาง โดยแต่ละคนจะได้พูดถึงปัญหาของตน และแสดงความคิดเห็น ร่วมกัน โดยมีผู้ให้การปรึกษาต้องคอยทำหน้าที่อำนวยความสะดวก และสมาชิกคนใดพร้อมจะพูด ภายใต้อำนาจของผู้อื่นเพื่อให้สมาชิกสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ด้วยตนเองโดยผู้ให้ การปรึกษามุ่งเน้นเพื่อช่วยเหลือสมาชิกกลุ่มเพียง 1-2 คน ต่อครั้งเพื่อประสิทธิภาพของการปรึกษา

องค์ประกอบของการปรึกษาแบบกลุ่ม

ในการดำเนินการหรือจัดกลุ่มให้การปรึกษาที่ประสบความสำเร็จนั้น ไม่เพียงแต่จะขึ้นอยู่กับ การดำเนินการภายในกลุ่มเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของการปรึกษากลุ่ม ดังนี้

1. ผู้นำกลุ่ม

ผู้นำกลุ่มหรือผู้ให้การปรึกษาจะเป็นผู้เอื้ออำนวยให้สมาชิกมีการปฏิสัมพันธ์กัน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ไปสู่เป้าหมายภายในกลุ่ม โดยผู้นำกลุ่มหรือผู้ให้การปรึกษาที่คตินั้นควรมีลักษณะดังนี้

1.1 พัฒนาความกระจ่างชัดให้เกิดขึ้นในกลุ่ม

1.2 เป็นผู้นำในการเริ่มต้นในการสนทนากลุ่ม

1.3 ให้สมาชิกมีศักยภาพในการตัดสินใจเลือก

1.4 ให้สมาชิกได้พูดถึงสิ่งที่ตนเองรู้สึกวิตกกังวลหรือเป็นปัญหา และมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่ม

1.5 ดำเนินการในการให้การปรึกษา หรือการฝึกฝนที่จำเป็น เพื่อที่จะให้สมาชิกกลุ่มประสบความสำเร็จ

1.6 บางครั้งอาจเปิดโอกาสให้ครอบครัวเข้ามาอยู่ในกลุ่มถ้าเห็นว่ามี ความจำเป็น

1.7 จัดระเบียบกลุ่มในเรื่องต่างๆ เช่น ให้สมาชิกรู้จักคุ้นเคยซึ่งกันและกันให้ข้อเสนอแนะกฎระเบียบของกลุ่ม และเตรียมสมาชิกที่จะได้รับความสำเร็จจากการมีประสบการณ์ในกลุ่ม

1.8 ผู้นำกลุ่มจะต้องมีความสามารถที่จะใช้เทคนิคและวิธีการเพื่อที่จะนำเข้าสู่ปัญหา และการช่วยเหลือ ซึ่งในการจัดกลุ่มให้การปรึกษาได้

2. การเลือกสมาชิก

การเลือกสมาชิกให้เข้าร่วมกลุ่มให้การปรึกษานั้น ได้แบ่งลักษณะของผู้ที่เข้าร่วมกลุ่ม ออกเป็น 3 ประเภท คือ

2.1 ผู้ที่สมัครใจ (The volunteer) จะตัดสินใจเข้าร่วมกลุ่มด้วยความเต็มใจของตนเอง จากข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ ของการให้การปรึกษา

2.2 ผู้สมัครใจแกมถูกบังคับ (The forced volunteer) บุคคลประเภทนี้เข้ากลุ่ม เพราะได้รับการกระตุ้นกะขยอ หรือถูกชี้แนะให้เข้ากลุ่ม การเข้ากลุ่มจึงดูเหมือนกับว่ามีความสมัครใจ แต่ยังไม่มั่นใจว่าเข้าร่วมกลุ่มนั้นเป็นสิ่งที่มีความประโยชน์หรือไม่

2.3 ผู้ที่ถูกบังคับให้เข้าร่วมกลุ่ม (The forced participant) ผู้นำกลุ่มต้องใช้เวลาแก่สมาชิกเหล่านี้มาก เพื่อที่จะให้เขากล้าเปิดเผยตนเองและได้รับประโยชน์จากกระบวนการกลุ่ม

3. ชนิดของกลุ่ม

ราว (Rao, 1981, p. 177) กล่าวว่าชนิดของกลุ่มควรเป็นกลุ่มปิด คือ ไม่มีการรับสมาชิกเพิ่มในระหว่างให้การปรึกษา แม้จะมีสมาชิกลาออกไปแล้วก็ตาม เพราะการจัดเป็นกลุ่มเปิดจะทำให้สมาชิกมีปัญหาในเรื่องความไว้วางใจและความสนิทสนม

4. ขนาดของกลุ่ม

คอเรย์ (Corey, 2004, p. 117) กล่าวว่าขนาดของกลุ่มนั้นขึ้นอยู่กับช่วงวัยของบุคคล ในส่วนของการวิจัยนี้เป็นกลุ่มวัยรุ่น คอเรย์ ระบุไว้ถ้าเป็นเด็กวัยรุ่นควรอยู่ระหว่าง 6-8 คน

5. ระยะเวลา ความถี่ และจำนวนครั้ง

วัชรินทร์ (2549, หน้า 182) ให้ความเห็นเห็นว่า เวลาที่ใช้ในการให้การปรึกษาเป็นกลุ่มโดยปกติแล้วสำหรับกลุ่มวัยรุ่นหรือผู้ใหญ่จะใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง หรือ 1 ชั่วโมงครึ่งจำนวนครั้งในการให้การปรึกษาแบบกลุ่มจะให้การปรึกษาสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ถ้ามีเวลาน้อยอาจจัดสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง เวลาไม่ควรต่ำกว่า 1 ชั่วโมง หรือไม่ควรเกิน 2 ชั่วโมง สำหรับจำนวนครั้งที่จะพบกันควรกำหนดไว้ประมาณ 6-7 ครั้ง โดยถือเป็นกลุ่มที่ใช้ระยะเวลาสั้น ๆ

6. อายุ และวุฒิภาวะของสมาชิก

ในส่วนของอายุสมาชิกกลุ่มนั้นควรที่จะคัดเลือกให้มีช่วงอายุที่อยู่ในระดับเดียวกัน เพื่อให้สมาชิก มีความสบายใจในการสร้างสัมพันธภาพภายในกลุ่ม ส่วนวุฒิภาวะมีความสำคัญมากกว่าอายุตามปฏิทิน และระดับความสามารถทางสติปัญญาไม่ควรแตกต่างกันมาก เพื่อจะได้ไม่มีปัญหาในการสื่อสาร สมาชิกที่มีความสามารถน้อยกว่าจะถูกข่มโดยสมาชิกที่มีความสามารถมากกว่า

7. สถานที่ในการประชุมกลุ่ม

สถานที่ในการให้การปรึกษากลุ่ม ควรเป็นห้องที่มีขนาดพอเหมาะกับจำนวน และแบ่งแยกเป็นสัดส่วนชัดเจน ในส่วนของเก้าอี้ควรมีลักษณะที่นั่งได้สบายและพร้อมที่จะเคลื่อนย้ายในกรณีต้องการนั่งกับพื้นซึ่งพื้นห้องควรสะอาด ส่วนการจัดรูปแบบการนั่งควรจัดให้สมาชิกได้มองเห็นอย่างทั่วถึง (Ohlsen, 1988, p. 29)

เทคนิคและวิธีการให้การปรึกษากลุ่ม

กระบวนการให้การปรึกษาแบบกลุ่ม

วัชรินทร์ (2549, หน้า 18-20) กล่าวถึงวิธีการให้การปรึกษากลุ่มมีขั้นตอนดังต่อไปนี้
ขั้นเตรียมการ เป็นขั้นที่ผู้ให้บริการปรึกษาต้องกำหนดกรอบของสิ่งต่าง ๆ ในการให้การปรึกษาโดยสามารถแบ่งได้เป็นลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. ลักษณะของกลุ่มเป็นแบบใด

2. จุดประสงค์ของกลุ่มคืออะไร
3. เป็นกลุ่มเพื่อพัฒนาตนเอง หรือเพื่อแก้ปัญหา
4. สมาชิกจะได้รับประโยชน์อะไรจากการเข้ากลุ่ม
5. กระบวนการขั้นตอนในการคัดเลือกสมาชิกเป็นอย่างไร
6. กำหนดให้มีจำนวนสมาชิกกี่คนจำนวนครั้งในการเข้ากลุ่ม
7. ระยะเวลาในการดำเนินการให้คำปรึกษาแต่ละครั้งกฎเกณฑ์ของกลุ่มมีอย่างไรบ้าง
8. กลวิธีในการดำเนินกิจกรรมการประเมินผลและการติดตามผล

ขั้นเลือกสมาชิก ในการเลือกสมาชิกจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลาย ๆ ด้าน

มาประกอบกันดังนี้ ช่วงของอายุ เพศ บุคลิกภาพ, ขนาดของกลุ่มช่วงเวลาและความถี่ในการดำเนินกลุ่ม และการเลือกสมาชิกที่มีปัญหาหรือความต้องการตรงกัน

การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลก่อนเข้ากลุ่ม

ผู้ให้บริการปรึกษาควรพบผู้รับบริการปรึกษาเป็นรายบุคคล เพื่ออธิบายให้ผู้รับบริการปรึกษาเข้าใจถึงแนวทางในการปรึกษากลุ่มซึ่งรายละเอียดที่จะต้องดำเนินการสัมภาษณ์ประกอบไปด้วย

1. การให้คำปรึกษากลุ่มคืออะไร
2. ผู้เข้าร่วมจะได้รับประโยชน์อะไรจากการเข้ากลุ่ม
3. บทบาทหน้าที่แต่ละคนมีเป็นอย่างไร
4. อธิบายความแตกต่างระหว่างการให้คำปรึกษากลุ่มกับการปรับทุกข์กันในหมู่เพื่อนฝูงเป็นอย่างไร

5. ผู้ให้บริการปรึกษาเปิดโอกาสให้ผู้รับบริการถามถึงกระบวนการให้การปรึกษากลุ่มซึ่งรวมถึงประเด็นเกี่ยวกับการรักษาความลับ ช่วงเวลาของการจัดแต่ละครั้ง จำนวนครั้ง

6. ถามความสมัครใจของผู้รับบริการก่อนเข้าร่วมกลุ่ม
- การเข้ากลุ่มครั้งแรก

ในการเข้ากลุ่มครั้งแรกผู้ให้การปรึกษาจะต้องมีการสร้างสัมพันธภาพอันดีต่อกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยและเกิดบรรยากาศแห่งการไว้วางใจซึ่งกันและกัน และผู้ให้การปรึกษาควรอธิบายให้ผู้รับบริการปรึกษาเข้าใจวัตถุประสงค์และบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม และจะต้องสามารถประเมินบรรยากาศของกลุ่มและสังเกตที่ทำของสมาชิกแต่ละคนได้อย่างแม่นยำ สมาชิกแต่ละคนจะพัฒนาความไว้วางใจและสัมพันธภาพอันดีต่อกัน

ผู้ให้การปรึกษาจะได้กำหนดจุดมุ่งหมายส่วนตัวและความคาดหวังสิ่งที่จะได้รับจากการให้คำปรึกษากลุ่มอย่างถูกต้องเหมาะสม การให้การปรึกษาในขั้นนี้ ควรเป็นการสำรวจแนวความคิดและความรู้สึก แต่ยังไม่ควรเริ่มแก้ปัญหา

ขั้นตอนการ เป็นขั้นที่สมาชิกจะนำปัญหาและเรื่องราวของตนมาเล่าให้กลุ่มฟัง และเปิดโอกาสให้สมาชิกคนอื่นแสดงความคิดเห็นหรือช่วยแก้ปัญหา ผู้ให้การปรึกษาจะมีโอกาสเป็นผู้สังเกตการณ์และสนับสนุนให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเพิ่มขึ้น โดยผู้ให้การปรึกษาจะสามารถทำให้สมาชิกแต่ละคนได้พูดถึงเรื่องราวและความรู้สึกของตนกล้าเผชิญปัญหา ยอมรับความจริง ยอมรับฟังคำวิจารณ์ของผู้อื่น รู้จักตนเอง ทั้งสามารถเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เห็นช่องทางแก้ปัญหาหรือปรับปรุงตนเอง ซึ่งกระบวนการให้การปรึกษานี้ จะใช้เวลาพบกันหลายครั้งจนกว่าจะได้ผล

ขั้นยุติการให้การปรึกษา หลังจากการผ่านขั้นตอนการดำเนินการตามที่กำหนดไว้แล้วก็จะถึงขั้นยุติการให้ การปรึกษา ในขณะที่กลุ่มใกล้จะยุติการดำเนินการ ผู้ให้การปรึกษาจะต้องเตรียมสมาชิกให้พร้อมกับการยุติกิจกรรมกลุ่ม และสนับสนุนให้สมาชิกได้ประเมินพัฒนาการของตนเอง ระหว่างประสบการณ์กลุ่มและการนำไปใช้ปรับใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนเองให้มากที่สุด

ขั้นประเมินผล ขั้นตอนการประเมินผลจะเกิดหลังจากการจัดการให้การปรึกษากลุ่มเรียบร้อยแล้ว ซึ่งการประเมินผลกิจกรรมนั้น ๆ จะใช้วิธีการใดขึ้นอยู่กับแผนการดำเนินการที่เตรียมไว้ เช่น สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล การใช้แบบสอบถาม หรือการสังเกตพฤติกรรมของผู้รับการปรึกษา เป็นต้น

จากการศึกษาดังกล่าวสรุปได้ว่ากระบวนการปรึกษากลุ่มนั้นมีความเหมาะสมกับงานวิจัยเพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติก เพราะกระบวนการปรึกษามีขั้นตอนและองค์ประกอบที่ดีและมีลำดับขั้นกระบวนการปรึกษาที่เป็นระบบระเบียบ และมีความเหมาะสมกับกระบวนการให้การปรึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาในแนวทางที่เหมาะสม

ทฤษฎีการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการบำบัดแบบเกสตัลท์ของผู้เชี่ยวชาญทางด้าน การให้การปรึกษาตามหลักทฤษฎีการบำบัดแบบเกสตัลท์และนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยสามารถแบ่งออกได้เป็นลักษณะใหญ่ ดังนี้

ความเป็นมาของแนวคิดทฤษฎี เกสตัลท์

ฟริทซ์ และลอรา (Frit & Laura, 1940 cited in Corey, 2004, p. 300-30) เป็นผู้พัฒนาและเริ่มใช้การบำบัดแบบเกสตัลท์ โดยเชื่อว่า บุคคลจะเข้าใจตนเองได้ดีที่สุด เมื่ออยู่ในบริบทของสิ่งแวดล้อม การบำบัดแบบเกสตัลท์ จะเน้นความเป็นปัจจุบัน เน้นทางเลือกและความรับผิดชอบของบุคคล โดยใช้การสนทนา โดยสัมพันธ์ภาพจากการสนทนาที่เกิดขึ้นจากคนสองคน จะช่วยให้เกิดการบำบัด

ดั่งที่ คอรี (Corey, 2004, pp.300-301 อ้างถึงใน อนงค์ วิเศษสุวรรณ, 2554, หน้า115) กล่าวว่าแนวคิดหลักในการบำบัดแบบเกสตัลท์ที่เพิร์ลส์พัฒนาขึ้นนั้น ไม่ได้เน้นการทำกลุ่มบำบัด ในยุค 1950 และต้นยุค 1960 เพิร์ลส์ได้เน้นเทคนิคการบำบัดรายบุคคล โดยใช้เทคนิค “Hot seat” เน้นการบำบัดรายบุคคลและไม่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม และเน้นการใช้เทคนิค เก้าอี้ว่าง “Empty chair technique” จากละครจิตบำบัด ซึ่งริเริ่มโดย J.L Moreno ซึ่งทำให้เห็นภาพว่า การบำบัดแบบเกสตัลท์ของเพิร์ลส์จะมุ่งเน้นที่การปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวเขาและผู้รับการบำบัด ที่สมัครใจที่จะรับการบำบัดต่อหน้ากลุ่ม ไม่ใช่การบำบัดภายในกลุ่ม เพิร์ลส์ใช้วิธีการเผชิญหน้า ทำทนายผู้บำบัด ให้เห็นว่าหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ ไม่ยอมรับความรู้สึกของตนเอง ซึ่งการบำบัดของเพิร์ลส์ เป็นการเผชิญหน้าแบบเสียดสี เน้นการระบายความรู้สึก

แต่ทั้งนี้ในยุค 1960-1970 ยอนเทฟ (Yontef, 1999, cited in Corey, 2004, p. 300 อ้างถึงใน อนงค์ วิเศษสุวรรณ, 2554, หน้า 115-116) ได้กล่าวว่าการบำบัดแบบเกสตัลท์ในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงจากความแข็งกระด้าง มาเป็นการผสมผสานความเข้าใจในการค้นหาคำตอบ ที่กระจาง ชัดเจน และเน้นการตระหนักรู้ โดยเรียกวิธีการแบบใหม่นี้ว่า “Relation gestalt therapy” เพื่อเป็นการเสริมสร้างกำลังใจ เพิ่มความเมตตา และความเห็นใจในการบำบัดเพิ่มขึ้น และใช้วิธีการเผชิญหน้า น้อยลงกว่าแบบดั้งเดิมของเพิร์ลส์

ในปี 1970 หลังจากการเสียชีวิตของเพิร์ลส์ การบำบัดแบบเกสตัลท์ได้เปลี่ยนแปลงไป โดยมีความนุ่มนวลมากขึ้น อีกทั้งมุ่งเน้นถึงสัมพันธภาพระหว่างผู้บำบัดและและนักบำบัด อีกทั้งมุ่งเน้นการสนทนา การส่งเสริมความสามารถ กระตุ้นพลังและปัญญาของผู้บำบัด และมีการขยายรูปแบบการบำบัด โดยเฉพาะการพัฒนาทฤษฎีสานาม (Field theory) ที่ให้ความสำคัญในการค้นหาว่า เกิดอะไรขึ้นระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม และ ปรัชญาการณ (Phenomenology)

และจากที่กล่าวมาทั้งหมด สรุปได้ว่าฟริทซ์ เพิร์ลส์ (Frit Perls) และ ลอรา เพิร์ลส์ (Laura Perls) เป็นผู้พัฒนาและเริ่มใช้การบำบัดแบบเกสตัลท์โดยเริ่มการบำบัดที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวเขาและผู้รับการบำบัด ที่สมัครใจที่จะรับการบำบัดต่อหน้ากลุ่ม ไม่ใช่การบำบัดภายในกลุ่ม โดยใช้วิธีการเผชิญหน้า ทำทนายผู้บำบัด แต่ต่อมาได้มีการพัฒนารูปแบบการบำบัด ในช่วงปี 1960-1970 ซึ่งจะมุ่งเน้นถึงสัมพันธภาพระหว่างผู้บำบัดและและนักบำบัด อีกทั้งมุ่งเน้นการสนทนา การส่งเสริมความสามารถ กระตุ้นพลังและปัญญาของผู้บำบัด และมีความนุ่มนวลในการบำบัดเพิ่มมากขึ้น โดยลดการเผชิญหน้าให้น้อยลง

ความเชื่อของการบำบัดแนวเกสตัลท์

1. มนุษย์มีลักษณะเป็นหน่วยที่มีความสมบูรณ์อยู่ในตนเอง ร่างกาย อารมณ์ ความคิด ประสาทสัมผัสและการรับรู้ มีการทำงานที่สัมพันธ์กัน มนุษย์จึงมีลักษณะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

การเข้าใจมนุษย์นั้นจะเข้าใจเฉพาะในแต่ละส่วนไม่ได้ จำเป็นต้องเข้าใจลักษณะของหน่วยเต็มทั้งหน่วย คือบุคคล

2. มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อม การที่จะเข้าใจมนุษย์ให้ลึกซึ่งจำเป็นต้องเข้าใจทั้งบุคคล และสภาพแวดล้อมของเขา
3. มนุษย์เป็นผู้เลือกที่จะแสดงพฤติกรรมของตนเองในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายนอกและภายใน
4. มนุษย์มีความสามารถที่จะรับรู้หรือสัมผัสถึงความคิด อารมณ์ และการรับรู้ของตนเอง
5. มนุษย์มีประสิทธิภาพในการรับรู้ถึงตนเอง มีสติ (Self awareness) จึงทำให้มนุษย์มีความสามารถในการตัดสินใจเลือก พร้อมทั้งมีความรับผิดชอบต่อพฤติกรรมของเขา
6. มนุษย์มีความสามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
7. มนุษย์ไม่สามารถนำตนเองไปเผชิญกับอดีตหรืออนาคตได้ เขาสามารถเผชิญเหตุการณ์ด้วยตนเองได้กับปัจจุบันเท่านั้น นั่นคือ คนเราสามารถรับรู้ถึงประสบการณ์ส่วนตนจากปัจจุบันเท่านั้น อดีตหรืออนาคตสามารถรับรู้ได้จากปัจจุบัน โดยการจำหรือการคิดคาดหวัง
8. โดยพื้นฐานของธรรมชาติแล้ว มนุษย์เราไม่ดีหรือไม่เลวโดยกำเนิด

แนวคิดกับสภาวะปัจจุบัน (The now)

สำหรับ ฟริทซ์ เพิร์ลส์ (Frit Perls, 1980) แล้ว การมีชีวิตอยู่ก็คือ “ปัจจุบัน” อดีตนั้นเป็นสิ่งที่ผ่านไปแล้ว และอนาคตก็ยังเป็นเรื่องที่มาไม่ถึง มีแต่ปัจจุบันเท่านั้นที่มีความหมายสำคัญ สิ่งที่เพิร์ลส์ เน้นมากที่สุดก็คือ ที่นี่และเดี๋ยวนี้ (Here and Now) เพิร์ลส์เชื่อว่าพลังของเรามีอยู่กับปัจจุบัน การจะดำรงชีวิตอยู่กับปัจจุบัน ก็จะต้องอยู่อย่างมีคุณภาพ และตรงตามสภาพความเป็นจริงของชีวิต บุคคลที่ไม่สามารถรับรู้ถึงสภาวะปัจจุบัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็เนื่องจากการสูญเสียพลังงานที่ใช้ไปกับการครุ่นคิดคำนึงถึงสิ่งที่ผ่านมาในอดีต และมุ่งมั่นจะวางแผนในอนาคตอย่างไม่รู้จบ บุคคลนั้นก็จะเกิดความวิตกกังวลขึ้นมา

สำหรับสภาพของผู้มีทุกข์ เพิร์ลส์เชื่อว่ามักจะเป็นบุคคลที่ขาดการตระหนักรู้ กล่าวคือไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรที่จะสามารถดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือมีชีวิตอยู่เพียงแค่นี้ให้หมดสิ้นไปวันหนึ่งเท่านั้น รู้สึกช่วยเหลือตนเองไม่ได้ สิ้นหวังในชีวิต ไม่รู้จะจัดการกับตนเองอย่างไร ขาดความรับผิดชอบต่อตนเอง เป็นบุคคลที่มีธุรกิจค้างค้ำอยู่ในตัวอย่างมาก และหาทางออกโดยการหนีจากสภาวะปัจจุบัน ไปอยู่กับอดีตและอนาคต

หลักการของทฤษฎีเกสตัลท์ที่นำมาใช้ในการปรึกษา

หลักการของจิตวิทยาเกสตัลท์ที่นำมาใช้ให้บริการปรึกษา (Behaviorism) คือ พฤติกรรมนิยมเน้นหน่วยย่อยของพฤติกรรมตอบสนอง ซึ่งนักจิตวิทยาเกสตัลท์เห็นว่าจะทำให้เกิดข้อจำกัด

มากเกินไป โดยมีแนวความคิดว่ามนุษย์จะรวบรวมสิ่งเร้าทั้งหลายและประมวลเข้าด้วยกันจนเกิดเป็นการรับรู้ที่มีความหมายทั้งหมดของบุคคล (The whole) สิ่งเร้าต่าง ๆ จะมีความหมายก็ต่อเมื่อบุคคลจัดระบบสิ่งเหล่านี้เข้าด้วยกันและประมวลกันเข้าเป็นการรับรู้ของเขา

เพิร์ลล์ได้นำหลักการของจิตวิทยาเกสตัลท์ที่ว่า มนุษย์จะรับรู้สิ่งเร้าต่าง ๆ โดยนำสิ่งเร้านั้นมาสัมพันธ์กันเป็นสิ่งที่มีความหมาย (Closure) นั่นก็คือ มนุษย์พยายามที่จะประติดประต่อสิ่งต่าง ๆ ให้มีความหมายในการรับรู้ของเขา และมีความต้องการจะแก้ปัญหาคิดค้างอยู่ในใจ (Unfinished business) ให้สำเร็จลุล่วงลง นอกจากนั้นเพิร์ลล์ได้ตีความของคำว่า “การรับรู้” ว่าเป็นการรวมการรับรู้ของบุคคลที่มีต่อประสบการณ์ อารมณ์และการรับสัมผัสของเขาเข้าด้วยกัน

การรับรู้ของบุคคลในสิ่งที่เขาให้ความสนใจและตระหนักจะเปรียบเทียบเป็นภาพ (figure) และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เปรียบได้กับพื้น (Ground) มนุษย์ไม่ได้ตอบสนองต่อทุก ๆ สิ่งเร้า การที่บุคคลจะตอบสนองขึ้นอยู่กับสิ่งที่เขาตระหนักหรือให้ความสนใจต่อสิ่งเร้า ตัวอย่างเช่น “ขณะที่ฉันนั่งลงเขียนหนังสือ ฉันตระหนักถึงสิ่งต่าง ๆ อย่างไม่เด่นชัดนัก เช่น แก้วที่ฉันนั่งปากกาที่ฉันถือ ห้องที่ฉันอยู่ สิ่งที่เราตระหนักมากที่สุดคือ การรวบรวมความคิดของฉันและเขียนลงบนกระดาษ ขณะที่ฉันเหนื่อยและเมื่อฉันตระหนักหรือให้ความสนใจต่อความปวดเมื่อยตามร่างกายและรู้สึกถึงรสชาติกาแฟที่ดื่ม กาแฟช่วยให้ฉันสดชื่นขึ้น แต่ในตอนที่ฉันตระหนักต่อการเขียนหนังสือ รสชาติของกาแฟจะเป็นเรื่องรองลงมา” จะเห็นได้ว่าจิตวิทยาเกสตัลท์เน้นการรับรู้ของบุคคลที่มีต่อประสบการณ์ อารมณ์ และการรับสัมผัสของเขา สิ่งที่เรารับรู้หรือให้ความสนใจในขณะนั้นเปรียบเหมือนภาพ (Figure) ส่วนสิ่งเร้าอื่น ๆ เปรียบเหมือนพื้น (Ground) ซึ่งภาพและพื้นนั้นอาจเปลี่ยนแปลงไปกลับมาได้ เช่น เปลี่ยนความสนใจหรือความตระหนักกลับไปกลับมาระหว่างการเขียนหนังสือกับรสชาติของกาแฟ

หลักการของการให้บริการปรึกษาแบบเกสตัลท์เน้นปัจจุบัน เพราะอดีตก็จากเราไปแล้ว และอนาคตเป็นสิ่งที่ยังไม่ถึง การคิดถึงแต่อดีตเป็นการหนีการคิดดำเนินการกับปัจจุบัน หรือหนีการเผชิญปัญหาในปัจจุบัน และการที่บุคคลครุ่นคิดถึงแต่อนาคตจะก่อให้เกิดความวิตกกังวล ดังนั้น ปัจจุบันจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ควรเน้น แต่คนส่วนใหญ่คิดถึงปัจจุบันแต่เพียงชั่วคราวชั่วขณะเท่านั้น ฉะนั้นผู้ให้บริการปรึกษาควรพยายามให้ผู้รับบริการตระหนักในปัจจุบันมากกว่าที่จะคิดถึงประสบการณ์

จุดประสงค์การปรึกษาแบบเกสตัลท์

วีซรี ทรัพย์มี (2549, หน้า 126-127) กล่าวถึง จุดประสงค์การให้การปรึกษาแบบเกสตัลท์ว่าเป็นการช่วยกระตุ้นให้ผู้รับบริการตระหนักด้วยตนเองแล้วเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้ดีขึ้นโดยสรุปจุดประสงค์ไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้รับการปรึกษาสามารถพึ่งตนเองได้
2. ช่วยให้ผู้รับการปรึกษาคิดอย่างมีเหตุผล รอบคอบ และสามารถตัดสินใจ

ได้ด้วยตนเอง

3. ช่วยให้ผู้รับการปรึกษามีความรับผิดชอบในผลของสิ่งที่ตัดสินใจและกระทำ
4. ช่วยให้ผู้รับการปรึกษาอยู่กับความเป็นปัจจุบัน

คมเพชร ฉัตรสุกกุล (2547, หน้า 118-119) ได้กล่าวถึง จุดประสงค์การให้การปรึกษาแบบเกสตัลท์มี 2 ประการ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ผู้รับการปรึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างวุฒิภาวะและความเจริญงอกงาม และสามารถช่วยเหลือตนเองได้โดยไม่ต้องอาศัยผู้อื่น และมีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเอง

2. ส่งเสริมให้ผู้รับการปรึกษาเกิดการเชื่อมโยงกันระหว่างภาวะภายในจิตใจกับพฤติกรรมที่แสดงออกมา ทั้งนี้พฤติกรรมทั้งหลายจะเป็นผลของการทำงานร่วมกันทั้งความรู้สึก ความคิด ร่างกายรวมทั้งจิตใจ ถ้าบุคคลมีคุณสมบัติดังกล่าวแล้วจะสามารถตอบสนองต่อสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมรวมถึงการตอบสนองความต้องการของตนเอง

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าจุดประสงค์การให้การปรึกษาแบบเกสตัลท์เป็นกระบวนการที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้รับการปรึกษามีความตระหนักรู้ในตนเองสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีความเป็นเหตุเป็นผลระหว่างความคิดความรู้สึกกับพฤติกรรมที่แสดงออกมา โดยจะต้องกล้าที่จะรับผิดชอบต่อสิ่งที่ได้กระทำลงไป ไม่ยึดติดกับอดีตให้คงอยู่กับปัจจุบันและสามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติสุข

บทบาทของผู้ให้การปรึกษาทฤษฎีแบบเกสตัลท์

1. ผู้ให้บริการปรึกษาจะไม่ทำตัวเป็นผู้เชี่ยวชาญที่จะตีความหมาย ประสบการณ์ของผู้รับบริการหรือคาดคะเนอนาคตให้ผู้รับบริการ
2. ผู้ให้บริการปรึกษาจะต้องช่วยให้ผู้รับบริการเกิดความกระตือรือร้น มีความรับผิดชอบ และพร้อมที่จะพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่
3. ผู้ให้บริการปรึกษาจะเปิดโอกาสให้ผู้รับบริการได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการให้บริการปรึกษาให้มากที่สุด
4. ผู้ให้บริการปรึกษาจะสังเกตความไม่สอดคล้องกันระหว่างคำพูดกับอารมณ์ของผู้รับบริการ แล้วป้อนกลับไปให้ผู้รับบริการได้ตระหนักถึงพฤติกรรมและอารมณ์ของเขาในขณะนั้น

กระบวนการปรึกษาทฤษฎีแบบเกสตัลท์

ตามที่ คมเพชร ฉัตรสุกกุล (2547) กล่าวถึง กระบวนการให้การปรึกษาทฤษฎีแบบเกสตัลท์ว่า การบำบัดแบบเกสตัลท์เป็นประสบการณ์ระหว่างกันและท่าน ในสถานการณ์ปัจจุบัน โดยจะมุ่งเน้นในเรื่อง “ที่นี่และเดี๋ยวนี้” (Here and Now) โดยมีกฎสำหรับการให้คำปรึกษา 6 ประการดังนี้

1. อยู่กับภาวะที่เรียกว่า “ที่นี่และเดี๋ยวนี้”
2. ส่งเสริมให้มีประสบการณ์จริง ๆ แทนที่จะทำกิจกรรมอื่น ๆ
3. เน้นการค้นพบตัวเองด้วยตนเอง
4. พยายามเรียนรู้ต่อสภาวะที่กอดัน หรือใช้สภาวะคับข้องใจอย่างมีทักษะ
5. ให้ความสำคัญในเรื่องการตระหนักรู้
6. เน้นเรื่องความรับผิดชอบและการเลือกสิ่งต่าง ๆ

เทคนิคและวิธีการที่ให้การปรึกษาแบบเกสตัลท์

ทฤษฎีเกสตัลท์ คล้ายกับทฤษฎีอัตถิภาวนิยม ที่เน้นความเป็นปัจจุบัน (ที่นี่และเดี๋ยวนี้ Here and Now) เน้นทางเลือกและความรับผิดชอบของบุคคล ใช้หลักการสนทนาแบบอัตถิภาวนิยม สัมพันธภาพจากการที่คนสองคน ได้สนทนากัน ช่วยให้เกิดการบำบัด ให้ความสำคัญในการดำรงอยู่ของมนุษย์ จากประสบการณ์และยืนยันความสามารถมนุษย์ ในการพัฒนาและบำบัด โดยการสร้างสัมพันธภาพ และการหยั่งรู้ กล่าวได้ว่า วิธีการบำบัดแบบเกสตัลท์ เป็นปรากฏการณ์ เนื่องจากเน้นว่ามนุษย์แต่ละคนมองโลกอย่างไร เราสร้างประสบการณ์ของเราอย่างไร เราจัดการกับโลกของเราและตัวเราอย่างไร นอกจากนี้ เกสตัลท์ ยังเป็นวิธีการเชิงประสบการณ์ที่เปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มได้มีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ได้สัมผัสความคิด ความรู้สึกและการกระทำของตนและสมาชิกในกลุ่ม สมาชิกได้รับการกระตุ้นให้ทดลองทำพฤติกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้เข้าใจตนเองมากขึ้น จากข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่า ทฤษฎีการให้การปรึกษาตามทฤษฎีแบบเกสตัลท์เป็นการมุ่งเน้นที่จะบำบัดประสบการณ์ ซึ่งเน้นการตระหนักรู้ ถึงความรู้สึกของตนเองที่เกิดขึ้นในขณะนั้น และการทำงานของกายกับใจที่ควบคู่กันไป ดังที่ อนงค์ วิเศษสุวรรณ (2554) กล่าวคือ ทฤษฎีการให้การปรึกษาเชิงบำบัดแนวเกสตัลท์ เป็นการทำงานของความคิด ความรู้สึก และการรับรู้ ที่รวมกันเป็นกระแสรวม ลักษณะของจิตบำบัดแนวเกสตัลท์ จึงเป็นแบบ Holistic approach ซึ่งเวิร์ลล์เชื่อว่าจะทำให้เกิดบูรณาการได้มากกว่าที่จะแยกออกมาวิเคราะห์เป็นบางส่วน

เทคนิคที่ผู้ให้การศึกษาใช้ในกระบวนการให้การศึกษาแบบเกสตัลท์มี ดังนี้

คมเพชร ฉัตรสุกกุล (2547, หน้า 118-123) ได้กล่าวถึง เทคนิคที่สำคัญ ๆ ที่ผู้ให้การศึกษาใช้ในกระบวนการให้การศึกษาแบบเกสตัลท์ มีดังนี้

เทคนิคทั่วไป (General techniques) ได้แก่

1. การเริ่มต้นกระบวนการให้การศึกษา (Initiating the process) ผู้ให้การศึกษา จะเอื้ออำนวยให้ผู้รับการปรึกษาได้ค้นพบตนเอง และมีความเจริญงอกงามขึ้น แต่จะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงให้กับผู้รับการปรึกษาได้

2. การให้ผู้รับการปรึกษานั้นในเรื่อง “ที่นี่และเดี๋ยวนี้” (Here and now orientation) โดยจะเน้นเรื่องปัจจุบันเป็นสำคัญ

เทคนิคประสบการณ์ (Experiential techniques) ได้แก่

1. การใช้สรรพนามของตนเอง (Use of personal pronouns) ผู้ให้การศึกษาจะกระตุ้นให้ผู้รับการปรึกษาใช้สรรพนาม “ฉัน” ในการสนทนา ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความรู้สึกว่าพฤติกรรมที่พูดถึงนั้น เป็นของตนเองไม่ใช่ผู้อื่น

2. การทำคำถามให้เป็นประโยคบอกเล่า (Converting questions to statements) ผู้รับการปรึกษามักจะใช้คำถามต่าง ๆ เพื่อให้ความสนใจนั้นพ้นไปจากตนเอง หรือซ่อนความจริงในสิ่งที่เขากำลังคิดอยู่ในขณะนั้น

3. การให้มีความรับผิดชอบ (Assuming responsibility) ทุกครั้งที่ผู้รับการปรึกษาแสดงความรู้สึกเสียดสีแล้ว ผู้ให้การศึกษาจะขอให้ผู้รับการปรึกษากล่าวว่า “ฉันรับผิดชอบต่อสิ่งเหล่านั้น” เพราะจะช่วยให้เขามีความรับผิดชอบต่อตนเอง

4. การแสดงความรู้สึกว่ากำลังมีอะไรเกิดขึ้น (Sharing hunches) ปกติผู้ให้การศึกษา มักจะมีแนวโน้มในการแปลความหมายจากสิ่งที่เขามองเห็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมของผู้รับการปรึกษา วิธีการที่ดีในการที่จะบอกผู้รับการปรึกษาก็คือ การแสดงออกถึงความรู้สึกว่ามีอะไรกำลังเกิดขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้รับการปรึกษามองเห็นสิ่งที่เขาแสดงพฤติกรรมออกมา

5. การแสดงบทบาทที่จะสะท้อนออกไป (Playing the projection) ในบางกรณี ผู้รับการปรึกษาจะไม่ตระหนักถึงการสะท้อนพฤติกรรมของตนเองออกไปสู่คนอื่น ๆ เช่น การที่ผู้รับการปรึกษากล่าวว่ามีบุคคลที่พูดเกินความจริง ผู้ให้การศึกษาจะขอให้เขาแสดงบทบาทดังกล่าว ให้ใกล้ความเป็นจริงมากที่สุด

6. การแสดงความรู้สึกไม่พอใจและซาบซึ้ง (Expressing presentiment and appreciations) ผู้รับการปรึกษาบางคนจะมีความรู้สึกในทางที่ไม่ดีอย่างรุนแรงกลับบุคคลที่เขาต้องเกี่ยวข้องกับในทฤษฎีเกสตัลท์เชื่อว่า การปรับปรุงสัมพันธภาพได้นั้น จะต้องพยายามมองบุคคลอื่นในแง่ดีบ้าง

7. การแสดงบทบาทตรงกันข้าม (Role of reversal) เป็นการแสดงบทบาทที่ตรงข้ามกับที่เป็นจริงหรือตรงกันข้ามกับพฤติกรรมที่เป็นแบบฉบับของผู้รับการปรึกษา

8. การแสดงบทบาทซ้ำ ๆ (Role of play) การแสดงบทบาทนี้จะเป็นการฝึกฝนให้เกิดความแน่ใจว่าพฤติกรรมที่จะนำไปปฏิบัติในชีวิตจริงนั้น เขาสามารถกระทำได้

9. เกมการสนทนา (Game of dialogue) ผู้รับการปรึกษาจะแสดงพฤติกรรมออกมาในสถานการณ์การให้การศึกษา ทำให้ผู้รับการปรึกษารู้สึกว่ามีความขัดแย้งในตัวผู้รับการปรึกษา เช่น การมีความรู้สึกก้าวร้าวและเฉื่อยชา ผู้ให้การศึกษาจะ让他แสดงบทบาททั้งสองลักษณะโดยให้ออกมาในลักษณะการสนทนา

สรุปได้ว่าเทคนิคการศึกษาแบบเกสตัลท์ที่มีความหลากหลายขึ้นอยู่กับ การตีความหมายของนักวิชาการแต่โดยเทคนิคหลักยังคงเหมือนหรือคล้ายกันซึ่งการเลือกใช้เทคนิคหรือหลักการให้การศึกษาต่าง ๆ นั้น ขึ้นอยู่กับปัญหาของผู้รับการปรึกษาและสถานการณ์ในขณะนั้นเพื่อให้เกิดความกระจ่างและมองปัญหานั้นออกว่าจะต้องแก้ไขอย่างไร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์

จิตติยา เข้มนี้มนวล (2555) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีเกสตัลท์ที่มีต่อความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพแผนกช่างอุตสาหกรรมการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการฝึกตามแนวเกสตัลท์ต่อความเชื่ออำนาจภายในตนและความเข้มแข็งในการมองโลกของเด็กภาวะยากลำบากกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กภาวะยากลำบากที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งที่มีคะแนนความเชื่ออำนาจภายในตนและความเข้มแข็งในการมองโลกอยู่ในระดับต่ำไปจนถึงปานกลาง ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 8 คน โดยการสุ่มอย่างง่ายสำหรับเด็กภาวะยากลำบาก กลุ่มทดลองจะได้รับการฝึกตามโปรแกรมการฝึกตามแนวเกสตัลท์ จำนวน 8 กิจกรรม ส่วนกลุ่มควบคุมให้ดำเนินชีวิตประจำวันตามปกติ ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยความเชื่ออำนาจภายในตนและความเข้มแข็งในการมองโลกของเด็กภาวะยากลำบากกลุ่มทดลองในระยะหลังการฝึกตาม โปรแกรมการฝึกตามแนวเกสตัลท์สูงกว่าระยะก่อนการฝึกตามโปรแกรมการฝึกตามแนวเกสตัลท์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

ขวัญทิพย์ ปทุมธนรักษ์ (2553) ได้ศึกษา ผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ต่อความก้าวร้าวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนมัธยมพระราชทานนายาว อำเภอสนามชัยเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีคะแนนความก้าวร้าวสูง จำนวน 16 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม โดยการสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ และแบบวัดความก้าวร้าว

การเก็บข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่ม และหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีทดสอบแบบนิวแมน-คูลส์ (Newman Keuls) ผลของการวิจัยพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่มีความก้าวหน้า ที่ได้รับคำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ กับกลุ่มควบคุมมีคะแนนความก้าวหน้า ในระยะหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่มีความก้าวหน้า ที่ได้รับคำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์กับกลุ่มควบคุม มีความก้าวหน้าในระยะติดตามผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ นักเรียนที่มีความก้าวร้าว ที่ได้รับคำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ มีคะแนนความก้าวหน้าในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลต่ำกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประภากรณ์ นิลสม (2553) ศึกษา การพัฒนาทักษะชีวิตในการป้องกันความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตร โดยการให้การปรึกษากลุ่มตามแนวทฤษฎีเกสตัลท์พบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีทักษะชีวิตในการป้องกันความรุนแรงมากกว่ากลุ่มควบคุม ในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล และนักเรียนในกลุ่มทดลองมีทักษะชีวิตในการป้องกันความรุนแรงในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลมากกว่าระยะก่อนการทดลอง

ภัทรพงษ์ สุขมาลี (2550) ได้ศึกษา การให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ เพื่อลดความเครียดของผู้ปกครองที่มีบุตรออทิสติก กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ผู้ปกครองของเด็กออทิสติกที่มีคะแนนความเครียดตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป และสมัครใจเข้าร่วมการทดลองจำนวน 12 คน สุ่มอย่างง่ายเพื่อแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองได้แก่ แบบวัดความเครียด และโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ ผู้ปกครองกลุ่มทดลอง ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์จำนวน 12 ครั้ง การเก็บข้อมูลแบ่งเป็น 3 ระยะคือ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ความแปรปรวนวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่แบบนิวแมน-คูลส์ผลการวิจัยพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้ปกครองเด็กออทิสติกในกลุ่มทดลองมีความเครียดในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลต่ำกว่าระยะก่อนการทดลองและต่ำกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ณัชชา คำเครือ (2550) ได้ศึกษา ผลของการให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้ศิลปบำบัดร่วมกับ ทฤษฎีเกสตัลท์ต่อภาวะซึมเศร้าของผู้ติดเชื้อเอชไอวีการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาผล การให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้ศิลปบำบัดร่วมกับทฤษฎีเกสตัลท์ต่อภาวะซึมเศร้าของผู้ติดเชื้อเอชไอวี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่ได้รับการรักษาด้วยยาต้านไวรัสที่โรงพยาบาลบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 12 คน ที่มีคะแนนภาวะซึมเศร้าอยู่ระหว่าง 17-30 คะแนน และสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย จากนั้นสุ่มเข้ากลุ่มแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 6 คน กลุ่มทดลองได้รับการให้คำปรึกษาโดยใช้ศิลปบำบัดร่วมกับทฤษฎีเกสตัลท์ การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบประเมินภาวะซึมเศร้าของแบค (Beck depression inventory) จำนวน 21 ข้อ การเก็บข้อมูล แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนทดลอง ระยะหลังทดลองและระยะ ติดตามผล จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่ง ตัวแปรระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่มและวิธีการทดสอบรายคู่แบบนิวแมน-คูลส์ ผลการวิจัยพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลองอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้ติดเชื้อเอชไอวีกลุ่มทดลองมีคะแนนภาวะซึมเศร้าในระยะหลังทดลองและ ระยะติดตามผลน้อยกว่าระยะก่อนทดลองและน้อยกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และผู้ติดเชื้อเอชไอวีกลุ่มทดลองมีคะแนนภาวะซึมเศร้าใน ระยะหลังทดลอง และระยะติดตามผลไม่แตกต่างกัน

กนิษฐา ดอกทุเรียน (2550) ศึกษาการเปรียบเทียบผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มระหว่าง ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริงกับทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ต่อการมี มนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎี แบบเกสตัลท์ มีมนุษยสัมพันธ์โดยรวมและเป็นรายด้าน ด้านความใจกว้าง ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความรับผิดชอบและด้านการควบคุมตนเอง เพิ่มขึ้น

ธวัชชัย พิทักษ์สกุลรัตน์ (2550) ศึกษาผลการพัฒนาความสามารถในการเผชิญและ ฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ตามหลักทฤษฎีการบำบัดแบบเกสตัลท์ กับทฤษฎี การบำบัดแบบเผชิญความจริง พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ตามหลักทฤษฎีการบำบัดแบบเกสตัลท์ มีความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค โดยรวมและรายด้านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนได้รับการทดลอง

อินทิรา ภรณ์กัญจา (2549) การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา ผลของโปรแกรมการฝึกตามแนวเกสตัลท์ต่อความเชื่ออำนาจภายในตนและความเข้มแข็ง ในการมองโลกของเด็กภาวะยากลำบากกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กภาวะยากลำบากที่กำลังศึกษา อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งที่มีคะแนนความเชื่ออำนาจภายในตนและความเข้มแข็งใน

การมองโลกอยู่ในระดับต่ำไปจนถึงปานกลาง ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 8 คน โดยการสุ่มอย่างง่ายสำหรับเด็กภาวะยากลำบากกลุ่มทดลองจะได้รับการฝึกตามโปรแกรมการฝึกตามแนวเกสตัลท์ จำนวน 8 กิจกรรม ส่วนกลุ่มควบคุมให้ดำเนินชีวิตประจำวันตามปกติ ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยความเชื่ออำนาจภายในตนและความเข้มแข็งในการมองโลกของเด็กภาวะยากลำบากกลุ่มทดลองในระยะหลังการฝึกตามโปรแกรมการฝึกตามแนวเกสตัลท์สูงกว่าระยะก่อนการฝึกตามโปรแกรมการฝึกตามแนวเกสตัลท์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

จินตนา สนธิวงศ์เวช (2547) ได้ศึกษา ผลการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ต่อความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชลบุรี “สุขบท” ปีการศึกษา 2545 ที่มีคะแนนความสุขในระดับตั้งแต่ 25 เปอร์เซนต์ไต่ลงมา และสมัครใจเข้าร่วมการวิจัยจำนวน 14 คน ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างแบบง่ายอีกครั้งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 7 คน คือ กลุ่มทดลองที่เข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ และกลุ่มควบคุม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดความสุข (ดัชนีชี้วัดความสุขคนไทย 66 ข้อ) ของนายแพทย์อภิชัย มงคล และโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ ต่อความสุขที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยทำการทดลองเป็นรายกลุ่มตามโปรแกรมจำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง 30 นาที ในวันศุกร์-อาทิตย์ ติดต่อกัน 3 วัน แบบแผนที่ใช้ในการวิจัย คือ การวิจัยเชิงทดลองสองตัวประกอบแบบวัดซ้ำหนึ่งตัวประกอบ โดยแบ่งการทดลองเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ ประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่ม และหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม และการทดสอบความแตกต่างรายคู่แบบนิวแมน-คูลส์ ผลการวิจัยพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่เข้าร่วมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์มีความสุขในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสุขในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ธนิดา จุลวนิชย์พงษ์ (2546) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้ทฤษฎีเกสตัลท์ต่อคุณค่าแห่งตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยาคม (กรุงเทพฯ) จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2546 คัดเลือกโดยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 ทำแบบวัดคุณค่าแห่งตนของคูเปอร์สมิท แล้วเลือกผู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยคุณค่าแห่งตนในระดับต่ำกว่าเปอร์เซนต์ไต่ที่ 25 สุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) จำนวน 16 คน และสอบถามความสมัครใจของผู้ปกครองและนักเรียนที่จะเข้าร่วมในการวิจัย สุ่มอย่างง่ายอีกครั้งด้วยการจับฉลาก เพื่อจำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองได้รับการให้คำปรึกษาทฤษฎีเกสตัลท์ จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 1 ชม. 30 นาที สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ติดต่อกัน 4 สัปดาห์

แบบแผนที่ใช้ในการวิจัยคือ การวิจัยเชิงทดลองแบบหนึ่งภายในและหนึ่งระหว่างหน่วยทดลอง (One between one within subject design) โดยแบ่งการทดลองเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่ง ตัวแปรระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม (Repeated-Measures analysis of variance: One between-subject variable and within-subjects variable) ทดสอบความแตกต่างรายคู่แบบนิวแมน-คูลส์ ผลการวิจัยพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ มีคะแนนเฉลี่ยคุณค่าแห่งตนในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล สูงกว่าระยะก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะติดตามผล แต่ไม่แตกต่างกันในระยะหลังการทดลอง และคะแนนเฉลี่ยคุณค่าแห่งตนในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โซเลียร์ (Souliere, 1995) ศึกษา ผลของความแตกต่างระหว่างการให้คำปรึกษา โดยใช้เทคนิคเก้าอี้ว่างเปล่าของเกสตัลท์ กับทฤษฎีเหตุผลและอารมณ์ พบว่า การให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์โดยใช้เทคนิคเก้าอี้ว่างเปล่าและทฤษฎีเหตุผลและอารมณ์จะให้ผลการบำบัดที่แตกต่างในทันทีที่ให้คำปรึกษาแต่ภายหลังการบำบัดจนถึง 1 สัปดาห์ต่อมา พบว่า การให้คำปรึกษาทั้งสองแบบให้ผลดีเหมือนกัน

จอห์นสัน และสมิธ (Johnson & Smith, 1997) ได้ศึกษา แนวคิดแบบเกสตัลท์โดยเทคนิคเก้าอี้ที่ว่างเปล่าเปรียบเทียบกับทำให้ความไวต่อความรู้สึกน้อยลงอย่างมีระบบในการรักษาความกลัวต่าง ๆ ศึกษาในชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสเตท ผลการศึกษาพบว่า เทคนิคทั้งสองอย่างสามารถลดความกลัวได้ และพบว่ากลุ่มที่ใช้เทคนิค “เก้าอี้ที่ว่างเปล่า” สามารถลดความกลัวได้มีประสิทธิภาพดีกว่ากลุ่มที่ใช้เทคนิคการทำให้ความไวต่อความรู้สึกน้อยลงอย่างมีระบบ

คุก (Cook, 2000) ศึกษาผลของกลุ่มบำบัดเกสตัลท์ต่อภาวะซึมเศร้าในนักเรียนหญิงระดับไฮสคูล (High school) เกรด 12 ผลการทดลองพบว่า ภาวะซึมเศร้าลดลงทั้งในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่นำการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์มาใช้เพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติก เนื่องจากการให้การปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีเกสตัลท์เป็นกระบวนการช่วยให้เราได้เรียนรู้และเข้าใจความหมายของตนเอง และสามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นกับตนเองได้อย่างเข้าใจ โดยมีผลสืบเนื่องจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้การปรึกษาและสมาชิกในกลุ่ม

ช่วยให้ผู้รับการปรึกษาตระหนักรู้ในอารมณ์ ความคิด ความรู้สึกของตนเอง รวมถึงเข้าใจอารมณ์
ผู้อื่นมากขึ้น อันจะนำไปสู่การพึ่งพาตนเอง และเรียนรู้ที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองจากความรู้สึกภายใน
ส่งผลให้ผู้ดูแลเด็กออทิสติกเกิดความมั่นใจในความสามารถของตนเองและให้การช่วยเหลือดูแล
เด็กออทิสติกได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป ตลอดจนจะเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรในโรงพยาบาล
หรือเจ้าหน้าที่ทางสุขภาพที่เกี่ยวข้อง หรือสถานพยาบาลต่าง ๆ ในการนำเทคนิคการปรึกษากลุ่ม
เกสตัลท์ไปปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติก
เพื่อส่งเสริมให้ผู้ดูแลสามารถดูแลตนเอง และดูแลเด็กออทิสติกได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป
ในภายภาคหน้า

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

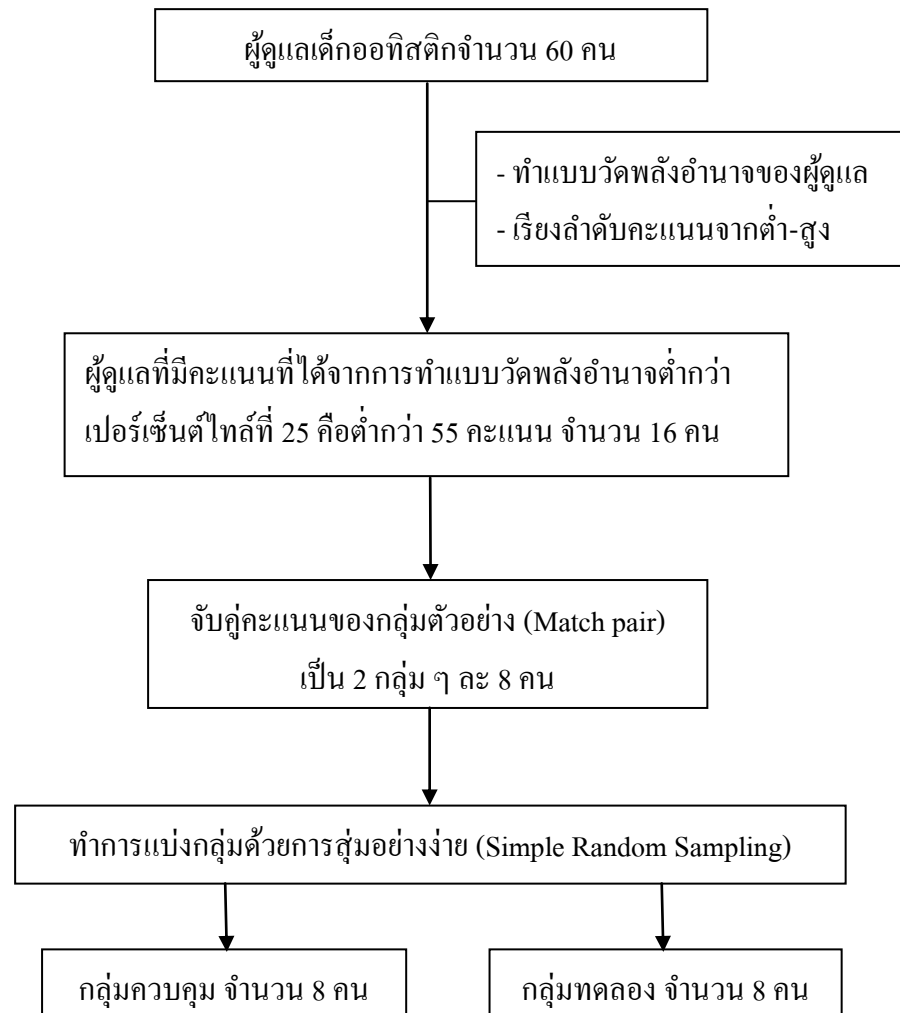
การศึกษาผลการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติกเป็นงานวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติก มีวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การหาคุณภาพของเครื่องมือ
5. การดำเนินการวิจัย
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ ผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่มารับบริการที่แผนกกิจกรรมบำบัดโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี ในเดือนมกราคม-มีนาคม ปี พ.ศ. 2559 จำนวน 60 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่มารับบริการที่แผนกกิจกรรมบำบัดโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี ในเดือนมกราคม-มีนาคม ปี พ.ศ. 2559 ที่มีคะแนนเฉลี่ยแบบวัดพลังอำนาจของผู้ดูแลต่ำกว่าค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 และสมัครใจเข้าร่วมการทดลองจำนวน 16 คน ทำการจับคู่คะแนนของกลุ่มตัวอย่าง (Match pair) เข้า 2 กลุ่ม ๆ ละ 8 คน จากนั้นสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

ขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาจากงานเอกสารและวิจัยที่เกี่ยวข้อง และพัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบวัดพลังอำนาจของผู้ดูแลซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังอำนาจ โดยวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้เป็น 4 องค์ประกอบ จากนั้นสร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับองค์ประกอบของการเสริมสร้างพลังอำนาจ

2. โปรแกรมการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ จำนวน 12 ครั้ง

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัยและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. แบบวัดพลังอำนาจของผู้ดูแล

1.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างพลังอำนาจ เพื่อให้ได้ข้อมูลองค์ประกอบของการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแล โดยวิเคราะห์และสังเคราะห์ ได้เป็น 4 องค์ประกอบ จากนั้นสร้างข้อคำถามและนำมาพัฒนาให้สอดคล้องกับองค์ประกอบของการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแล 4 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบ 1 การรับรู้ความหมาย (Meaning) หมายถึง การให้คุณค่ากับเป้าหมายของการดูแลเด็กออทิสติก ความต้องการบทบาทในการดูแลที่สอดคล้องกับความเชื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมของผู้ดูแล ทำให้ผู้ดูแลรู้สึกว่าการดูแลเด็กออทิสติกที่ทำอยู่มีความสำคัญ และมีความหมายต่อตนเอง เป็นข้อคำถามทางบวกจำนวน 5 ข้อ

องค์ประกอบ 2 ความสามารถในการดูแล (Competence) หมายถึง การที่ผู้ดูแลรับรู้ว่าคุณเองมีทักษะ และมีความสามารถในการดูแลเด็กออทิสติกและได้ประสบความสำเร็จในการดูแล เป็นข้อคำถามทางบวกจำนวน 7 ข้อ

องค์ประกอบ 3 การตัดสินใจด้วยตนเอง (Self-determination) หมายถึง การที่ผู้ดูแลเด็กออทิสติกมีอิสระในการตัดสินใจ สามารถคิดวางแผนและควบคุมการดูแลเด็กที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง เป็นข้อคำถามทางบวกจำนวน 4 ข้อ ข้อคำถามทางลบจำนวน 1 ข้อ

องค์ประกอบ 4 ผลกระทบต่อเด็กออทิสติก (Impact) หมายถึง การที่ผู้ดูแลรับรู้ว่าคุณเองมีส่วนทำให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ สามารถดูแลเด็กออทิสติกได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นข้อคำถามทางบวกจำนวน 3 ข้อ ข้อคำถามทางลบจำนวน 1 ข้อ

1.2 การวัดพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติก ผู้วิจัยได้สร้างข้อคำถามเพื่อวัดพลังอำนาจของผู้ดูแลไว้ จำนวน 21 ข้อคำถาม เพื่อให้ผู้ดูแลได้สำรวจตนเอง ตามองค์ประกอบของการเสริมสร้างพลังอำนาจ ดังโครงสร้างแบบวัดดังนี้

ตารางที่ 2 โครงสร้างเนื้อหาของแบบวัดพลังอำนาจของผู้ดูแลประกอบด้วย 4 องค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบหลัก	จำนวนข้อ
1. การรับรู้ความหมาย	ทางบวก ข้อที่ 1, 2, 3, 4, 5
2. ความสามารถในการดูแล	ทางบวก ข้อที่ 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
3. การตัดสินใจด้วยตนเอง	ทางบวก ข้อที่ 13, 14, 16, 17 ทางลบ ข้อที่ 15
4. ผลกระทบต่อเด็กออทิสติก	ทางบวก ข้อที่ 18, 20, 21 ทางลบ ข้อที่ 19

การตอบและการให้คะแนน

วิธีการตอบแบบสอบถาม

ให้กลุ่มตัวอย่างอ่านข้อคำถามแล้ววงกลมตัวเลขที่ตรงกับกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนมากที่สุด มีมาตรวัด 5 ระดับ คือ เริ่มจากระดับ 1) ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง, 2) ไม่เห็นด้วย, 3) ไม่แน่ใจ, 4) เห็นด้วย และ 5) เห็นด้วยอย่างยิ่ง

วิธีการให้คะแนน

ข้อคำถามทางบวก ให้คะแนนดังนี้

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง   1   =   1 คะแนน

ไม่เห็นด้วย   2   =   2 คะแนน

ไม่แน่ใจ   3   =   3 คะแนน

เห็นด้วย   4   =   4 คะแนน

เห็นด้วยอย่างยิ่ง   5   =   5 คะแนน

ข้อคำถามทางลบ ให้คะแนนดังนี้

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง   5   =   5 คะแนน

ไม่เห็นด้วย   4   =   4 คะแนน

ไม่แน่ใจ   3   =   3 คะแนน

เห็นด้วย   2   =   2 คะแนน

เห็นด้วยอย่างยิ่ง   1   =   1 คะแนน

ตัวอย่างแบบวัดพลังอำนาจของผู้ดูแล

1. ฉันเชื่อว่า ฉันสามารถจัดการปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็กที่ฉันดูแลได้

1   2   3 4   5

2. การดูแลเด็กคืองานที่ฉันรักและมีความหมายต่อตัวฉัน

1   2   3 4 5

1.3 นำแบบวัดพลังอำนาจของผู้ดูแลที่สร้างเสร็จแล้วนำไปเสนอต่อประธานและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน (ภาคผนวก ค) และนำแบบวัดที่ผ่านการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: *IOC*) ซึ่งถ้าค่า *IOC* มีค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2547) ถือว่าแบบวัดข้อนั้นตรงตามนิยามที่กำหนด แต่ถ้าค่า *IOC* ต่ำกว่า .50 ให้ตัดแบบวัดข้อนั้นทิ้งไป เหลือข้อคำถามตรงตามนิยามที่กำหนด จำนวน 24 ข้อ

1.4 นำแบบวัดที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่มารับบริการที่แผนกฝ่ายเวชกรรมฟื้นฟู โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชาจำนวน 30 คน จากนั้นก็นำคะแนนมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกโดยวิธีหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โพรดักโมเมนต์ (Pearson product-moment) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ของครอนบาค (สม โภชน์ เอนกสุข, 2553) เหลือข้อคำถามที่ตรงตามนิยามที่กำหนดจำนวน 21 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งหมดเท่ากับ .947 ($\alpha = .947$)

1.5 นำแบบวัดพลังอำนาจของผู้ดูแลที่ผ่านเกณฑ์ตรวจสอบคุณภาพแล้ว ไปดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

2. โปรแกรมการศึกษากลุ่มเกสตัลท์

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษากลุ่มเกสตัลท์เพื่อทำความเข้าใจในกระบวนการตามแนวคิดของเกสตัลท์และนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับผู้ดูแลเด็กออทิสติก จากนั้นสร้าง โปรแกรมการศึกษากลุ่มเกสตัลท์ให้สอดคล้องกับองค์ประกอบของการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแล 4 องค์ประกอบ โดยกำหนดให้ผู้ดูแลกลุ่มทดลองเข้ารับการปรึกษาสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 1-1 ชั่วโมง 30 นาที รวม 12 ครั้ง รายละเอียดดังนี้

ครั้งที่ 1 การปฐมนิเทศและการสร้างสัมพันธภาพ เป็นการพบกันครั้งแรกของผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่ม ทั้งเพื่อเป็นการทำความรู้จัก และสร้างความคุ้นเคยทั้งต่อผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่ม และระหว่างสมาชิกกลุ่มด้วยกัน เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน และเพื่อให้กลุ่มได้กำหนดข้อตกลงที่สมาชิกกลุ่มต้องใช้ปฏิบัติร่วมกัน ตลอดจนสมาชิกทุกคนต้องรักษาความลับของสมาชิกกลุ่ม

ครั้งที่ 2 รู้จักกันและไว้วางใจกัน เป็นขั้นตอนการสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิกภายในกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้รู้จักและมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันยิ่งขึ้น เกิดความไว้วางใจ และกล้าเปิดเผยซึ่งกันและกัน พร้อมกับการเรียนรู้ที่จะยอมรับความแตกต่างระหว่างกันเพื่อนำไปสู่ความไว้วางใจ การเปิดเผยต่อกันและกัน

ครั้งที่ 3 การรับรู้ความหมาย ในขั้นนี้ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มตระหนักถึงความหมาย ความสำคัญของตนเองในการดูแลเด็กกอดทิสติก ได้เรียนรู้ที่จะสังเกต เข้าใจ และบอกอารมณ์ ความรู้สึกของตนเอง และบุคคลอื่นจากการทบทวนเหตุการณ์ที่ผ่าน และร่วมแบ่งปันประสบการณ์ ของแต่ละคนร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้สมาชิกแต่ละคนได้เรียนรู้ที่จะเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก และ เหตุการณ์ที่เป็นเหตุของอารมณ์และความรู้สึกเหล่านั้นของตนเอง ในขณะที่เดียวกันสมาชิกกลุ่ม จะเรียนรู้ที่เข้าใจ และยอมรับอารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่นตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับผู้อื่นด้วย

ครั้งที่ 4- 5 การมีสติรับรู้ตนเอง ขั้นตอนนี้เป็นการให้สมาชิกกลุ่มได้ฝึกสติ สามารถรับรู้ ความรู้สึก ความต้องการ ความคิดของตนเอง สามารถสัมผัสถึงสิ่งเร้าภายในตนเอง ตลอดจนรับรู้ ถึงสภาพแวดล้อมภายนอก เข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งให้สมาชิกกลุ่มฝึก การใช้สติไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริงเมื่อต้องเผชิญกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็ก

ครั้งที่ 6 รับรู้สถานการณ์ที่เกิดขึ้น ขั้นตอนนี้เป็นการให้สมาชิกกลุ่มได้แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นซึ่งกันและกันต่อประสบการณ์การดูแล มีความรู้สึกร่วมและรับรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นในการดูแลเด็กและร่วมกันหาทางเลือกที่จะกระทำและรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไข

ครั้งที่ 7 เราจัดการได้ ขั้นตอนนี้เป็นการให้สมาชิกกลุ่มได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งกันและกันต่อประสบการณ์การดูแล กระตุ้นให้สมาชิกเกิดการพึ่งพาตนเอง เพื่อช่วยให้สมาชิก กลุ่มเป็นผู้ที่มีความสามารถในการจัดการกับตนเอง

ครั้งที่ 8 จุดแข็งจุดอ่อน ขั้นตอนนี้เป็นการกระตุ้นสมาชิกกลุ่มได้ตระหนักถึงความสามารถ ที่แท้จริงของตนเองเพื่อให้สมาชิกกลุ่มมีอำนาจในการตัดสินใจและการควบคุมด้วยตนเอง รวมถึง ในขั้นนี้สมาชิกกลุ่มทุกคนได้เรียนรู้ที่จะเข้าใจความรู้สึก และอารมณ์ของผู้อื่นเพื่อเข้าใจตนเอง และเข้าใจผู้อื่นมากขึ้น

ครั้งที่ 9 ความต้องการที่แท้จริง ขั้นตอนนี้เป็นการช่วยให้สมาชิกกลุ่มได้ตระหนักถึง ความต้องการที่แท้จริงของตนเองและตระหนักถึงความรู้สึกที่แท้จริงของตนเองในสภาวะปัจจุบัน ตลอดจนสามารถรับรู้ และเข้าใจประสบการณ์ผู้อื่น

ครั้งที่ 10 การแสดงออกทางพฤติกรรมและอารมณ์ที่เหมาะสม ในขั้นนี้สมาชิกกลุ่ม จะเลือกวิธีการเผชิญปัญหาที่จะช่วยควบคุม ปรับอารมณ์ และความรู้สึกของตนเอง เพื่อให้สมาชิก สามารถแสดงพฤติกรรมและอารมณ์ที่เหมาะสมตามความต้องการของตนเองอย่างเหมาะสม

ครั้งที่ 11 การกล้าตัดสินใจและรับผิดชอบต่อการตัดสินใจ ขั้นตอนนี้สมาชิกกลุ่มร่วมกัน ทบทวน และแบ่งปันประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ร่วมกันจากการเข้ากลุ่มในแต่ละครั้งที่ผ่านมา

ให้สมาชิกแต่ละคนเล่า และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ปัญหาที่เคยเกิดขึ้นขณะดูแลเด็กเพื่อเรียนรู้การรับมือต่อการตัดสินใจของตนเอง

ครั้งที่ 12 ปัจฉิมนิเทศ ขั้นตอนนี้สมาชิกทุกคนได้บอกเล่าถึงเรื่องราว ความรู้สึก ประสบการณ์ และสิ่งที่แต่ละคนประทับใจตลอดการเข้ากลุ่ม ตั้งแต่ครั้งแรกจนถึงสิ้นสุด เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกได้บอกสิ่งที่อยากบอกกับกลุ่ม และให้กำลังใจซึ่งกันและกัน รวมถึงนำประสบการณ์จากการเข้ากลุ่มไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง

2. 2 นำโปรแกรมการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ ส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา จากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน (ภาคผนวก ค) ตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของเนื้อหา วัตถุประสงค์และรูปแบบกิจกรรมที่ใช้ในการปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิ

2.3 นำโปรแกรมการปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ที่ผ่านการปรับปรุงแล้ว ไปใช้ในการทดลองตามกระบวนการปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ต่อไป

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบเชิงทดลอง (Experimental research design) เพื่อศึกษาผลการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่มารับบริการที่แผนกกิจกรรมบำบัด โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 16 คน ทำการจับคู่คะแนนของกลุ่มตัวอย่าง (Match pair) เข้า 2 กลุ่ม ๆ ละ 8 คน จากนั้นสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบแผนวิจัยเชิงทดลองแบบสองตัวประกอบแบบวัดซ้ำหนึ่งตัวประกอบ (Two-factor experiment with repeated measures on one factor) (Winer, Brown & Michels, 1991, p. 509) แสดงดังภาพที่ 4 ดังนี้

	B1	B2	B3
	<i>S1</i>	<i>S1</i>	<i>S1</i>
	.	.	.
A1	.	.	.
	.	.	.
	<i>S8</i>	<i>S8</i>	<i>S8</i>
	<i>S9</i>	<i>S9</i>	<i>S9</i>
	.	.	.
A2	.	.	.
	.	.	.
	<i>S16</i>	<i>S16</i>	<i>S16</i>

ภาพที่ 4 แบบแผนการทดลอง

- เมื่อ
- A1 แทน กลุ่มทดลอง
  - A2 แทน กลุ่มควบคุม
  - B1 แทน ระยะก่อนการทดลอง
  - B2 แทน ระยะหลังการทดลอง
  - B3 แทน ระยะติดตามผลการทดลอง
  - S1-S8 แทน จำนวนคนที่เข้าร่วมการศึกษากลุ่มเกสต์ลัทท์
  - S9-S16 แทน จำนวนคนที่เข้าร่วมการศึกษแบบปกติ

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research) เพื่อศึกษาผลการปรึกษากลุ่มเกสต์ลัทท์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติก โดยงานวิจัยได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558 (ภาคผนวก ก)

ก่อนดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยขอรับคำยินยอมจากกลุ่มตัวอย่าง โดยอ่านเอกสารการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ประสงค์ ขั้นตอนการเข้าร่วมวิจัย การรักษาความลับและการใช้ข้อมูลเฉพาะตามวัตถุประสงค์การวิจัย การใช้ชื่อสมมติ การนำเสนอผลวิจัยในภาพรวม

และการปฏิเสธการเข้าร่วมจะไม่มีผลกระทบต่อกลุ่มอย่างเกี่ยวกับการทำงาน เมื่อกลุ่มตัวอย่างเข้าใจและยินดี จึงลงนามใบยินยอมเข้าร่วมวิจัย ส่วนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มควบคุม จำนวน 8 คนที่ไม่ได้รับการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแล ผู้วิจัยดำเนินการนัดหมายเข้ารับการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ หลังจากเสร็จสิ้นการวิจัยแล้ว

วิธีการดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาผลการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่มารับบริการที่แผนกกิจกรรมบำบัด โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยบูรพา โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการทดลอง แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. ระยะก่อนการทดลอง ผู้วิจัยให้ผู้ดูแลเด็กออทิสติก จำนวน 60 คน ได้ทำแบบวัดพลังอำนาจของผู้ดูแล จากนั้นนำแบบวัดมาตรวจและให้คะแนนตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ต่อจากนั้นผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้ดูแลที่มีคะแนนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 คือผู้ที่มีคะแนนต่ำกว่า 55 คะแนน ซึ่งเป็นคะแนนในระยะก่อนการทดลอง (Pre-test) จำนวน 16 คน ทำการจับคู่คะแนนของกลุ่มตัวอย่าง (Match pair) เข้า 2 กลุ่ม ๆ ละ 8 คน จากนั้นสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยทำในวันที่ 7-8 มกราคม พ.ศ. 2559

2. ระยะหลังการทดลอง

กลุ่มทดลอง เป็นกลุ่มที่ได้รับการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดไว้ จำนวน 12 ครั้ง โดยเริ่มทดลองในวันที่ 13 มกราคม 2559 ถึงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2559 ใช้เวลาสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 1-1 ชั่วโมง 30 นาที ทุกวันพุธ และวันศุกร์ ในเวลา 17.00-18.30 น. รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 6 สัปดาห์

กลุ่มควบคุม เป็นกลุ่มที่ดำเนินชีวิตตามปกติโดยได้รับการศึกษาแบบปกติ เมื่อพาเด็กออทิสติกมารับบริการที่แผนกกิจกรรมบำบัด โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยบูรพา เมื่อสิ้นสุดการให้การปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มทำแบบวัดพลังอำนาจของผู้ดูแลอีกครั้ง ภายหลังจากการสิ้นสุดการทดลองทันที และตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด พร้อมทั้งเก็บคะแนนที่ได้ไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest) โดยจำแนกเป็นกลุ่มทดลองซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ทำแบบวัดพลังอำนาจของผู้ดูแล ในวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559

กลุ่มควบคุม เป็นกลุ่มที่ดำเนินชีวิตตามปกติ โดยได้รับการรักษาแบบปกติ เมื่อพาเด็กออทิสติกมารับบริการที่แผนกกิจกรรมบำบัด โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยบูรพา ทำแบบวัดพลังอำนาจของผู้ดูแล ในระหว่างวันที่ 19-26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559

3. ระยะติดตามผล

ภายหลังจากการเสร็จสิ้นการทดลองเป็นเวลา 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยให้ทั้ง 2 กลุ่ม กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ได้ทำแบบวัดพลังอำนาจของผู้ดูแล ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง และตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดพร้อมทั้งเก็บคะแนนที่ได้ไว้เป็นคะแนนในระยะติดตามผล (Follow Up) เพื่อประเมินการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติกของทั้ง 2 กลุ่ม ภายหลังจากการทดลอง ดังนี้

กลุ่มทดลองซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับการรักษากลุ่มเกสตัลท์ทำแบบวัดพลังอำนาจของผู้ดูแลในวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2559

กลุ่มควบคุม ซึ่งกลุ่มควบคุม เป็นกลุ่มที่ดำเนินชีวิตตามปกติ โดยได้รับการรักษาแบบปกติเมื่อพาเด็กออทิสติกมารับบริการที่แผนกกิจกรรมบำบัด โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยบูรพา ทำแบบวัดพลังอำนาจของผู้ดูแล ในระหว่างวันที่ 11-18 มีนาคม พ.ศ. 2559

สัปดาห์ที่ 1	สัปดาห์ที่ 2-7	สัปดาห์ที่ 8-9	สัปดาห์ที่ 10
ระยะก่อนทดลอง	ดำเนินการทดลอง (2 ครั้งต่อสัปดาห์) และวัดผลเมื่อสิ้นสุด การทดลอง เป็นคะแนน ระยะหลังทดลอง	→ เว้นระยะ 2 สัปดาห์	ทดสอบ ระยะติดตามผล

ภาพที่ 5 ขั้นตอนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ ประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่ม และหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม (Repeated-measures analysis of variance: one between - subjects

variable and one within-subject variable) (Howell, 2007, p. 449) เมื่อพบความแตกต่างดำเนินการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีแบบนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls procedure)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย
SD	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
df	แทน ระดับขั้นของความเป็นอิสระ
n	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาการแจกแจงค่าเอฟ
SS	แทน ผลบวกของคะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐานแต่ละตัวยกกำลังสอง
MS	แทน ค่าความแปรปรวน
$SS_{\text{within Groups}}$	แทน ผลรวมกำลังสองของความเบี่ยงเบนภายในกลุ่ม
I	แทน ระยะเวลาของการทดลอง
G	แทน วิธีการ
$I \times G$	แทน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง
q	แทน ค่าวิกฤตของการแจกแจง q
$*$	แทน ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
p	แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 5 ตอนตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ตอน 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่ แล้วนำเสนอเป็นค่าความถี่และร้อยละ จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ และความเกี่ยวข้องกับเด็ก

ตอน 2 ข้อมูลคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพลังอำนาจของผู้ดูแล ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลของการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตอน 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพลังอำนาจผู้ดูแลระหว่างวิธีการทดลองกับระยะของการทดลอง

ตอน 4 ผลการทดสอบย่อยของวิธีการทดลองในช่วงระยะต่าง ๆ ของการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตอน 5 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจผู้ดูแลของการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอน 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่ แล้วนำเสนอเป็นค่าความถี่และร้อยละ จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ และความเกี่ยวข้องกับเด็ก

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	1	6.25
หญิง	15	93.75
2. อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	2	12.5
ระหว่าง 26-30 ปี	5	31.25
ระหว่าง 31-35 ปี	7	43.75
35 ปี ขึ้นไป	2	12.5
3. อาชีพ		
พนักงานประจำ	5	31.25
พนักงานชั่วคราว	4	25
ธุรกิจส่วนตัว	5	31.25
แม่บ้าน	2	12.5

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
4. ความเกี่ยวข้องกับเด็ก		
บิดา	1	6.25
มารดา	13	81.25
พี่เลี้ยงเด็ก	2	12.5
รวม	16	100

ตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ดูแลเด็กกอดทิสติกที่มารับบริการที่แผนกกิจกรรมบำบัด โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี จำนวน 16 คน

จำแนกตามเพศ พบว่า เพศหญิงมีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 93.75 และ เพศชายมีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25

จำแนกตามอายุ พบว่า มีอายุต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 มีอายุระหว่าง 26 – 30 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 มีอายุระหว่าง 31 – 35 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75 และมีอายุ 35 ปี ขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5

จำแนกตามอาชีพ พบว่า เป็นพนักงานประจำ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 พนักงานชั่วคราว จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 และ แม่บ้าน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5

จำแนกตามความเกี่ยวข้องกับเด็ก พบว่า เป็นมารดามากที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 81.25 รองลงมาเป็นพี่เลี้ยงเด็ก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 และ เป็นบิดา น้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25

ตอน 2 ข้อมูลคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพลังอำนาจผู้ดูแล ในระยะ ก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลของการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 4 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพลังอำนาจผู้ดูแลในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลของการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

คนที่	กลุ่มทดลอง			คนที่	กลุ่มควบคุม		
	ระยะก่อนการทดลอง	ระยะหลังการทดลอง	ระยะติดตามผล		ระยะก่อนการทดลอง	ระยะหลังการทดลอง	ระยะติดตามผล
1	41	95	95	1	41	42	41
2	43	96	96	2	42	43	42
3	44	97	96	3	45	43	44
4	49	98	98	4	48	48	47
5	49	98	98	5	51	50	50
6	53	103	103	6	52	52	52
7	53	98	99	7	54	54	54
8	55	97	97	8	55	55	54
รวม	387	782	782		388	387	384
$\bar{X}$	48.38	97.75	97.75		48.50	48.38	48.00
SD	5.21	2.38	2.49		5.37	5.21	5.26

ตารางที่ 4 พบว่า การปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจผู้ดูแลระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลเป็น 48.38, 97.75 และ 97.75 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มควบคุม มีคะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจผู้ดูแลเป็น 48.50, 48.38 และ 48.00 ตามลำดับ

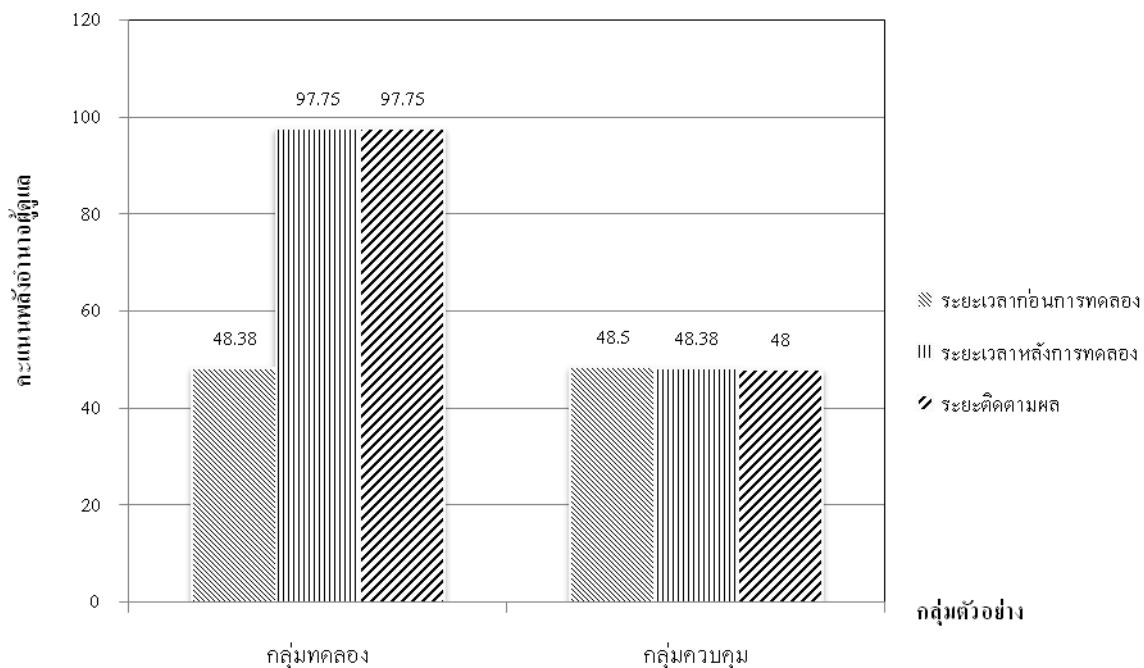
ตารางที่ 5 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจผู้ดูแลในระยะ
ก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลของการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์
ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

	วิธีการ	Mean	SD	N
ก่อนทดลอง	กลุ่มทดลอง	48.38	5.21	8
	กลุ่มควบคุม	48.50	5.37	8
หลังทดลอง	กลุ่มทดลอง	97.75	2.38	8
	กลุ่มควบคุม	48.38	5.21	8
ติดตามผล	กลุ่มทดลอง	97.75	2.49	8
	กลุ่มควบคุม	48.00	5.26	8

ตารางที่ 5 พบว่า ในระยะก่อนการทดลองผู้ดูแลเด็กในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจผู้ดูแลเป็น 48.38 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 5.21 ส่วนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจผู้ดูแลเป็น 48.50 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 5.37

ในระยะหลังการทดลองผู้ดูแลเด็กในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจผู้ดูแลเป็น 97.75 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 2.38 ส่วนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจผู้ดูแลเป็น 48.38 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 5.21

และในระยะติดตามผล ผู้ดูแลเด็กในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจผู้ดูแลเป็น 97.75 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 2.49 ส่วนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจผู้ดูแลเป็น 48.00 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 5.26

ภาพที่ 6 กราฟเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจผู้ดูแลเด็ก

จาก ภาพที่ 6 พบว่า กลุ่มทดลองการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์มีคะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจผู้ดูแลในระยะก่อนการทดลอง เป็น 48.38 ระยะหลังการทดลองเป็น 97.75 เพิ่มขึ้นจากระยะก่อนการทดลองเท่ากับ 49.37 ส่วนระยะติดตามผลมีค่าเท่ากับ 97.75 เพิ่มขึ้นจากระยะก่อนการทดลองเท่ากับ 49.37 กลุ่มควบคุมมีคะแนนพลังอำนาจผู้ดูแลในระยะก่อนการทดลองเป็น 48.50 ระยะหลังการทดลองเป็น 48.38 ลดลงจากระยะทดสอบก่อนเท่ากับ 0.12 ส่วนระยะติดตามผลมีค่าเท่ากับ 48.00 ลดลงจากระยะก่อนการทดลองเท่ากับ 1.5

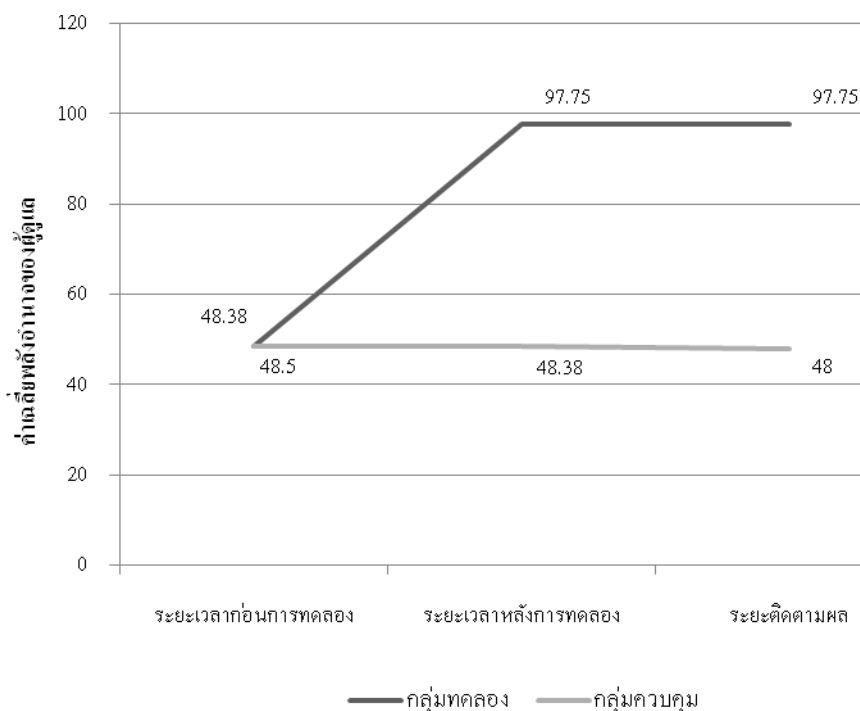
ตอน 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพลังอำนาจผู้ดูแลระหว่างวิธีการทดลองกับระยะของการทดลอง

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพลังอำนาจผู้ดูแลระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง

Source of Variation	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Between Subject	15	13845.25			
Group (G)	1	13068.000	13068.000	235.384	.000*
Ss w/in Groups	14	777.250	55.52		
Within Subjects	32	13084.667			
Interval	2	6419.2917	3209.65	1102.700	.000*
IXG	2	6583.875	3291.9	1130.972	.000*
IXG w/in Groups	28	81.500	2.91		
Total	47	26929.917			

* $p < .05$

จากตารางที่ 6 พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจผู้ดูแลระหว่าง ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจผู้ดูแลของการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า วิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลองมีผลร่วมกันต่อพลังอำนาจผู้ดูแล

ภาพที่ 7 แสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง

จาก ภาพที่ 7 แสดงว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง กล่าวคือ วิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลองส่งผลร่วมกันต่อคะแนนหลังอำนาจผู้ดูแล ระหว่างผู้ดูแลกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตอนที่ 4 ผลการทดสอบย่อยของวิธีการทดลองในช่วงระยะต่าง ๆ ของการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 7 ผลการทดสอบย่อยของวิธีการทดลองในระยะก่อนการทดลอง

Source of Variation	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Between Group	1	0.0625	0.0625	.003	.957
Within group	42	858.75	20.44643		

จาก ตารางที่ 7 พบว่า ในระยะก่อนการทดลองคะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจผู้ดูแลของการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน แสดงว่า คะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจผู้ดูแลของการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 8 ผลการทดสอบย่อยของวิธีการทดลองในระยะหลังการทดลอง

Source of Variation	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Between Group	1	9751.5625	9751.563	476.932	.000*
Within group	42	858.75	20.44643		

* $P < .05$

ตารางที่ 8 พบว่า ในระยะหลังการทดลอง คะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจผู้ดูแลของการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า วิธีการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ส่งผลให้พลังอำนาจผู้ดูแลในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจผู้ดูแลสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ตารางที่ 9 ผลการทดสอบย่อยของวิธีการทดลองในระยะติดตามผล

Source of Variation	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Between Group	1	9900.25	9900.25	484.204	.000*
Within group	42	858.75	20.44643		

* $P < .05$

ตารางที่ 9 พบว่า ในระยะติดตามผลคะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจผู้ดูแลของการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า วิธีการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ส่งผลให้ พลังอำนาจผู้ดูแลในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจผู้ดูแลสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ตอน 5 ผลการทดสอบย่อยของระยะเวลาการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 10 ผลการทดสอบผลย่อยของระยะเวลาการทดสอบระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และติดตามผลของการทดลองในกลุ่มทดลอง

Source of Variation	df	SS	MS	F	P
Between Subject	7	195.625			
Interval	2	13002.083	6501.042	1178.182	.000*
Error	14	77.25	5.517857		
Total	23	13274.958			

* $P < .05$

ตารางที่ 10 พบว่า คะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจผู้ดูแลในกลุ่มทดลองในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจผู้ดูแลเป็นรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบแบบนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls procedure)

ตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจผู้ดูแลของการปรึกษากลุ่มเกสต์ตัลท์เป็นรายคู่ในกลุ่มทดลองในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล ด้วยวิธีการทดสอบแบบนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls Method)

	Mean	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	ติดตามผล
		48.375	97.75	97.75
ก่อนทดลอง	48.375	0	49.375*	49.375
หลังทดลอง	97.75	0	0	0
ติดตามผล	97.75			0
r			2	3
q(.95, r, 14)			3.03	3.7
SQUA (MS w/n)			0.59	0.72

ตารางที่ 11 พบว่า การปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ในกลุ่มทดลองมีคะแนนพลังอำนาจ
ผู้ดูแลในระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง และคะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจผู้ดูแล
ในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคะแนน
เฉลี่ยพลังอำนาจผู้ดูแลในระยะติดตามผลกับระยะหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental design) เพื่อศึกษาผลการศึกษากลุ่มเกสตัลท์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติก กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่มารับบริการที่แผนกกิจกรรมบำบัด โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี ในช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคม ปี 2559 โดยคัดเลือกผู้ดูแลที่มีคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดพลังอำนาจผู้ดูแลต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 และสมัครใจเข้าร่วมทดลอง จำนวน 16 คน แบ่งกลุ่มด้วยการจับคู่คะแนนออกเป็น 2 กลุ่ม จากนั้นสุ่มอย่างง่ายออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองจำนวน 8 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบวัดพลังอำนาจของผู้ดูแล และโปรแกรมปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ ซึ่งแต่ละกลุ่มจะได้รับการประเมินการเสริมสร้างพลังอำนาจในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง จนกระทั่งถึงระยะติดตามผล ซึ่งเป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 8 สัปดาห์ โดยกลุ่มทดลองจะได้รับการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์เป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 1-1 ชั่วโมง 30 นาที รวมทั้งหมด 12 ครั้ง และกลุ่มควบคุมได้รับการปรึกษากลุ่มแบบปกติ จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ ประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่ม และหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม (Repeated-Measures analysis of variance : one between- subjects variable and one within-subject variable) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีแบบนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls procedure) โดยมีสมมติฐานดังนี้

1. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองและระยะเวลาของการทดลองมีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติก
2. ผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ได้รับการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ จะมีคะแนนพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติกสูงกว่าผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ได้รับการปรึกษาแบบปกติในระยะหลังการทดลอง
3. ผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ได้รับการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ จะมีคะแนนพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติกสูงกว่าผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ได้รับการปรึกษาแบบปกติ
4. ผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ได้รับการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ จะมีคะแนนพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติกในระยะหลังการทดลองสูงกว่าในระยะก่อนการทดลอง
5. ผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ได้รับการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ จะมีคะแนนพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติกในระยะติดตามผลการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง

สรุปผลการวิจัย

1. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการปรึกษากับระยะเวลาการทดลอง มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ได้รับการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ มีการเสริมสร้างพลังอำนาจสูงกว่าผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ได้รับการปรึกษาแบบปกติ ในระยะหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ได้รับการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ มีการเสริมสร้างพลังอำนาจสูงกว่าผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ได้รับการปรึกษาแบบปกติ ในระยะติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ได้รับการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ มีการเสริมสร้างพลังอำนาจในระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. ผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ได้รับการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ มีการเสริมสร้างพลังอำนาจในระยะติดตามผลสูงกว่าในระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยอภิปรายผลตาม ผลสมมติฐานการวิจัยได้ ดังนี้

สมมติฐานข้อ 1 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากสมมติฐานข้อ 1 อธิบายได้ว่า ในระยะก่อนการทดลอง กลุ่มที่ได้รับการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์และกลุ่มที่ได้รับการปรึกษาแบบปกติมีคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน แต่ในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลการทดลองได้ผลที่แตกต่างกันคือ กลุ่มที่ได้รับการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์มีคะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจสูงขึ้น เนื่องจากผู้ดูแลเด็กกลุ่มที่ได้รับการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ได้เกิดกระบวนการทางความคิด ตระหนักรู้อย่างใส่ใจในการคิด พุดและกระทำในความคิดเห็น ปัจจุบันด้วยเทคนิคต่าง ๆ ของกระบวนการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ เช่น แก้อั้วาง การจินตนาการ เป็นต้น ซึ่งผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ได้รับการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ สามารถนำความรู้ ประสบการณ์ และวิธีการต่าง ๆ ที่ได้รับจากการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์มาปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม และเกิดความมั่นใจในความสามารถของตนเองในการดูแลเด็กออทิสติกนำไปสู่การเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติก สอดคล้องกับในงานวิจัยของจิตติยา เข้มนิ่มนวล (2555, หน้า 12) ศึกษาผลการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ที่มีต่อความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพแผนกช่างอุตสาหกรรม พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับ

ระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ การปรึกษากลุ่มเกสตัลท์สามารถช่วยให้ความเชื่ออำนาจภายในตนและความเข้มแข็งในการมองโลกของนักเรียนเพิ่มสูงขึ้น และส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคเพิ่มขึ้น และในงานวิจัยของ จินตนา สนธิวงศ์เวช (2547) ที่ศึกษาผลการให้การปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ต่อความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลอง กับระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ การให้การปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ส่งผลให้นักเรียนมีสติรับรู้เท่าทัน อารมณ์ตนเอง และมีความสุขมากขึ้น ดังนั้นการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ด้วยเทคนิคต่าง ๆ จึงเป็นสิ่งเร้าที่ทำให้เสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติกเพิ่มขึ้น

สรุปได้ว่า การปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ สามารถช่วยเสริมสร้างให้ผู้ดูแลเด็กออทิสติกมีพลังอำนาจที่สูงขึ้นทั้งในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่กล่าวว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง

สมมติฐานข้อ 2 ผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ได้รับการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ มีการเสริมสร้างพลังอำนาจสูงกว่าผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ได้รับการปรึกษาแบบปกติในระยะหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากสมมติฐานข้อ 2 อธิบายได้ว่า ผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ได้รับการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์มีพลังอำนาจสูงกว่าผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ได้รับการปรึกษาแบบปกติในระยะหลังการทดลอง โดยโปรแกรมการปรึกษากลุ่มเกสตัล เป็นกระบวนการปรึกษาที่อยู่บนพื้นฐานของ การตระหนักรู้ส่วนตน เรียนรู้ถึงความรู้สึกของตนเองที่เกิดขึ้นในขณะปัจจุบัน และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากการพึ่งพาผู้อื่น มาสู่การพึ่งพาตนเอง โดยมีความเชื่อว่ามนุษย์มีความสามารถที่จะรับรู้หรือสัมผัสถึงความคิด อารมณ์ และการรับรู้ของตนเอง และเชื่อว่ามนุษย์มีประสิทธิภาพในการรับรู้ถึงตนเอง มีสติจึงทำให้มนุษย์มีความสามารถในการตัดสินใจเลือก พร้อมทั้งมีความรับผิดชอบต่อพฤติกรรมของตนเองซึ่งการตระหนักรู้นั้น (อนงค์ วิเศษสุวรรณ, 2554) เพื่อให้สามารถปรับตัวหรือฟื้นตัวกลับคืนมาได้ จากการเผชิญปัญหาอุปสรรค มีจิตใจที่เข้มแข็ง มั่นคง ในการอดทนต่ออุปสรรคและความไม่มั่นใจในตนเอง สามารถจัดการกับความรู้สึกอารมณ์ของตนเอง ปรับอารมณ์ความคิดและพฤติกรรมให้เข้ากับสถานการณ์ และสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ โดยมีสมาชิกกลุ่มคอยช่วยเหลือ แสดงความคิดเห็นและให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กออทิสติกมีพลังอำนาจที่สูงขึ้น เกิดการเพิ่มแรงจูงใจจากความรู้สึกภายในบุคคลเกี่ยวกับการรับรู้ประสบการณ์และความเชื่อในความสามารถแห่งตน ทำให้ผู้ดูแลมีความเชื่อมั่นในสมรรถนะของตนเองทำให้สามารถดูแลตนเองและผู้ดูแลเด็กออทิสติกได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทฤษฎีเกสตัลท์จะช่วยเสริมสร้างพลังอำนาจของบุคคลส่งผลให้เกิดความมั่นใจในความสามารถของตนเอง และมีแรงจูงใจที่จะเปลี่ยนแปลง จึงทำ

ให้ผู้ดูแลกลุ่มทดลองที่ได้รับการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์มีคะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจผู้ดูแลสูงขึ้นใน
ระยะหลังการทดลองสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรพงศ์
สุขมาลี (2550) ที่ศึกษาผลการให้การปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ เพื่อลดความเครียดของผู้ปกครอง
ที่มีบุตรออทิสติก พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลอง กับระยะเวลาของการทดลอง อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 กล่าวคือ การให้การปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์สามารถช่วยให้
ผู้ปกครองตระหนักรู้ ในการจัดการกับความเครียดทั้งในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล

ส่วนผู้ดูแลกลุ่มควบคุม เป็นกลุ่มที่ดำเนินชีวิตตามปกติ ไม่ได้รับการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์
แต่ได้รับการปรึกษาแบบปกติคือ เมื่อผู้ดูแลพาเด็กมาฝึกกิจกรรมบำบัดที่โรงพยาบาล ก็จะได้รับ
คำแนะนำสั้นๆเพื่อไปปรับกิจกรรมหรือพฤติกรรมที่บ้าน ทั้งนี้การฝึกนั้นเด็กแต่ละคนจะได้แค่
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง หรือบางคน 2 สัปดาห์ครั้งและจะมุ่งเน้นที่การฝึกและปรับเปลี่ยนตัวเด็กมากกว่า
ด้านตัวผู้ดูแลจึงไม่ได้รับแนวทางและการเสริมแรงทางด้านจิตใจ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นและ
ความสามารถในการดูแลเด็กเหมือนกลุ่มทดลอง จึงไม่มีการเสริมสร้างพลังอำนาจให้แก่ผู้ดูแล
คะแนนเฉลี่ยพลังอำนาจผู้ดูแลหลังการทดลองจึงไม่แตกต่างกับระยะก่อนการทดลอง

สมมติฐานข้อ 3 ผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ได้รับการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ มีการเสริมสร้าง
พลังอำนาจสูงกว่าผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ได้รับการปรึกษาแบบปกติ ในระยะติดตามผลอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากสมมติฐานข้อ 3 อธิบายได้ว่า แม้ว่าผู้ดูแลกลุ่มทดลองจะสิ้นสุดระยะการทดลองไปแล้ว
แต่เนื่องจากได้รับการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์เพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเป็นระยะเวลา 6
สัปดาห์นั้นช่วยพัฒนาให้ผู้ดูแลกลุ่มทดลองเกิดการตระหนักรู้ในตนเอง เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง
และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงจากการพึ่งพาคนอื่นสู่พึ่งพาตนเอง ด้วยเทคนิคการปรึกษากลุ่ม
เกสตัลท์ต่างๆ โดยในการเข้าร่วมกลุ่มทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยได้เน้นการตระหนักรู้เพื่อเสริมสร้างพลัง
อำนาจภายในตนเองของผู้ดูแล เช่น ในการทดลองครั้งที่ 8 ผู้วิจัยให้ผู้รับการปรึกษาบอกถึงข้อดี
ข้อเสียหรือจุดอ่อนจุดแข็งของตนเองในการดูแลเด็ก โดยผู้รับการปรึกษาคนที่ 1 ได้กล่าวว่า จุดอ่อน
ของตนเองคือ ใจอ่อนเกินไป ยอมทำตามความต้องการของลูกทุกอย่าง ไม่สามารถขัดใจลูกได้
ตรงกันข้ามกับผู้รับการปรึกษาคนที่ 5 กลับมองว่าจุดอ่อนของตนเองคือ ใจแข็งเกินไป ไม่สามารถ
ยืดหยุ่นตนเองขณะดูแลลูกได้ เนื่องจากตนเองเป็นคนอารมณ์ร้อน หงุดหงิดง่าย เมื่อไม่สามารถ
เข้าใจสิ่งที่ลูกต้องการได้ก็จะโมโห ใช้น้ำเสียงไม่ดีตะคอกลูก หลังการให้การปรึกษากลุ่มเกสตัลท์
โดยใช้เทคนิคซ่อมบทบาทโดยสมมุติให้ผู้รับการปรึกษาได้เผชิญสถานการณ์ที่เกิดขึ้นขณะดูแลเด็ก
และแสดงบทบาทของตนเองออกมา จากนั้นก็กลับมาแสดงบทบาทที่ตรงกันข้ามกับตนเองหรือ
บทบาทที่ตนเองต้องการจะปรับเปลี่ยน ทำให้ผู้รับการปรึกษาคนที่ 1 และผู้รับการปรึกษาคนที่ 5

ได้เกิดความเข้าใจในตนเองมากขึ้น เกิดการเรียนรู้ที่จะนำประสบการณ์ที่ได้จากการเข้ากลุ่ม ไปปรับเปลี่ยนตนเองขณะดูแลเด็ก

เทคนิคการให้การปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ที่นำมาทดลองอีกวิธีหนึ่งคือ เก้าอี้ว่าง (The empty chair) เป็นเทคนิคที่ช่วยให้ผู้รับการปรึกษารับรู้ถึงความรู้สึกขัดแย้งในตนเองเพื่อช่วยให้ผู้รับการปรึกษาเข้าใจความต้องการความรู้สึกทั้งสองอย่างได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น ผู้รับการปรึกษาคนที่ 8 มีแฟนที่คบกันอยู่ และกำลังจะแต่งงานกันอยากจะใช้ชีวิตคู่กับกับแฟน แต่ว่าแฟนต้องไปทำงานที่จังหวัดลำพูน ส่วนตนเองทำงานอยู่ที่จังหวัดชลบุรีและผูกพันกับเด็กที่ดูแล เนื่องจากครอบครัวเด็กไม่มีเวลาดูแลเอง ด้านหนึ่งรู้สึกอยากย้ายงานไปทำงานที่จังหวัดลำพูน เพื่ออยู่ใกล้ ๆ แฟน แต่อีกด้านหนึ่งก็เป็นห่วงเด็กที่ดูแลและรักงานที่ทำมาก ทำให้ไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าเอาอย่างไรกับชีวิตของตนเอง พอเข้าร่วมกิจกรรม เก้าอี้ว่าง เขาได้สนทนากับตนเองถึงที่มาที่ไปของปัญหา และเหตุผลของแนวทางแก้ปัญหาที่นั้น ประกอบกับกับความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่ม ทำให้สามารถที่จะตัดสินใจได้และมีความกล้าที่จะไม่หลีกเลี่ยง และกล้าที่จะเผชิญกับปัญหาเป็นต้น

สอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยของ ภัทธาบุลย์ พุทธิรักษา (2548) ศึกษาโปรแกรมการสร้างพลังใจในผู้ดูแลต่อการส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะของตนเองในการดูแลเด็กออทิสติก พบว่า ภายหลังเข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มทดลอง มีคะแนนการรับรู้สมรรถนะของตนเองในการดูแลเด็กสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการทดลอง และงานวิจัยของ ประดิษฐ์ เอกทัศน์ (2540, หน้า 42) กล่าวว่า การให้การปรึกษาแบบเกสตัลท์ เป็นการทำให้เกิดความเต็มความสมบูรณ์ในชีวิต โดยการฝึกให้มีสติหรือความสำนึกหรือรู้สึกตนเองสามารถดำเนินความรู้สึกที่อยู่กับสภาวะความเป็นจริงในปัจจุบัน สามารถที่จะเอาชนะความรู้สึกที่ไม่ดี ที่ขัดต่อสัมพันธภาพระหว่างตนเองกับผู้อื่น แก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัจจุบันได้ด้วยการปรับตัวอย่างเหมาะสม การปรึกษากลุ่มเกสตัลท์จึงทำให้เกิดการเรียนรู้และการปรับเปลี่ยนการรับรู้ใหม่ ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงบางสิ่งบางอย่างภายในตนเองและยังส่งผลต่อเนื่องแม้เวลาจะผ่านไป 2 สัปดาห์หลังการทดลอง จึงเป็นข้อมูลที่สนับสนุนสมมติฐาน 3 ที่พบว่า ผู้ดูแลเด็กออทิสติกกลุ่มทดลองทุกคนมีคะแนนพลังอำนาจผู้ดูแลในระยะติดตามผลสูงกว่าผู้ดูแลเด็กออทิสติกกลุ่มควบคุม ส่วนผู้รับการปรึกษาในกลุ่มควบคุมมีคะแนนระยะติดตามผลไม่แตกต่างกับระยะก่อนการทดลอง เป็นเพราะว่าในการวิจัยกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ จึงไม่ได้รับแนวทางและการเสริมแรงทางด้านจิตใจ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการทำงานของตนเอง รวมทั้งการสร้างกำลังใจ เห็นคุณค่าของตนเองและการตัดสินใจในทางที่เหมาะสม จึงขาดทักษะในการวางแผน และการพิจารณา

อย่างมีเหตุผล รวมทั้งการรับรู้ทางเลือกรวมมีประสิทธิภาพ รวมทั้งความสามารถในการเลือก
ที่จะมีชีวิตอยู่กับปัจจุบัน และสามารถปรับตัวและสร้างความรับผิดชอบให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

สมมติฐานข้อ 4 ผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ได้รับการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ มีการเสริมสร้าง
พลังอำนาจในระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05

จากสมมติฐานข้อ 4 อธิบายได้ว่า เนื่องจากผู้ดูแลกลุ่มทดลองได้เข้าร่วมการปรึกษากลุ่ม
จำนวน 12 ครั้ง ๆ ละ 1-1 ชั่วโมง 30 นาที โดยโปรแกรมการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์เสริมสร้างให้ผู้ดูแล
เด็กออทิสติกได้เรียนรู้ประสบการณ์ในการปรึกษากลุ่ม รวมถึงกำลังใจหรือความคิดเห็นจากสมาชิก
กลุ่ม ส่งผลให้สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ และเกิดการตระหนักรู้ เกิดการเพิ่มแรงจูงใจ
จากความรู้สึกภายในบุคคลเกี่ยวกับการรับรู้ประสบการณ์และความเชื่อในความสามารถแห่งตน
การพัฒนาและเสริมสร้างความสามารถของบุคคลในการตอบสนองความต้องการของตนเองและ
แก้ปัญหาด้วยตนเอง ทำให้ผู้ดูแลมีความเชื่อมั่นในสมรรถนะของตนเองทำให้สามารถดูแลตนเอง
และดูแลเด็กออทิสติกได้อย่างมีประสิทธิภาพ การปรึกษากลุ่มเกสตัลท์จะเอื้ออำนวยต่อการสร้าง
เสริมพลังอำนาจผู้ดูแลได้ โดยบริบทและบรรยากาศของกลุ่มที่จะช่วยเอื้ออำนวยโอกาสให้สมาชิก
กลุ่ม แต่ละคนได้มองเห็นความเปลี่ยนแปลงทางบวกของกันและกัน และร่วมแบ่งปันประสบการณ์
จากการสนทนาภายในกลุ่ม และในขณะเดียวกันที่สมาชิกคนหนึ่งเกิดพลังอำนาจขึ้นในกลุ่ม พลัง
อำนาจของสมาชิกดังกล่าว จะสามารถกลายเป็นแรงบันดาลใจให้แก่สมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มได้
เช่น ผู้รับการปรึกษาคนที่ 6 หลังจากได้เข้าร่วมกลุ่มการปรึกษาพบว่า มีคะแนนการเสริมสร้างพลัง
อำนาจผู้ดูแลเพิ่มขึ้นมากที่สุดในระยะหลังทดลอง โดยผู้รับการปรึกษากล่าวว่า “จากการเข้าร่วม
กลุ่มได้มีโอกาสแบ่งปันประสบการณ์ร่วมกับผู้อื่น และได้รับรู้ว่าเราไม่ได้เป็นคนเดียวที่ต้องพบเจอ
ปัญหาเช่นนี้ สิ่งสำคัญคือเราต้องเรียนรู้ที่จะยอมรับความจริง เมื่อเรากล้าเผชิญความจริง เราก็จะ
ไม่กลัวอะไร ไม่กลัวสายตากันมอง แม้ลูกเราจะป็นออทิสติก แต่เขาก็สามารถเป็นคนดีของสังคม
ได้” ในจุดนี้จึงส่งผลให้ผู้ดูแลสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ และเกิดการตระหนักรู้
เกิดการเพิ่มแรงจูงใจจากความรู้สึกภายในตนเองเกี่ยวกับการรับรู้ประสบการณ์และความเชื่อใน
ความสามารถแห่งตน รวมถึงการพัฒนาและเสริมสร้างความสามารถของบุคคลในการตอบสนอง
ความต้องการของตนเองและแก้ปัญหาด้วยตนเอง

ทั้งนี้ในระหว่างการเข้ากลุ่มสมาชิกทุกคนให้ความร่วมมือในการปรึกษากลุ่มและ
กระตือรือร้นเป็นอย่างดี เช่น การทดลองครั้งที่ 6 และ 7 ในครั้งนี้ผู้วิจัยจะเน้นการจินตนาการและใช้
เทคนิคความรับผิดชอบ เพื่อสมาชิกทุกคนจะสามารถหาทางเลือกที่จะกระทำและรับผิดชอบ
ต่อการกระทำของตนเองได้ โดยผู้วิจัยใช้วีดีโอและหนังสือที่เกี่ยวกับเด็กออทิสติกมาเป็นสื่อ

เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเกิดประสบการณ์เดียวกันในการดูแลเด็ก เกิดความรู้สึกร่วมกันและได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองในการเลี้ยงเด็กและร่วมกันหาแบ่งปันทางเลือก แนวทางการดูแลเด็กกลุ่มนี้ เช่น ในครั้งนี้ผู้รับการปรึกษาคนที่ 1 ได้เล่าถึงเหตุการณ์ของตนเองที่เคยตัดสินใจพลาดในการดูแลเด็ก เนื่องจากตนเองไม่มีความรู้ จึงไม่เคยพาเด็กออกไปเล่นที่ไหนเลย อยู่กับตนเองในบ้านตลอดเวลา และกลัวที่จะพาเด็กออกไปข้างนอกเพราะกลัวคนอื่นรังเกียจ ทำให้เด็กไม่มีพัฒนาการที่ดีเลย จนได้มาพูดคุยกับคุณหมอ และจากการได้เข้าร่วมกลุ่มในครั้งนี้ ก็มั่นใจว่าจะสามารถรับมือกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างเข้มแข็ง และกลัวที่จะพาเด็กเข้าไปอยู่ในสังคมมากขึ้น ดังคำพูดที่ว่า “ไม่เคยคิดเลยว่าตนเองจะเจอปัญหาแบบนี้ เคยเสียใจสุด ๆ ที่ต้องรับปัญหานี้ แต่เด็กก็ไม่ใช่ภาระอีกต่อไป แคร่จุกแก๊วและวางบล็อกให้ถูกจุด เขาก็จะสามารถเดินไปในทางที่เป็นบล็อกของตัวเอง เพียงแค่ตัวเราต้องเป็นกำแพงที่สำคัญให้เขายืนนั่นเอง ” จากคำพูดดังกล่าวสามารถสะท้อนให้เห็นว่า การปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ช่วยให้สมาชิกกลุ่มรับรู้ถึงความรู้สึกและความรับผิดชอบของตนเอง และพร้อมที่จะแก้ไขปรับปรุงสิ่งที่ตนเองได้ทำพลาด

สอดคล้องกับ ผาสุก ปาประ โคน (2544, หน้า 102) ที่กล่าวว่า ทฤษฎีการให้การปรึกษาเกสตัลท์ มีผลต่อการพัฒนา สัมพันธภาพระหว่างบุคคลให้เพิ่มสูงขึ้นสามารถทำให้สมาชิกในกลุ่มเข้าใจถึงธรรมชาติและความต้องการของตนเอง และยังสามารถเลือกดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้ ทั้งนี้เป็นเพราะกระบวนการให้การปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ มุ่งเน้นให้บุคคลมีสติรับรู้อยู่กับที่นี้เดี๋ยวนี้ รับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น รวมถึงทักษะในการติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นได้ อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นข้อมูลที่น่าสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 4 ว่าผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ได้รับโปรแกรมการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์จะมีคะแนนพลังอำนาจผู้ดูแล ระยะเวลาหลังการทดลองมากกว่า ระยะเวลาก่อนการทดลอง

สมมติฐานข้อ 5 ผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ได้รับการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ มีการเสริมสร้างพลังอำนาจในระยะติดตามผลสูงกว่าในระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยในข้อนี้ สนับสนุนประสิทธิภาพของโปรแกรมการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ เนื่องจากโปรแกรมการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ เป็นกระบวนการปรึกษาที่อยู่บนพื้นฐานของการตระหนักรู้ส่วนตน เรียนรู้ถึงความรู้สึกของตนเองที่เกิดขึ้นในขณะปัจจุบัน และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากการพึ่งพาผู้อื่น มาสู่การพึ่งพาตนเอง โดยมีความเชื่อว่ามนุษย์มีความสามารถที่จะรับรู้หรือสัมผัสถึงความคิด อารมณ์ และการรับรู้ของตนเอง และเชื่อว่ามนุษย์มีประสิทธิภาพในการรับรู้ถึงตนเอง มีสติจึงทำให้มนุษย์มีความสามารถในการตัดสินใจเลือก พร้อมทั้งมีความรับผิดชอบต่อพฤติกรรมของตนเองด้วยการใช้เทคนิคต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองและเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ก่อให้เกิดแนวโน้มที่จะทำให้นักคลต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

ตนเอง หรือพัฒนาตนเองให้มีความกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่น และมีแรงจูงใจที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองอย่างมีเป้าหมาย ตามที่เพิร์ลส์ (Perls, 1969) กล่าวว่า ความต้องการของบุคคลจะเด่นชัดขึ้นมาเป็นภาพเมื่อบุคคลตระหนักว่ามีความต้องการและมีพฤติกรรมสนองตอบความต้องการของตนเอง บุคคลที่มีแนวโน้มจะอยู่กับอดีต เพราะขาดความรับผิดชอบต่องานปัจจุบัน

ธีระ ชัยยุทธชรรยง (2533, หน้า 58) เชื่อว่า การพยายามให้บุคคลกล้าเผชิญกับความรูสึกับรู้เกี่ยวกับความรูสึกั่งคั่งที่ตนเองมีอยู่แล้วให้ระบายออกมา บุคคลจะไม่เสียพลังงานไปกับความรูสึกั่งคั่งนั้นอีก วัชร ทรัพย์มี (2549, หน้า 75-76) กล่าวว่า การให้การปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์จะทำให้เกิดการเรียนรู้และการปรับเปลี่ยนการรับรู้ใหม่ ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงบางสิ่งบางอย่างภายในตนเองของผู้ดูแลเด็กกอดทิสติก โดยผู้ดูแลเด็กกอดทิสติกมีอิสระที่จะระบายความคับข้องใจต่าง ๆ ออกมาทำให้เกิดความเข้าใจและยอมรับตนเองตามความเป็นจริงในปัจจุบัน และปรับเปลี่ยนตนเองไปในทางที่ดีขึ้น และจะส่งผลต่อเนื่องแม้เวลาจะผ่านไป 2 สัปดาห์หลังการทดลอง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5 เช่น ผู้รับการปรึกษาคคนที่ 3 ได้เล่าว่า ที่ผ่านมามาตนปล่อยให้ลูกชายเลี้ยงลูก ตนต้องทำงานจึงไม่มีเวลาเลี้ยงเองและไม่มีเวลากระตุ้นลูก ส่วนมากลูกชายปล่อยให้ดูทีวีทั้งวัน ตอนนี้ตนเองกำลังจัดสินใจว่าจะเปลี่ยนงานใหม่เพื่อมีเวลากระตุ้นลูกมากขึ้น และตั้งใจจะปรับเปลี่ยนการเลี้ยงลูกอย่างจริงจัง ภายหลังจากการเข้าร่วมกลุ่มครั้งนี้ทำให้ตนเองมั่นใจมากขึ้นว่าหนทางที่ตนเองกำลังจะเลือกนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง และถึงแม้ว่าผลลัพธ์ที่ได้จะออกมาเป็นยังไง ลูกจะดีขึ้นได้มากหรือน้อย ตนเองก็พร้อมจะรับผิดชอบและรูสึกว่าตนเองเข้มแข็งขึ้นมาก ๆ ไม่ใช่เราคนเดียวที่มีลูกป่วย หลาย ๆ คนก็เคยพ้นช่วงที่เลวร้ายมาได้ ตนเองก็ต้องผ่านเรื่องราวต่าง ๆ นั้นได้เช่นกัน

นอกจากนี้ในกระบวนการปรึกษากลุ่มยังสร้างความมั่นคงในอารมณ์ให้กับผู้เข้ารับการปรึกษาหลาย ๆ คน ทำให้ผู้รับการปรึกษามีสติรับรู้ตนเองและรู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง เพื่อนำไปสู่การปรับใช้ในสถานการณ์จริง เช่น เมื่อต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่ตนเองไม่สามารถควบคุมได้ขณะดูแลเด็ก ทำให้ผู้รับการปรึกษาปรับพฤติกรรมตนเอง สามารถเผชิญปัญหาที่เกิดขึ้นและแสดงออกได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ เช่น ผู้รับปรึกษาคคนที่ 5 ได้กล่าวหลังเข้าร่วมกลุ่มว่า “หากไม่ได้มาเข้ากลุ่มในครั้งนี้คงไม่รู้เลยว่าการใช้เสียงดังๆกับลูกจะไม่ส่งผลดีต่อลูก และทำให้เรารู้ว่า ควรปรับปรุงอะไรและเพิ่มเติมตรงไหน เพื่อสามารถดึงข้อดีของตนเองมาใช้ในการฝึกฝนลูก พร้อมทั้งเรียนรู้ที่จะปรับปรุงข้อเสียของตนเอง ”

และ จากการศึกษาของ ฉัชชา คำเครือ (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการให้การปรึกษากลุ่ม โดยใช้ศิลปบำบัดร่วมกับทฤษฎีเกสตัลท์ต่อภาวะซึมเศร้าของผู้ติดเชื้อเอชไอวี พบว่า ติดเชื้อเอชไอวีกลุ่มทดลองมีคะแนนภาวะซึมเศร้าในระยะหลังทดลองและระยะติดตามผล

น้อยกว่าระยะก่อนทดลองและน้อยกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ธนิตา จุลวนิชย์พงษ์ (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการให้การปรึกษากลุ่มโดยใช้ทฤษฎีเกสตัลท์ ต่อคุณค่าแห่งตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยาคม (กรุงเทพมหานคร) จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2546 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับโปรแกรมการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์มีคะแนนเฉลี่ยคุณค่าแห่งตนในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล สูงกว่าระยะก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะติดตามผล แต่ไม่แตกต่างกันในระยะหลังการทดลอง และคะแนนเฉลี่ยคุณค่าแห่งตนในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ กนิษฐา ดอกทุเรียน (2550, หน้า 83) ศึกษาผลของการเปรียบเทียบผลการให้การปรึกษาแบบกลุ่มระหว่างทฤษฎีการให้การปรึกษาแบบเผชิญความจริงกับทฤษฎีการให้การปรึกษาแบบเกสตัลท์ต่อการมีมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่านักเรียนที่ได้รับการปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีแบบเกสตัลท์ ระหว่างก่อนกับหลังการให้การปรึกษา มีคะแนนมนุษยสัมพันธ์ด้านความใจกว้าง ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความรับผิดชอบ ด้านการควบคุมตนเอง โดยรวมทุกด้านเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของ ธวัชชัย พิทักษ์สกุลรัตน์ (2550, หน้า 108) ศึกษาผลของผลการพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ตามหลักทฤษฎีการบำบัดแบบเกสตัลท์กับทฤษฎีการบำบัดแบบเผชิญความจริง พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้รับ โปรแกรมการปรึกษากลุ่มตามหลักทฤษฎีการบำบัดแบบเกสตัลท์มีความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค โดยรวมและรายด้านสูงกว่าก่อนได้รับ โปรแกรมการปรึกษากลุ่มตามหลักทฤษฎีการบำบัดแบบเกสตัลท์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป ผู้ดูแลเด็กออทิสติกที่ได้รับการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์มีการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลสูงขึ้นจากประสิทธิภาพองค์ประกอบของ โปรแกรมการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ สามารถกระตุ้นให้ผู้ดูแลมีสติสัมปชัญญะตระหนักรู้ ถึงความรู้สึกของตนเองที่เกิดขึ้นในขณะนั้น มีความเชื่อมั่นและพึ่งพาตนเองด้วยความสามารถของตนเอง ซึ่งก่อให้เกิดการตระหนักรู้ เกิดการเพิ่มแรงจูงใจจากความรู้สึกภายในบุคคลเกี่ยวกับการรับรู้ประสบการณ์และความเชื่อ ในความสามารถแห่งตน การพัฒนาและเสริมสร้างความสามารถของบุคคลในการตอบสนอง ความต้องการของตนเองและแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทำให้ผู้ดูแลมีความเชื่อมั่นในสมรรถนะของตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาให้ผู้ดูแลเด็กออทิสติกสามารถดูแลตนเองและดูแลเด็กออทิสติก ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรจัดให้มีการอบรมแก่บุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาและฝึกฝนการใช้การปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ให้เกิดความเข้าใจ เกิดทักษะ และความชำนาญ เพื่อสามารถนำการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ไปปรับใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. ควรมีการช่วยเหลือผู้ดูแลเด็กออทิสติกอย่างต่อเนื่อง ด้วยการให้การปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ เพื่อช่วยให้ผู้ดูแลเด็กออทิสติกมีความเชื่อมั่นในสมรรถนะของตนเอง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลผู้ป่วยกลุ่มอื่น ๆ เช่น ผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวช ผู้ดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังอื่นๆ เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาค้นคว้าโปรแกรมการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ต่อเนื่องเพื่อพัฒนาเป็นเครื่องมือในการให้การปรึกษากลุ่มต่อไป และสามารถนำไปใช้ในงานวิจัยต่อไปได้

บรรณานุกรม

- กนิษฐา บุญธรรมเจริญ และ ศิริพันธุ์ สาสัตย์. (2551). ระบบการดูแลระยะยาว: การวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อเสนอแนะเชิงนโยบาย. *รามาศิษย์พยาบาลสาร*, 14(4), 385-399.
- กนิษฐา บุญธรรมเจริญ. (2552). ภาวะพึ่งพิงของประชากรผู้สูงอายุ ใน ระบบการดูแลระยะยาว และกำลังคนในการดูแลผู้สูงอายุ: ทิศทางประเทศไทย. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.).
- กนิษฐา ดอกทุเรียน. (2550). การเปรียบเทียบผลให้คำปรึกษาแบบกลุ่มระหว่างทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริงกับทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลต์ต่อการมีมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จิม สกุดนุ้ม. (2545). ผลของโปรแกรมเสริมสร้างพลังใจต่อการรับรู้สมรรถนะการจัดการตนเองของมารดาเด็ก โรคหัวใจพิการแต่กำเนิด. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ขวัญทิพย์ ปทุมธนรักษ์. (2553). ผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลต์ต่อความก้าวร้าวของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาจิตวิทยาการปรึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- คมเพชร นัตตสุกกุล. (2547). ทฤษฎีการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- จิรภัทร เปลื้องนุช. (2548). ผลของโปรแกรมสร้างพลังอำนาจในการรับรู้สมรรถนะการดูแลเด็กออทิสติกของผู้ปกครอง. กรุงเทพฯ: โครงการการพัฒนานักวิจัยและงานวิจัยของสถาบันราชานุกูล, กลุ่มงานการพยาบาลสถาบันราชานุกูล.
- จินตนา สนธิวงษ์เวช. (2547). ผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลต์ต่อความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาจิตวิทยาการปรึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิตติยา เข้มนี้มนวล. (2555). ผลของการให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีเกสตัลต์ที่มีต่อความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพแผนกช่างอุตสาหกรรม. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ณัชชา คำเครือ. (2550). ผลของการให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้ศิลปะบำบัดร่วมกับทฤษฎีเกสตัทท์ต่อภาวะซึมเศร้าของผู้ติดเชื้อเอชไอวี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. (2549). การเลี้ยงดูเด็กก้อทิสติก. เข้าถึงได้จาก <http://www.happyhomeclinic.com/au08-rearing.htm>.
- รัชชชัย พิทักษ์สกุลรัตน์. (2550). ผลการพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ตามหลักทฤษฎีการบำบัดแบบเกสตัทท์กับทฤษฎีการบำบัดแบบเผชิญความจริง. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชนาภรณ์ ใจมา. (2551). ผลของโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจแบบกลุ่มต่อความสามารถในการดูแลของผู้ดูแลผู้ที่เป็นโรคจิตเภทที่มารับบริการแผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลเมืองปาน จังหวัดลำปาง. การค้นคว้าแบบอิสระพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธนิดา จุลวนิชย์พงษ์. (2546). ผลของการให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้ทฤษฎีเกสตัทท์ต่อคุณค่าแห่งตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นารีลักษณ์ มงคลศิริกุล. (2546). การสนับสนุนทางสังคมในผู้ปกครองเด็กก้อทิสติก. การค้นคว้าแบบอิสระพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุปผา ธนิกกุล และเพ็ญภา แดงค้อมยุทธ์. (2555). ผลของกลุ่มช่วยเหลือตนเองและการเสริมสร้างพลังอำนาจต่อการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน. วารสารการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต, 26(2), 74-86.
- บุปผา ธนิกกุล และเพ็ญภา แดงค้อมยุทธ์. (2555). ผลของกลุ่มช่วยเหลือตนเองและการเสริมสร้างพลังอำนาจต่อการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน. วารสารการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต, 26(2), 74-86.
- ปวีดา โพธิ์ทอง, สุพัตรา จันทร์สุวรรณ, สุนทรี ชะชาตย์ และเสาวลักษณ์ แสนฉลาด. (2557). การศึกษาภาวะสุขภาพของเด็กก้อทิสติก ความรู้และความเครียดของผู้ดูแลเด็กก้อทิสติกที่ได้รับบริการจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขต 5 จังหวัดสุพรรณบุรี. วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี, 25(2), 19-25.

- ประภากรณ์ นิลสม. (2554). *การพัฒนาทักษะชีวิตในการป้องกันความรุนแรงของนักเรียน
อาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยการให้คำปรึกษากลุ่มตามแนวทฤษฎี
เกสตัลท์*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา,
คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประดิษฐ์ เอกทัศน์. (2540). *จิตวิทยาทั่วไป*. มหาสารคาม: ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏมหาสารคาม.
- ประภาศรี ทุงมีผล, ภัทรภรณ์ ทุงปันคำ และสมบัติ สกกุลพรรณ. (2550). การสนับสนุนทางสังคม
ความพร้อมในการดูแลและความเครียดของมารดาเด็กออทิสติก. *Nursing Journal*,
34(1), 64-75.
- ปัทมาภรณ์ พรหมวิเศษ. (2554). *ผลของการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลหลักต่อการดูแลที่บ้าน
ในผู้ป่วยเด็กวัยก่อนเรียน โรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการดูแลสุขภาพ, คณะสาธารณสุขศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ผาสุก ปาประโคน. (2544). *ผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบมาราธอนโดยใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษา
แบบเกสตัลท์ที่มีผลต่อการพัฒนา สัมพันธภาพระหว่างบุคคล*. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- พนม ลิมอารีย์. (2548). *การแนะแนวเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พรสุมนต์ ผ่องใส. (2550). *การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่พยาบาลประจำการโดยหัวหน้าหอผู้ป่วย
ในโรงพยาบาล 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ระหว่างสถานการณ์ความไม่สงบ: ตามการรับรู้
ของพยาบาลประจำการวิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*.
- พิชิต ฤทธิจรรณ. (2547). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน* (พิมพ์ครั้งที่ 4).
กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร.
- พิชญานนท์ งามเฉลียว. (2554). *โรคหลอดเลือดสมอง: ภาวะการดูแลที่บ้าน* *Prevention and
treatment of stroke complication at home*. สงขลา: คณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ .
- เพ็ญแข ลิมศิลา. (2550). *40 ปีโรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์ ใน 84 พรรษาพระบารมี
ที่ระลึก 40 ปีโรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- ไพรัตน์ วงษ์นาม. (2546). *การวิเคราะห์ข้อมูล Factorial design ด้วย SPSS for Window Syntax &
Menu*. ชลบุรี: ภาควิชาวิจัยและวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ภัทรานุญย์ พุทธรักษา. (2548). *ผลของโปรแกรมการสร้างพลังใจในผู้ดูแลต่อการส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะของตนเองในการดูแลเด็กออทิสติก*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชา การพยาบาล, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ภัทรพงศ์ สุขมาลี. (2550). *การให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์เพื่อลดความเครียดของผู้ปกครองที่มีบุตรออทิสติก*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภัทรภรณ์ ทุงปันคำ และคะเนิงนิจ ไชยลังการณ. (2546). *รายงานการวิจัยเรื่องอุปสรรคและความต้องการความช่วยเหลือในการดูแลเด็กออทิสติก*. เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภิญโญ อิศรพงศ์. (2554). *ผลของโปรแกรมการบำบัดตามแนวคิดการปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรมต่อภาวะซึมเศร้าของผู้ดูแลเด็กออทิสติก*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มูลนิธิออทิสติกไทย. (2553). *สถานการณ์บุคคลออทิสติกในประเทศไทย 2553*. เข้าถึงได้จาก <http://www.oknation.net/blog/autisticthai/2010/06/04/entry-2>.
- รพีพรรณ อินทวงศ์. (2550). *ผลของการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อลดความวิตกกังวลในผู้ปกครองเด็กออทิสติก*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รัชตะวรรณ โอพาพิริยกุล. (2557). *ปัจจัยทำนายภาระการดูแลเด็กออทิสติกของผู้ดูแลหลักของครอบครัวในจังหวัดภาคใต้แถบชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกของประเทศไทย*. *วารสารพยาบาลสงขลานครินทร์*, 34(3), 25-35.
- ลักขณา สรีวัฒน์. (2543). *การแนะนำแบบเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วัชรีย์ ทรัพย์มี. (2549). *ทฤษฎีให้บริการปรึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชรีย์ ทรัพย์มี. (2551). *ทฤษฎีให้บริการปรึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพันธุ์ สาสัตย์และเตือนใจ ภักดีพรหม (2551). *การพยาบาลผู้สูงอายุ: ปัญหาที่พบบ่อยและแนวทางในการดูแล*. *วารสารพัฒนาวิทยาและเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ*, 9(2), 33-46
- ศิริพันธุ์ สาสัตย์. (2549). *Nursing: Common problems and caring guideline*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สมจิตร ห่องบุตรศรี และนิรมล พังนสุนทร. (2555). พัฒนาการน้องเด็กออทิสซึมที่มารับการรักษา
ในโรงพยาบาลศรีนครินทร์. *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย*, 54(4), 387-394.
- สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์. (2548). *คู่มือการดูแลเด็กออทิสติกสำหรับผู้ปกครอง*.
เชียงใหม่: สมพรการพิมพ์.
- อนงค์ วิเศษสุวรรณ. (2554). *การศึกษากลุ่ม (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อินทிரากรณ์ กัญญา. (2549). *ผลของโปรแกรมการฝึกตามแนวศาสตร์ที่ต่อความเชื่ออำนาจภายในตน
และความเข้มแข็งในการมองของเด็กภาวะยากลำบากในโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง*.
การค้นคว้าแบบอิสระวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อรพรรณ ทองคำ. (2543). *ผลของกระบวนการกลุ่มเสริมสร้างพลังอำนาจต่อการปรับตัว
ด้านจิตสังคมของผู้ติดเชื้อเอชไอวี*. การค้นคว้าอิสระการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช,
สาขาวิชาการพยาบาลศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อรทัย ทองเพชร. (2545). *ภาระการดูแลของมารดาเด็กออทิสติก*. การค้นคว้าแบบอิสระหลักสูตร
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อัจฉรา ยุวดี. (2550). *ศึกษาการสร้างเสริมพลังอำนาจในการดูแลตนเองในกลุ่มผู้ป่วยโรคความดัน
โลหิตสูงชนิดไม่ทราบสาเหตุ โรงพยาบาลอุทัยธานี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อัญนิษฐ์ ทองประเสริฐ. (2553). *ผลของโปรแกรมกลุ่มในการส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการดูแล
เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมเด็กออทิสติก: กรณีศึกษาผู้ดูแลเด็กของศูนย์การศึกษา
พิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อิชยา เจ็อนมัน. (2545). *สุขภาพจิตและความสามารถในการดูแลบุคคลที่ต้องพึ่งพาของมารดา
บุคคลออทิสติก*. การค้นคว้าแบบอิสระพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสุขภาพจิต
และการพยาบาลจิตเวช, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Autism society of America. (2007). *Incidence numbers from other Countries*. Retrieved From
<http://www.autism-society.org>.
- Conger, J. A. & Kanungo, R. N. (1988). The Empowerment process: Integrating theory and
practice. *Academy of Management Journal*, 38(6), 471-483.

- Cook, D. A. (2000). Gestalt treatment of adolescent females with depressive symptoms: A treatment outcome study (Girls, High school students, Group therapy). *Dissertation Abstracts International*, 60(8B), 4210.
- Corey, G. (2004). *Theory & Practice of group counseling* (5th ed.). Thomson Brooks/Cole.
- Corey, G. (2009) *Theory and Practice of Counseling and Psychotherapy* (8th ed.), CA, Belmont.
- Gazda, G. M., & Roger, W. P. (1975). *An analysis of research in group psychotherapy, group counseling and human relations training. Basic approaches to group psychotherapy and group counseling*. Springfield: Charles C Thomas.
- Gibson, C. H. (1991). A concept analysis of empowerment. *Journal of advanced nursing*, 16(3), 354-356.
- Hancer, M. (2005). Dimensions of the Turkish version of the psychological empowerment scale. *Psychological Reports*, 97(7), 645-650.
- Honold, L. (1997). A review of the literature on employee empowerment. *Empowerment in Organizations*, 5(4), 202-212.
- Howell, D. C. (2007). *Statistical methods for psychology* (6th ed.). Belmont, CA: Thomson Wadsworth.
- Johnson, W. R., & Smith, E. W. (1997). Gestalt empty-chair dialogue versus systematic desensitization in the treatment of a phobia. New York: Hoit, Rinebart and Winston.
- Lecavalier, L., & Wiltz, A. (2005). The impact of behavior problems on caregiver stress in young people with autism spectrum disorders. *Journal of Intellectual Disability Research*, 50(3), 172-183.
- Ohlsen, M. M. (1988). *Group Counseling*. New York: Hoit, Rinebart and Winston.
- Rao, N. S. (1981). *Counseling psychology*. New Delhi: Tata McGraw-Hill.
- Souliere, M. (1995). The differential effects of the empty chair dialogue and cognitive restructuring on the resolution of lingering angry feelings. *Dissertation Abstracts International*, 56(4).
- Spreitzer, G. M. (1995). Psychological empowerment in the workplace: Dimensions, measurement, and validation. *Academy of Management Journal*, 38(5), 1442-1465.

- Spreitzer, G. M. (2007). *Taking Stock: A review of more than twenty years of research on empowerment at work*. The Hand book of Organizational Behavior. Thousand Oaks, Sage Publications.
- The National Autistic Society. (2008). *Statistics: how many people have autistic spectrum disorders?*. Retrieved From: <http://www.autism.org.uk>.
- Thomas, K. W., & Velhouse, B. A. (1990). Cognitive element of empowerment. *Journal of Nursing Administration*, 23(1), 18-23.
- Winner, B. J., Brown, D. R. & Michels, K. M. (1991). *Statistical principles in experimental design*. New York: McGraw-Hill.
- Zarit, S. H., Reever. K. E., & Bach-Peterson, J. (1980). Relatives of the impaired elderly: correlates of feelings burden. *Gerontologist*, 20(6), 649-55.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. แบบวัดพลังอำนาจของผู้ดูแล
2. รายละเอียดของโปรแกรมการศึกษากลุ่มแกนตลับ

แบบวัดพลังอำนาจของผู้ดูแล
(Caregivers empowerment scale)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล

1. เพศ   หญิง   ชาย
2. อายุ   .....
3. อาชีพ .....
4. ความเกี่ยวข้องกับเด็ก .....

ตอนที่ 2 แบบวัดพลังอำนาจของผู้ดูแล

คำชี้แจง กรุณาวางกลมล้อมรอบตัวเลขที่สามารถบรรยายความเห็นของท่านต่อข้อความที่ท่านจะได้อ่านได้อย่างเหมาะสมและตรงกับตัวท่านมากที่สุด ประกอบด้วย ข้อคำถามทั้งหมด 21 ข้อ โดยแต่ละข้อคำถามจะมีตัวเลือกให้เลือกตอบตั้งแต่ 1 ถึง 5

ข้อ	ข้อความ	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1	ฉันเชื่อว่า ฉันสามารถจัดการปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็กที่ฉันดูแลได้	1	2	3	4	5
2	การดูแลเด็กคืองานที่ฉันรักและมีความหมายต่อตัวฉัน	1	2	3	4	5
3	ฉันเชื่อว่าความเป็นตัวฉันมีคุณค่าและมีความสำคัญที่ทำให้เด็กเหล่านั้นได้พัฒนาขึ้นมา	1	2	3	4	5
4	ฉันเชื่อว่าฉันมีบทบาทสำคัญในการดูแลและพัฒนาเด็กเหล่านั้น	1	2	3	4	5
5	เมื่อฉันเผชิญสถานการณ์ที่ยากลำบากในการดูแลเด็ก ฉันเชื่อว่าสามารถค้นหาแนวทางแก้ปัญหา นั้น ๆ ได้	1	2	3	4	5
6	เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นกับเด็กของฉัน ฉันสามารถจัดการปัญหานั้น ๆ ได้ดี	1	2	3	4	5
7	ฉันมีความรู้ความสามารถในทักษะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลเด็ก	1	2	3	4	5
8	ฉันมีความสามารถในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับโรคและการดูแลเด็ก	1	2	3	4	5
9	ฉันมีความสามารถในการคิดแก้ไขปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการดูแลเด็ก	1	2	3	4	5
10	ฉันสามารถบอกปัญหาและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในขณะดูแลเด็กได้	1	2	3	4	5
11	ฉันมีความสามารถที่จะเพิ่มประสิทธิภาพทักษะของตนเองในการดูแลเด็ก	1	2	3	4	5
12	เมื่อฉันมีความรู้และทักษะ ฉันสามารถดูแลเด็กได้ดี	1	2	3	4	5
13	ฉันรู้ว่าต้องทำอะไรเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นกับเด็กของฉัน	1	2	3	4	5

ข้อ	ข้อความ	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
14	ฉันสามารถตัดสินใจเลือกและติดต่อกับหน่วยงานที่เชี่ยวชาญในการให้บริการช่วยเหลือหรือพัฒนาเด็กของฉัน	1	2	3	4	5
15	การที่ฉันต้องตัดสินใจในสถานการณ์บางอย่างในการดูแลเด็กด้วยตนเองเป็นเรื่องที่ยากลำบาก	1	2	3	4	5
16	ฉันมีทางเลือกในการปฏิบัติดูแลเด็กและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	2	3	4	5
17	ฉันสามารถควบคุมสถานการณ์ได้ดีเมื่อต้องเผชิญปัญหาในการดูแลเด็ก	1	2	3	4	5
18	ฉันมีส่วนสำคัญที่ทำให้การกระตุ้นพัฒนาการและรักษาเด็กได้ผลดี	1	2	3	4	5
19	เมื่อฉันดูแลเด็กฉันพบว่า บ่อยครั้งที่ฉันรู้สึกว้าอาวรณ์ไม่มั่นคงและเปลี่ยนแปลงง่าย	1	2	3	4	5
20	ฉันสามารถยอมรับปัญหาที่ต้องเผชิญในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้	1	2	3	4	5
21	ฉันสามารถที่จะปรับเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ในการดูแลเด็กที่เข้ามาได้	1	2	3	4	5

โปรแกรมการปรึกษากลุ่มเกสตัต์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติก

ครั้งที่	กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ทักษะ/ เทคนิคที่ใช้
1	ปฐมนิเทศและสร้างสัมพันธ์ภาพ วัตถุประสงค์ 1. เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี และสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้นำกลุ่มกับสมาชิกกลุ่มและระหว่างสมาชิกกลุ่ม กับสมาชิกกลุ่มด้วยความเป็นกันเอง 2. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มรับทราบถึงวัตถุประสงค์ของการให้การศึกษา ขั้นตอนบทบาทหน้าที่ รวมถึงกติกา ระยะเวลา และสถานที่ในการปรึกษากลุ่ม 3. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มรับทราบถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้าร่วมการปรึกษากลุ่ม	1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายสมาชิกกลุ่มและกล่าวแนะนำตัวเองกับสมาชิกกลุ่มด้วยท่าทางยิ้มแย้ม 2. ผู้นำกลุ่มชี้แจงให้สมาชิกกลุ่มทราบถึงวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมการปรึกษากลุ่มรวมถึงบทบาทหน้าที่ในการเข้าร่วมกลุ่ม ผู้นำกลุ่มขอให้สมาชิกช่วยกันเสนอกติกาของการเข้ากลุ่ม แจ้งกำหนดการการทดลอง จำนวนครั้ง วัน เวลา สถานที่ ให้สมาชิกกลุ่มทราบ 3. ผู้นำกลุ่มชี้แจงเรื่องการปฏิบัติตนและข้อตกลงในการเข้ากลุ่ม โดยสนับสนุนให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคน ได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่มเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติร่วมกัน ระหว่างการเข้ากลุ่มทั้ง 12 ครั้ง 4. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทักทาย และสร้างความคุ้นเคยกับเพื่อนสมาชิกคนอื่นโดย “ทักทายแล้วค่อยเล่า” สมาชิกมีเวลา 15 นาที ในการทำความรู้จักกับเพื่อนสมาชิกคนอื่นอีก 8 คน	1.การสร้างสัมพันธ์ภาพ (Rapport) 2.การใช้คำถาม (Questioning) 3.การทบทวนประโยค (Paraphrasing) 4.การสรุป (Summarizing)

ครั้งที่	กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ทักษะ/ เทคนิคที่ใช้
		5. เมื่อสมาชิกแนะนำตัวครบทุกคนแล้ว ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกบอก ความคาดหวังจากการได้เข้าร่วมกลุ่มครั้งนี้ โดยให้สมาชิกกลุ่มพูดทุกคน 6. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มได้มีโอกาสร่วมกันสรุปและแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่ได้จากกระบวนการปรึกษาที่ได้ร่วมกันในครั้งนี้ 7. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทำใบบันทึกประสบการณ์หลังการเข้ากลุ่ม 8. ผู้นำกลุ่มกล่าวสรุป และยุติการปรึกษาในครั้งนี้ และนัดหมายการพบกลุ่มในครั้งต่อไป	
2	รู้จักตนเองและไว้ใจกัน วัตถุประสงค์ 1. เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดี และสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้นำกลุ่มกับสมาชิกกลุ่ม และระหว่างสมาชิกกลุ่มกับสมาชิกกลุ่มด้วยความเป็นกันเอง	1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายสมาชิกกลุ่มและกล่าวแนะนำตัวเองกับสมาชิกกลุ่มด้วยท่าทางยิ้มแย้มและเป็นกันเอง 2. ผู้นำกลุ่มชี้แจงเรื่องการปฏิบัติตนและข้อตกลงในการเข้ากลุ่ม โดยสนับสนุนให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคน ได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่มเพื่อใช้เป็นแนวในการปฏิบัติร่วมกัน ระหว่างการเข้ากลุ่มทั้ง 12 ครั้ง	1. การสร้างสัมพันธภาพ (Rapport) 2. การใช้คำถาม (Questioning) 3. การทบทวนประโยค (Paraphrasing) 4. การสรุป (Summarizing) 5. การจินตนาการ (Fantasy)

ครั้งที่	กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ทักษะ/ เทคนิคที่ใช้
	2. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้รู้จักและมีสัมพันธ์ที่ดีต่อกันยิ่งขึ้น 3. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้เกิดความไว้วางใจ และกล้าเปิดเผยซึ่งกันและกัน 4. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้เรียนรู้และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล	4. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทำกิจกรรม “จินตนาการภาพตนเอง” โดยให้สมาชิกสมมุติตนเองเป็นสิ่งที่อยู่ในห้อง จะเป็นอย่างไร มีความต้องการอะไร มีความรู้สึกอย่างไร และสภาพแวดล้อมที่ตนเองอยู่ขณะนั้นเป็นอย่างไร โดยผู้นำกลุ่มยกตัวอย่างให้ดูก่อน 5. สมาชิกแต่ละคนพูดถึงสิ่งที่ตนเองจินตนาการและความรู้สึกขณะจินตนาการให้สมาชิกในกลุ่มรับทราบจนครบทุกคน 6. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มได้มีโอกาสร่วมกันสรุปและแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่ได้จากกระบวนการปรึกษาที่ได้ร่วมกันในครั้งนี้ 7. ผู้นำกลุ่มกล่าวสรุป และยุติการปรึกษาในครั้งนี้ และนัดหมายการพบกลุ่มในครั้งต่อไป	
3	การรับรู้ความหมาย จุดมุ่งหมาย 1. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มตระหนักถึงความหมาย ความสำคัญของตนเองในการดูแลเด็กออทิสติก	1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายสมาชิก และให้สมาชิกแนะนำตนเองอีกครั้งพร้อมทั้งช่วยกันทบทวนข้อตกลง 2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทบทวนถึงสิ่งที่ได้ทำความรู้จักกันจากการเข้ากลุ่มครั้งที่แล้ว	1. การสร้างสัมพันธ์ภาพ (Rapport) 2. การใช้คำถาม (Questioning) 3. การทบทวนประโยค (Paraphrasing) 4. การสรุป

ครั้งที่	กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ทักษะ/ เทคนิคที่ใช้
	2. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มรู้จักสังเกต เข้าใจ และบอกอารมณ์ และความรู้สึกของผู้อื่นได้ 3. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มมีแรงจูงใจ มีเป้าหมาย เกิดพลังในการแสวงหาวิธีการต่าง ๆ นำไปสู่การเผชิญปัญหา	3. ผู้นำกลุ่มกล่าวถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็กออทิสติกที่สมาชิกต้องพบในชีวิตประจำวัน 4. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนเลือกรูปภาพเด็กออทิสติกที่นำมา 5. สมาชิกแสดงภาพที่ตัวเองเลือกให้เพื่อนสมาชิกคนอื่นดู พร้อมกับเล่าให้เพื่อนสมาชิกฟังว่า “เพราะเหตุใดจึงเลือกภาพนี้ และอะไรในภาพนี้มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับตนเองบ้าง” ในขณะที่เดียวกันสมาชิกคนอื่นจะร่วมฟังเพื่อนเล่าอย่างตั้งใจและเอาใจใส่ ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกทุกคนได้รู้จักกัน มีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน เกิดความไว้วางใจ กล้าเปิดเผย และเรียนรู้ที่ยอมรับในความแตกต่างของกันและกันมากยิ่งขึ้น 6. ผู้นำกลุ่มเชื่อมโยงถึงความสำคัญของผู้ดูแลเด็กออทิสติกต่อการจัดการปัญหาพฤติกรรมของเด็กออทิสติกและความสำคัญต่อการกระตุ้นพัฒนาการของเด็กที่สมาชิกกลุ่มดูแล โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกร่วมกันอภิปรายด้วยการปรึกษาในครั้ง นี้ และนัดหมายการพบกลุ่มในครั้งต่อไป	(Summarizing) 5. การจินตนาการ (Fantasy)

ครั้งที่	กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ทักษะ/ เทคนิคที่ใช้
4 และ 5	การมีสติรับรู้ตนเอง จุดมุ่งหมาย 1. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้ฝึกสติ สามารถรับรู้ความรู้สึก ความต้องการ ความคิดของตนเอง สามารถสัมผัสถึงสิ่งเร้าภายในตนเอง ตลอดจนรับรู้ถึงสภาพแวดล้อมภายนอก เข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้อง 2. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มตระหนักรู้อย่างใส่ใจในการคิด พูด และกระทำให้ดำเนินไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสม 3. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มสามารถนำการฝึกสติไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริงเมื่อต้องเผชิญกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็ก	1. ผู้ให้การปรึกษากล่าวทักทายสมาชิกในกลุ่ม ทบทวนกติกาของกลุ่มและเรื่องราวที่สนทนาครั้งที่แล้ว 2. ผู้ให้การปรึกษาพูดคุยถึงสถานการณ์ที่ผ่านมาหนึ่งสัปดาห์ เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธภาพ 3. ผู้ให้การปรึกษาใช้เทคนิค “ที่นี่และเดี๋ยวนี้” โดยให้ผู้รับการปรึกษาสังเกต และจดจ่อกับการรับรู้ที่อวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย ความรู้สึกภายในร่างกาย และสิ่งกระทบภายนอกในร่างกายที่ได้รับ การหายใจอารมณ์ต่าง ๆ ที่เป็นอยู่ขณะนั้น อยู่กับความรู้สึกนั้น ๆ โดยไม่ต้องตีความ 4. ผู้ให้การปรึกษาเปิดโอกาสให้สมาชิกร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับความรู้สึกที่เกิดขึ้น เมื่อต้องเผชิญกับปัญหาจากการดูแลเด็ก 5. ผู้ให้การปรึกษาและสมาชิก ร่วมกันสรุปผลการปรึกษา 6. ผู้นำกลุ่มกล่าวสรุป และยุติการปรึกษาในครั้งนี และนัดหมายการพบกลุ่มในครั้งต่อไป	1. การสร้างสัมพันธภาพ (Rapport) 2. การใช้คำถาม (Questioning) 3. การทบทวนประโยค (Paraphrasing) 4. การสรุป (Summarizing) 5. เทคนิคที่นี่และเดี๋ยวนี้ (Here and Now)

ครั้งที่	กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ทักษะ/ เทคนิคที่ใช้
6	รับรู้สถานการณ์ที่เกิดขึ้น จุดมุ่งหมาย 1. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มมีความรู้สึกร่วมและรับรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในการดูแลเด็ก 2. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มสามารถหาทางเลือกที่จะกระทำและรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองและพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไข 3. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันต่อประสบการณ์การดูแล	1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายอย่างอบอุ่น ด้วยการถามสมาชิกแต่ละคนว่าเป็นอย่างไรบ้างตลอดสัปดาห์ที่ผ่านมา จากนั้นผู้นำกลุ่มกล่าวนำถึงประสบการณ์ในการฝึกเด็กออทิสติกและอธิบายวัตถุประสงค์การเข้ากลุ่มในครั้งนี้ 2. ผู้นำกลุ่มเปิดวิดีโอการดูแลเด็ก/หนังสือ ให้สมาชิกดูประมาณ 30-45 นาที 3. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกพูดถึงเรื่องราวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวิดีโอ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันว่าแต่ละคนมีความคิดอย่างไร และมีแนวทางแก้ปัญหาอย่างไรต่อสถานการณ์เดียวกันนั้น ๆ 4. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มได้สรุป และร่วมกันแสดงความคิดเห็นจากสิ่งที่ตนเองแต่ละคนได้รับจากการเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มครั้งนี้ 5. ผู้นำกลุ่มกล่าวสรุป และยุติการปรึกษาในครั้งนี้ และนัดหมายการพบกลุ่มในครั้งต่อไป	1. การสร้างสัมพันธภาพ (Rapport) 2. การใช้คำถาม (Questioning) 3. การทบทวนประโยค (Paraphrasing) 4. การสรุป (Summarizing) 5. เทคนิคอะไร-อย่างไร-เมื่อใด (What How When) 6. เทคนิคเน้นความรับผิดชอบ (Responsibility)

ครั้งที่	กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ทักษะ/ เทคนิคที่ใช้
7	เราจัดการได้ จุดมุ่งหมาย 1. เพื่อช่วยให้สมาชิกกลุ่มเป็นผู้ที่มีความสามารถในการจัดการกับตนเอง 2. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มรู้จักการช่วยเหลือตนเอง 3. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มสามารถหาทางเลือกที่จะกระทำและรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองและพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไข 4. เพื่อให้สมาชิกทราบว่าตนเองมีทักษะและมีความสามารถในการจัดการเด็กที่ดูแลได้	1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายอย่างอบอุ่น จากนั้นผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทบทวนถึงสิ่งที่ได้และวิดีโอที่สมาชิกได้ดูจากการเข้ากลุ่มครั้งที่แล้ว 2. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกเล่าถึงเรื่องราวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองในการดูแลเด็กที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกับวิดีโอในสัปดาห์ที่ผ่านมา 3. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกเล่าเรื่องราวของตนเองทีละคนพร้อมทั้งแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการปัญหานั้น ๆ 4. จากนั้นผู้นำกลุ่มใช้เทคนิคความรับผิดชอบ โดยทุกครั้งที่สมาชิกแสดงความรู้สึกเสร็จสิ้นแล้วให้พูดคำว่า “ฉันรับผิดชอบต่อการตัดสินใจครั้งนี้” 5. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มได้สรุป และร่วมกันแสดงความคิดเห็นจากสิ่งที่ตนเองได้รับจากการเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มครั้งนี้ 6. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกทำใบบันทึกประสบการณ์หลังการเข้ากลุ่ม 7. ผู้นำกลุ่มกล่าวสรุป และยุติการปรึกษาในครั้งนี และนัดหมายการพบกลุ่มในครั้งต่อไป	1. การสร้างสัมพันธภาพ (Rapport) 2. การใช้คำถาม (Questioning) 3. การทบทวนประโยค (Paraphrasing) 4. การสรุป (Summarizing) 5. เทคนิคอะไร-อย่างไร-เมื่อใด (What How When) 6. เทคนิคเน้นความรับผิดชอบ (Responsibility)

ครั้งที่	กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ทักษะ/ เทคนิคที่ใช้
8	จุดแข็งจุดอ่อน จุดมุ่งหมาย 1. เพื่อช่วยให้สมาชิกกลุ่มได้ตระหนักถึงความสามารถที่แท้จริงของตนเอง 2. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มมีอำนาจในการตัดสินใจและการควบคุมด้วยตนเอง	1. ผู้ให้การปรึกษากล่าวทักทายสมาชิกในกลุ่ม ทบทวนกติกาของกลุ่มและเรื่องราวที่สนทนาครั้งก่อน 2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มสำรวจจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเองอย่างไรบ้างขณะดูแลเด็ก 3. สมาชิกกลุ่มบอกกับกลุ่มว่าจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเองมีอะไรทีละคน 4. ให้สมาชิกกลุ่มสำรวจและช่วยกันหาจุดแข็งของสมาชิกกลุ่มที่น่าเสนอมีอะไรอีกบ้างและเพราะอะไร 5. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับความรู้สึกที่เกิดขึ้นขณะที่ได้ทำกิจกรรมนี้ 6. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกทำใบบันทึกประสบการณ์หลังการเข้ากลุ่ม 7. ผู้นำกลุ่มกล่าวสรุป และยุติการปรึกษาในครั้งนี้ และนัดหมายการพบกลุ่มในครั้งต่อไป	1. การสร้างสัมพันธภาพ (Rapport) 2. การใช้คำถาม (Questioning) 3. การทบทวนประโยค (Paraphrasing) 4. การสรุป (Summarizing) 5. เทคนิคเกมการสนทนา (Game of dialogue)

ครั้งที่	กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ทักษะ/ เทคนิคที่ใช้
9	ความต้องการที่แท้จริง จุดมุ่งหมาย 1. เพื่อช่วยให้ผู้รับการ ปรึกษาได้ตระหนักถึง ความต้องการที่แท้จริง ของตนเอง 2. เพื่อให้ผู้รับการปรึกษา ได้ตระหนักถึงความรู้สึก ที่แท้จริงของตนเองใน สภาวะปัจจุบัน	1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทาย อย่างอบอุ่น จากนั้นผู้นำกลุ่ม และสมาชิกกลุ่มทบทวน การเข้ากลุ่มในครั้งที่ผ่านมา จากนั้นผู้นำกลุ่มอธิบาย วัตถุประสงค์การเข้ากลุ่มในครั้งนี้ 2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มเล่า เรื่องราวในการดูแลเด็กที่ผ่านมา หนึ่งสัปดาห์ 3. ผู้นำกลุ่มใช้เทคนิค เกมการสนทนา ให้ผู้รับ การปรึกษาใช้มือขวาและมือซ้าย แทนสองสิ่งที่เป็นความต้องการ ที่ไม่สามารถตัดสินใจเลือกได้พูด โต้ตอบกัน เพื่อให้ผู้รับการปรึกษา ตระหนักในสิ่งที่ตนเองต้องการ อย่างแท้จริง 4. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิก ร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เกี่ยวกับความรู้สึกที่เกิดขึ้น 5. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่ม ทำใบบันทึกประสบการณ์ หลังการเข้ากลุ่ม 6. ผู้นำกลุ่มกล่าวสรุป และยุติ การปรึกษาในครั้งนี้ และนัดหมาย การพบกลุ่มในครั้งต่อไป	1. การสร้างสัมพันธภาพ (Rapport) 2. การใช้คำถาม (Questioning) 3. การทบทวนประโยค (Paraphrasing) 4. การสรุป (Summarizing) 5. เทคนิคเกมการ สนทนา (Game of dialogue)

ครั้งที่	กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ทักษะ/ เทคนิคที่ใช้
10	มั่นคงในอารมณ์ จุดมุ่งหมาย 1. เพื่อช่วยให้ผู้รับการปรึกษามีความมั่นคงในอารมณ์ของตนเอง 2. เพื่อให้ผู้รับการปรึกษาสามารถแสดงพฤติกรรมและอารมณ์ที่เหมาะสมตามความต้องการของตนเองอย่างเหมาะสม	1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายอย่างอบอุ่น จากนั้นผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่มทบทวนการเข้ากลุ่มในครั้งที่ผ่าน จากนั้นผู้นำกลุ่มอธิบายวัตถุประสงค์การเข้ากลุ่มในครั้งนี้ 2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มเล่าเรื่องราวในการดูแลเด็กที่ผ่านมาหนึ่งสัปดาห์ 3. ผู้นำกลุ่มกล่าววนำถึงการแสดงออกที่เหมาะสมและให้สมาชิกร่วมกันบอกความรู้สึกที่มีต่อการแสดงออกที่เหมาะสมเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาในการดูแลเด็ก 4. ผู้นำกลุ่มใช้เทคนิค “การฝึกซ้อมบทบาท” โดยให้สมาชิกแสดงบทบาทที่ตนคิดว่าจะแสดงออกต่อคนรอบข้างในสถานการณ์ต่าง ๆ 5. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับความรู้สึกที่เกิดขึ้น 6. ผู้นำกลุ่มกล่าวสรุป และยุติการปรึกษาในครั้งนี้ และนัดหมายการพบกลุ่มในครั้งต่อไป	1. การสร้างสัมพันธภาพ (Rapport) 2. การใช้คำถาม (Questioning) 3. การทบทวนประโยค (Paraphrasing) 4. การสรุป (Summarizing) 5. เทคนิคการแสดงบทบาทตรงข้าม (Role of reversal) 6. เทคนิคการฝึกซ้อมบทบาท (Role of rehearsal)

ครั้งที่	กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ทักษะ/เทคนิคที่ใช้
11	รับผิดชอบต่อการตัดสินใจ จุดมุ่งหมาย 1. เพื่อช่วยให้ผู้รับการปรึกษาได้ตระหนักถึงความต้องการที่แท้จริงของตนเอง 2. เข้าใจถึงการตัดสินใจเลือกและรับผิดชอบต่อทางเลือกของตนเอง	1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายอย่างอบอุ่น จากนั้นผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่มทบทวนการเข้ากลุ่มในครั้งที่ผ่าน จากนั้นผู้นำกลุ่มอธิบายวัตถุประสงค์การเข้ากลุ่มในครั้งนี้ 2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มเล่าเรื่องราวในการดูแลเด็กที่ผ่านมาหนึ่งสัปดาห์ 3. ผู้นำกลุ่มกล่าววนำถึงการตัดสินใจของแต่ละคนที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งบางคนมักจะไม่มั่นใจกับการตัดสินใจของตนเอง 4. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มแลกเปลี่ยนประสบการณ์การตัดสินใจเลือกของตนเอง 5. จากนั้นผู้นำกลุ่มใช้เทคนิคความรับผิดชอบ โดยทุกครั้งที่ผู้การปรึกษาแสดงความรู้สึกเสร็จสิ้นแล้วให้พูดคำว่า “ฉันรับผิดชอบต่อการตัดสินใจครั้งนี้” 6. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับความรู้สึกที่เกิดขึ้น 7. ผู้นำกลุ่มกล่าวสรุป และยุติการปรึกษาในครั้งนี้ และนัดหมายการพบกลุ่มในครั้งต่อไป	1. การสร้างสัมพันธภาพ (Rapport) 2. การใช้คำถาม (Questioning) 3. การทบทวนประโยค (Paraphrasing) 4. การสรุป (Summarizing) 5. เทคนิคอะไร-อย่างไร-เมื่อใด (What How When) 6. เทคนิคเน้นความรับผิดชอบ (Responsibility)

ครั้งที่	กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ทักษะ/ เทคนิคที่ใช้
12	ปัจฉิมนิเทศ จุดมุ่งหมาย 1. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้ ทบทวนประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้จากกลุ่มและ การนำประสบการณ์จาก การเข้ากลุ่มไปพัฒนาตนเอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2. เพื่อให้สมาชิกได้แสดง ความรู้สึกที่มีต่อตนเอง ต่อกลุ่ม ตลอดจนเพื่อน สมาชิกกลุ่มและผู้นำกลุ่ม 3. เพื่อสรุปกิจกรรมการให้ การปรึกษาต่อการเสริมสร้าง พลังอำนาจ 4. เพื่อให้สมาชิกนำสิ่งที่ได้ จากการเข้ากลุ่มไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน 5. เพื่อยุติการปรึกษา และเตรียมความพร้อม ในการติดตามผล	1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายสมาชิก กลุ่มเพื่อความคุ้นเคยและเป็น กันเอง 2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มช่วยกัน ทบทวนถึงประสบการณ์ และสิ่งที่ แต่ละคนได้รับจากการเข้ากลุ่ม ที่ผ่านมา 3. ผู้นำกลุ่มขอให้สมาชิกกลุ่มได้ แบ่งปันความรู้สึกและบอกเล่า ประสบการณ์ที่ได้รับจากการ เข้ากลุ่มตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดว่า “สมาชิกมีความรู้สึกอย่างไรบ้าง ที่มีโอกาสได้มาการเข้ากลุ่มกับ เพื่อนสมาชิกกลุ่ม สมาชิกได้รับ ประสบการณ์อะไรบ้าง และได้ นำ ประสบการณ์เหล่านั้นไปปรับใช้ ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร” 4. ผู้นำกลุ่มกับสมาชิกพูดถึงการทำ กิจกรรมร่วมกันทำให้เกิดการ เสริมสร้างพลังอำนาจอย่างไรบ้าง 5. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิก กลุ่มแต่ละคนบอกสิ่งที่อยากบอก กับเพื่อนสมาชิก และผู้นำกลุ่ม เพื่อเป็นกำลังใจให้กันและกัน 6. ผู้นำกลุ่มแจกแบบวัดการ เสริมสร้างพลังอำนาจ และนัด หมายสมาชิกกลุ่มอีกครั้งในอีก 3 สัปดาห์ต่อไปเพื่อทำแบบวัด	1. การสร้างสัมพันธภาพ (Rapport) 2. การใช้คำถาม (Questioning) 3. การทบทวนประโยค (Paraphrasing) 4. การสรุป (Summarizing)

ครั้งที่	กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ทักษะ/ เทคนิคที่ใช้
		การเสริมสร้างพลังอำนาจในระยะ ติดตามผล 7. ผู้นำกลุ่มยุติการปรึกษา และขอบคุณสมาชิกกลุ่ม	

**รายละเอียดโปรแกรมการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจ
ของผู้ดูแลเด็กออทิสติก ครั้งที่ 1**

เรื่อง ปฐมนิเทศและสร้างสัมพันธภาพ
เวลา 60 - 90 นาที
สถานที่ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยบูรพา
สมาชิกกลุ่ม จำนวน 9 คน
อุปกรณ์ แก้วน้ำ 9 ตัว โดยจัดวางเป็นวงกลม

แนวคิดสำคัญ (Key Concepts)

การปฐมนิเทศและการสร้างสัมพันธภาพเป็นการพบกันครั้งแรกของผู้นำกลุ่ม และสมาชิกกลุ่ม ทั้งเพื่อเป็นการทำความรู้จัก และสร้างความคุ้นเคยทั้งต่อผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่ม และระหว่างสมาชิกกลุ่มด้วยกัน เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน และเพื่อให้กลุ่มได้กำหนดข้อตกลงที่สมาชิกกลุ่มต้องใช้ปฏิบัติร่วมกัน ตลอดจนสมาชิกทุกคนต้องรักษาความลับของสมาชิกกลุ่ม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดี และสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้นำกลุ่มกับสมาชิกกลุ่มและระหว่างสมาชิกกลุ่ม กับสมาชิกกลุ่มด้วยความเป็นกันเอง
2. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มรับทราบถึงวัตถุประสงค์ของการให้การปรึกษา ขั้นตอน บทบาทหน้าที่ รวมถึงกติกา ระยะเวลา และสถานที่ในการปรึกษากลุ่ม
3. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มรับทราบถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้าร่วมการปรึกษากลุ่ม

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายสมาชิกกลุ่มและกล่าวแนะนำตัวเองกับสมาชิกกลุ่มด้วยท่าทางยิ้มแย้ม และเป็นกันเอง ต่อจากนั้นเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มได้แนะนำตัวเองกับเพื่อนสมาชิก ตลอดจนสร้างความคุ้นเคยกันภายในกลุ่ม

1. ผู้นำกลุ่มชี้แจงให้สมาชิกกลุ่มทราบถึงวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมการปรึกษากลุ่ม รวมถึงบทบาทหน้าที่ในการเข้าร่วมกลุ่ม ประโยชน์ที่จะได้รับตลอดจนการเก็บความลับที่สมาชิกในกลุ่มได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ผู้นำกลุ่มขอให้สมาชิกช่วยกันเสนอ

กติกาของการเข้ากลุ่ม รวมถึงแจ้งกำหนดการการทดลอง จำนวนครั้ง วัน เวลา สถานที่ให้สมาชิก
กลุ่มทราบ

2. ผู้นำกลุ่มชี้แจงเรื่องการปฏิบัติตนและข้อตกลงในการเข้ากลุ่มโดยสนับสนุนให้สมาชิก
กลุ่มแต่ละคนได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่มเพื่อใช้เป็นแนวในการปฏิบัติร่วมกัน
ระหว่างการเข้ากลุ่มทั้ง 12 ครั้ง

ขั้นตอนการ

1. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทักทายและสร้างความคุ้นเคยกับเพื่อนสมาชิกคนอื่น โดย
“ทักทายแล้วค่อยเล่า” สมาชิกมีเวลา 15 นาทีในการทำความรู้จักรักกับเพื่อนสมาชิกคนอื่นอีก 8 คน
2. ให้สมาชิกทักทายเพื่อนสมาชิกคนอื่นก่อนแล้วจึงเล่าประวัติย่อๆของตนเอง เช่น
ชื่อ นามสกุล บ้านอยู่ที่ไหน ทำงานอะไร เป็นต้น” พร้อมทั้งบอกชื่อที่ต้องการให้เพื่อนสมาชิกเรียก
ตนเอง ทั้งนี้เพื่อช่วยให้สมาชิกเกิดความคุ้นเคย และรู้สึกเป็นกันเอง
3. เมื่อสมาชิกแนะนำตัวครบทุกคนแล้ว ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกบอกความคาดหวังจากการ
ได้เข้าร่วมกลุ่มครั้งนี้ โดยให้สมาชิกกลุ่มพูดทุกคน
4. จากนั้นสมาชิกร่วมแบ่งปันประสบการณ์ความรู้สึกขณะแนะนำตนเองและเล่าเรื่องราว
ของตน ว่าขณะนั้นสมาชิกรู้สึกอย่างไร และสมาชิกอยากถามหรือบอกอะไรกับเพื่อนสมาชิกใน
กลุ่มบ้าง

ขั้นสรุป

1. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มได้มีโอกาสร่วมกันสรุปและแสดงความคิดเห็นต่อ
สิ่งที่ได้จากกระบวนการปรึกษาที่เข้าร่วมกันในครั้งนี้
2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทำ ไบบันทึกระยะสัปดาห์หลังการเข้ากลุ่ม
3. ผู้นำกลุ่มกล่าวสรุป และยุติการปรึกษาในครั้ง นี้ และนัดหมายการพบกลุ่มในครั้ง
ต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจ น้ำเสียง สีหน้าท่าทางจากการแสดงออกของสมาชิกกลุ่ม
ที่มีต่อเข้าร่วมการปรึกษากลุ่มครั้งนี้
2. สังเกตความร่วมมือ ความกระตือรือร้น และมีส่วนร่วมของสมาชิกในการแสดง
ความคิดเห็น ขณะเข้าร่วมการปรึกษากลุ่มครั้งนี้

**รายละเอียดโปรแกรมการปรึกษากลุ่มเกศดัลต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจ
ของผู้ดูแลเด็กออทิสติก ครั้งที่ 2**

เรื่อง รู้จักกันและไว้วางใจกัน

เวลา 60 - 90 นาที

สถานที่ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยบูรพา

สมาชิกกลุ่ม จำนวน 9 คน

อุปกรณ์ แก้ว 9 ตัว โดยจัดวางเป็นวงกลม

แนวคิดสำคัญ (Key Concepts)

การสร้างสัมพันธภาพกับผู้รับการปรึกษา เงื่อนไขที่ส่งเสริมสัมพันธภาพ คือการยอมรับทางบวก มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และผู้รับการปรึกษาจำเป็นต้องรู้สึกว่าเป็นที่ยอมรับ รู้สึกชอบและไว้วางใจผู้ให้การปรึกษา รู้สึกปลอดภัยที่จะสำรวจความรู้สึกส่วนตัวและพฤติกรรม ของตนเองต่อผู้ให้การปรึกษา ฮอลแลนด์ (Holland, 1965) อีกทั้งยังเป็นการช่วยให้ผู้รับการปรึกษา เกิดความสนิทสนมและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน พร้อมกับการเรียนรู้ที่จะยอมรับความแตกต่างระหว่างกันเพื่อนำไปสู่ความไว้วางใจ การเปิดเผยต่อกันและกัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดี และสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้นำกลุ่มกับสมาชิกกลุ่มและระหว่างสมาชิกกลุ่ม กับสมาชิกกลุ่มด้วยความเป็นกันเอง
2. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้รู้จักและมีสัมพันธ์ที่ดีต่อกันยิ่งขึ้น
3. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้จะเกิดความไว้วางใจ และกล้าเปิดเผยซึ่งกันและกัน
4. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้เรียนรู้และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายสมาชิกกลุ่มและกล่าวแนะนำตัวเองกับสมาชิกกลุ่มด้วยท่าทางยิ้มแย้ม และเป็นกันเอง ต่อจากนั้นเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มได้แนะนำตัวเองกับเพื่อนสมาชิกตลอดจนสร้างความคุ้นเคยกันภายในกลุ่ม
2. ผู้นำกลุ่มชี้แจงให้สมาชิกกลุ่มทราบถึง วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมการปรึกษากลุ่ม รวมถึงบทบาทหน้าที่ในการเข้าร่วมกลุ่ม ประโยชน์ที่จะได้รับตลอดจนการเก็บความลับที่สมาชิก

ในกลุ่มได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ผู้นำกลุ่มขอให้สมาชิกช่วยกันเสนอ
กติกาก่อนการเข้ากลุ่ม รวมถึงแจ้งกำหนดการการทดลอง จำนวนครั้ง วัน เวลา สถานที่ให้สมาชิก
กลุ่มทราบ

3. ผู้นำกลุ่มชี้แจงเรื่องการปฏิบัติตนและข้อตกลงในการเข้ากลุ่ม โดยสนับสนุนให้สมาชิก
กลุ่มแต่ละคนได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่มเพื่อใช้เป็นแนวในการปฏิบัติร่วมกัน
ระหว่างการเข้ากลุ่มทั้ง 12 ครั้ง

ขั้นตอนการ

1. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทำกิจกรรม “จินตนาการภาพตนเอง” โดยให้สมาชิกสมมุติ
ตนเองเป็นสิ่งที่อยู่ในห้อง จะเป็นอย่างไร มีความต้องการอะไร มีความรู้สึกอย่างไร และ
สภาพแวดล้อมที่ตนเองอยู่ขณะนั้นเป็นอย่างไร โดยผู้นำกลุ่มยกตัวอย่างให้ดูก่อน
2. สมาชิกแต่ละคนพูดถึงสิ่งที่ตนเองจินตนาการและความรู้สึกขณะจินตนาการให้
สมาชิกในกลุ่มรับทราบจนครบทุกคน
3. เมื่อครบทุกคนแล้ว ผู้นำกลุ่มถามถึงความรู้สึกหลังจากได้ทำกิจกรรมนี้ของสมาชิก
พร้อมเชื่อมโยงถึงการยอมรับความแตกต่างในความคิดในการจินตนาการของแต่ละบุคคล

ขั้นสรุป

1. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มได้มีโอกาสร่วมกันสรุปและแสดงความคิดเห็น
ต่อสิ่งที่ได้จากกระบวนการปรึกษาที่ได้ร่วมกันในครั้งนี้
2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทำ ไบบันทึกลับประสบการณ์หลังการเข้ากลุ่ม
3. ผู้นำกลุ่มกล่าวสรุป และยุติการปรึกษาในครั้งนี้ และนัดหมายการพบกลุ่มในครั้ง
ต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจ น้ำเสียง สีหน้า ทำทางจากการแสดงออกของสมาชิกกลุ่ม
ที่มีต่อเข้าร่วมการปรึกษากลุ่มครั้งนี้
2. สังเกตความร่วมมือ ความกระตือรือร้น และมีส่วนร่วมของสมาชิกในการแสดง
ความคิดเห็น ขณะเข้าร่วมการปรึกษากลุ่มครั้งนี้

**รายละเอียดโปรแกรมการปรึกษากลุ่มเกสต์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจ
ของผู้ดูแลเด็กออทิสติก ครั้งที่ 3**

- เรื่อง** การรับรู้ความหมาย
- เวลา** 60 - 90 นาที
- สถานที่** โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยบูรพา
- สมาชิกกลุ่ม** จำนวน 9 คน
- อุปกรณ์** -เก้าอี้ 9 ตัว โดยจัดวางเป็นวงกลม
- รูปภาพเด็กออทิสติกที่มีปัญหาทางพฤติกรรมต่าง ๆ

แนวคิดสำคัญ (Key Concepts)

การให้คุณค่ากับเป้าหมายของการดูแลเด็กออทิสติก ความต้องการบทบาทในการดูแลที่สอดคล้องกับความเชื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมของผู้ดูแล ทำให้บุคคลรู้สึกว่าการดูแลเด็กออทิสติกที่ทำอยู่มีความสำคัญ และมีความหมายต่อตนเอง รวมทั้งการรับรู้อารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่นเป็น การที่บุคคลได้ละทิ้งตนเองโดยมีความมุ่งหมายไปที่ผู้อื่น เพื่อยอมรับและเข้าใจอารมณ์ความรู้สึก ที่กำลังเกิดขึ้นกับผู้อื่นอย่างแท้จริง โดยการเกิดจากการสังเกต เอาใจใส่และรับฟัง

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มตระหนักถึงความหมาย ความสำคัญของตนเองในการดูแลเด็กออทิสติก
  2. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มรู้จักสังเกต เข้าใจ และบอกอารมณ์ และความรู้สึกของผู้อื่นได้
  3. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มมีแรงจูงใจ มีเป้าหมาย เกิดพลังในการแสวงหาวิธีการต่าง ๆ
- นำไปสู่การเผชิญปัญหา

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายสมาชิกและให้สมาชิกแนะนำตนเองอีกครั้งพร้อมทั้งช่วยกันทบทวนข้อตกลงของกลุ่มร่วมกัน
2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทบทวนถึงสิ่งที่ได้ทำความรู้สึกกันจากการเข้ากลุ่มครั้งที่แล้ว
3. ผู้นำกลุ่มกล่าวนำถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็กออทิสติกที่สมาชิกต้องพบในชีวิตประจำวัน

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนเลือกรูปภาพเด็กออทิสติกที่ผู้นำกลุ่มนำมา
2. สมาชิกแสดงภาพที่ตัวเองเลือกให้เพื่อนสมาชิกคนอื่นดู พร้อมกับเล่าให้เพื่อนสมาชิกฟังว่า “เพราะเหตุใดจึงเลือกภาพนี้ และอะไรในภาพนี้มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับตนเองบ้าง” ในขณะเดียวกันสมาชิกคนอื่นจะร่วมฟังเพื่อนเล่าอย่างตั้งใจและเอาใจใส่ ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกทุกคนได้รู้จักกัน มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน เกิดความไว้วางใจ กล้าเปิดเผย และเรียนรู้ที่ยอมรับในความแตกต่างของกันและกันมากยิ่งขึ้น
3. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกแต่ละคนได้ซักถาม หรือบอกเล่าความรู้สึก ต่อรูปภาพที่เลือกมาให้เพื่อนสมาชิกกลุ่มฟัง
4. ผู้นำกลุ่มเชื่อมโยงถึงความสำคัญของผู้ดูแลเด็กออทิสติกต่อการจัดการปัญหาพฤติกรรมของเด็กออทิสติกและความสำคัญต่อการกระตุ้นพัฒนาการของเด็กที่สมาชิกกลุ่มดูแล โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกร่วมกันอภิปรายด้วย

ขั้นสรุป

1. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มได้สรุป และร่วมกันแสดงความคิดเห็นจากสิ่งของตนเองแต่ละคน ได้รับความรู้จากการเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มครั้งนี้
2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทำ ใบบันทึกประสบการณ์หลังการเข้ากลุ่ม
3. ผู้นำกลุ่มกล่าวสรุป และยุติการปรึกษาในครั้งนี้ และนัดหมายการพบกลุ่มในครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจ น้ำเสียง สีหน้าท่าทางระหว่างที่สมาชิกได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันในขณะที่เข้าร่วมปรึกษากลุ่มครั้งนี้
2. สังเกตความร่วมมือ ความกระตือรือร้น และมีส่วนร่วมของสมาชิกในการแสดงความคิดเห็น แบ่งปันประสบการณ์ขณะเข้าร่วมการปรึกษากลุ่มครั้งนี้

**รายละเอียดโปรแกรมการปรึกษากลุ่มเกสตัลต์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจ
ของผู้ดูแลเด็กออทิสติก ครั้งที่ 4**

เรื่อง การมีสติรับรู้อตนเอง
เวลา 60 - 90 นาที
สถานที่ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยบูรพา
สมาชิกกลุ่ม จำนวน 9 คน
อุปกรณ์ แก้วน้ำ 9 ตัว โดยจัดวางเป็นวงกลม

แนวคิดสำคัญ (Key Concepts)

สติ-สัมปชัญญะเป็นการรวมกันของคำว่าสติและสัมปชัญญะสติ คือธรรมชาติหนึ่งที่เกิดขึ้นพร้อมกับจิต คับพร้อมกับจิต อาศัยอารมณ์เดียวกับจิต ที่เรียกว่าเจตสิก นั่นเอง แต่เป็นเจตสิกฝ่ายดีงาม (โสภณเจตสิก) ทำหน้าที่ระลึกรู้ในอารมณ์ มีลักษณะที่เป็นกุศลเพราะช่วยให้ระลึกรู้ได้ในสิ่งที่ดีงาม อันดับแรกของการมีสติก็คือ "ความเอาใจใส่" เรียกว่า ความสนใจ ที่มีลักษณะ "หันเข้าหาอารมณ์เป็นครั้งแรก" เพื่อตัดกระแสจิตได้สำนึกจากภวังคจิตเข้าไปเอาใจใส่อารมณ์ที่เกิดขึ้นใหม่ในขณะนั้นตามทวารการรับรู้ต่าง ๆ ในขณะแรก ๆ ของขบวนการรับรู้ ความเอาใจใส่ยังเป็นภาพรวม กว้าง ๆ ไม่ชัดเจน หากมีสิ่งทีกระตุ้นแรงมากพอ ความเอาใจใส่จะเพิ่มมากขึ้น มีรายละเอียดและมีความสัมพันธ์ เรียกว่าความคิดเชื่อมโยง เห็นความสัมพันธ์ระหว่างเรากับสิ่งนั้น

สัมปชัญญะ คือ ความรู้ที่ถูกต้อง ที่ได้มาจากสัมมาสติ เป็นกระบวนการ “หลังความรู้” ที่มีรากฐานมาจากการกำหนดที่ถูกต้อง ความรู้ชัดที่ถูกต้องนี้จะคอยควบคุมกิจกรรมทั้งปวงของชีวิตที่ดำเนินไป ตั้งแต่ คิด พูด ทำ ให้เป็นไปตาม จุดมุ่งหมาย มีประสิทธิภาพและเข้ากันได้กับความเป็นจริง ซึ่งอยู่ในความหมายของคำว่า รู้ตัวทั่วพร้อม ทั้งกายและใจ สัมปชัญญะคือความรู้ที่ถูกต้อง ที่เรียกอีกนัยหนึ่งว่า ปัญญา ที่ตั้งอยู่บนรากฐานของสัมมาสตินั่นเอง

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้ฝึกสติ สามารถรับรู้ความรู้สึก ความต้องการ ความคิดของตนเอง สามารถสัมผัสถึงสิ่งเร้าภายในตนเอง ตลอดจนรับรู้ถึงสภาพแวดล้อมภายนอก เข้าใจตนเองและสิ่งแวดลอมได้อย่างถูกต้อง
2. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มตระหนักรู้อย่างใส่ใจในการคิด พูด และกระทำที่ดำเนินไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสม

3. เพื่อให้ สมาชิกกลุ่มสามารถนำการฝึกสติไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริง เมื่อต้องเผชิญกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็ก

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายสมาชิกและให้สมาชิกแนะนำตนเองอีกครั้งพร้อมทั้งช่วยกัน ทบทวนข้อตกลงของกลุ่มร่วมกัน
2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทบทวนถึงสิ่งที่ได้ทำความรู้จักกันจากการเข้ากลุ่มครั้งที่แล้ว
3. ผู้นำกลุ่มกล่าวนำถึงการมีสติสัมปชัญญะและการมีสติรับรู้ตนเองอยู่ตลอดเวลา

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทำกิจกรรมโดยใช้เทคนิค “ที่นี่และเดี๋ยวนี้” โดยให้สมาชิก อยู่กับปัจจุบันให้มากที่สุด โดยให้สังเกต จดจ่อการรับรู้อยู่ที่อวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น มุ่งความสนใจไปที่ ตา หู จมูก ลิ้น ผิวหนัง เป็นต้น ความรู้สึกภายในร่างกายและสิ่งกระทบภายนอก (เสียง อุณหภูมิ) การหายใจและอารมณ์ต่างๆ ที่เป็นอยู่ขณะนั้น โดยไม่ต้องตีความ เช่น
 “ขณะนี้ตาของฉันมอง.....”
 “ขณะนี้หูของฉันได้ยิน.....”
 “ขณะนี้ลิ้นของฉันรู้สึก.....”
 “ขณะนี้ผิวหนังของฉันรู้สึก.....”
2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกรายงานสติของตนเองทีละคน
3. เมื่อรายงานครบทุกคนแล้ว ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกพูดถึงความคิด ความรู้สึก ที่เกิดขึ้นขณะที่ได้ทำกิจกรรมนี้ โดยเชื่อมโยงเข้าถึงความสัมพันธ์ของการมีสติรับรู้ตนเองอยู่ ตลอดเวลา เพื่อสมาชิกสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริงเมื่อต้องเผชิญกับพฤติกรรม ที่ไม่เหมาะสมของเด็กออกทิสติก ทำให้เราตระหนักรู้ในตนเองเสมอ

ขั้นสรุป

1. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มได้สรุป และร่วมกันแสดงความคิดเห็นจาก สิ่งที่ตนเองแต่ละคนได้รับจากการเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มครั้งนี้
2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทำ ใบบันทึกประสบการณ์หลังการเข้ากลุ่ม
3. ผู้นำกลุ่มกล่าวสรุป และยุติการปรึกษาในครั้งนี้ และนัดหมายการพบกลุ่ม ในครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจ น้ำเสียง สีหน้า ทำท่างระหว่างที่สมาชิกได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันในขณะที่เข้าร่วมปรึกษากลุ่มครั้งนี้
2. สังเกตความร่วมมือ ความกระตือรือร้น และมีส่วนร่วมของสมาชิกในการแสดงความคิดเห็น แบ่งปันประสบการณ์ขณะเข้าร่วมการปรึกษากลุ่มครั้งนี้

**รายละเอียดโปรแกรมการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจ
ของผู้ดูแลเด็กออทิสติก ครั้งที่ 5**

เรื่อง การมีสติรับรู้อตนเอง(ต่อ)
เวลา 60 - 90 นาที
สถานที่ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยบูรพา
สมาชิกกลุ่ม จำนวน 9 คน
อุปกรณ์ -เก้าอี้ 9 ตัว โดยจัดวางเป็นวงกลม
 -ใบงานสถานการณ์

แนวคิดสำคัญ (Key Concepts)

สติ-สัมปชัญญะเป็นการรวมกันของคำว่าสติและสัมปชัญญะสติ คือธรรมชาติหนึ่งที่เกิดขึ้นพร้อมกับจิต คับพร้อมกับจิต อาศัยอารมณ์เดียวกับจิต ที่เรียกว่าเจตสิก นั่นเอง แต่เป็นเจตสิกฝ่ายดีงาม (โสภณเจตสิก) ทำหน้าที่ระลึกรู้ในอารมณ์ มีลักษณะที่เป็นกุศลเพราะช่วยให้ระลึกได้ในสิ่งที่ดีงาม อันดับแรกของความมีสติก็คือ "ความเอาใจใส่" เรียกว่า ความสนใจ ที่มีลักษณะ "หันเข้าหาอารมณ์เป็นครั้งแรก" เพื่อตัดกระแสจิตที่ดำเนินจากภวังคจิตเข้าไปเอาใจใส่อารมณ์ที่เกิดขึ้นใหม่ในขณะนั้นตามทวารการรับรู้ต่างๆ ในขณะแรก ๆ ของขบวนการรับรู้ ความเอาใจใส่ยังเป็นภาพรวม กว้าง ๆ ไม่ชัดเจน หากมีสิ่งทีกระตุ้นแรงมากพอ ความเอาใจใส่จะเพิ่มมากขึ้น มีรายละเอียดและมีความสัมพันธ์ เรียกว่าความคิดเชื่อมโยง เห็นความสัมพันธ์ระหว่างเรากับสิ่งนั้น

สัมปชัญญะ คือ ความรู้ที่ถูกต้อง ที่ได้มาจากสัมมาสติ เป็นกระบวนการ “หลังความรู้” ที่มีรากฐานมาจากการกำหนดที่ถูกต้อง ความรู้ชัดที่ถูกต้องนี้จะคอยควบคุมกิจกรรมทั้งปวงของชีวิตที่ดำเนินไป ตั้งแต่ คิด พูด ทำให้เป็นไปตาม จุดมุ่งหมาย มีประสิทธิภาพและเข้ากันได้กับความเป็นจริง ซึ่งอยู่ในความหมายของคำว่า รู้ตัวทั่วพร้อม ทั้งกายและใจ สัมปชัญญะคือความรู้ที่ถูกต้อง ที่เรียกอีกนัยหนึ่งว่า ปัญญา ที่ตั้งอยู่บนรากฐานของสัมมาสตินั่นเอง

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มตระหนักรู้อย่างใส่ใจในการคิด พูด และกระทำให้ดำเนินไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสม
2. เพื่อให้ สมาชิกกลุ่มฝึกการใช้สติไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริงเมื่อต้องเผชิญกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็ก

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายสมาชิกและให้สมาชิกแนะนำเพื่อนสมาชิกพร้อมทั้งช่วยกัน ทบทวนข้อตกลงของกลุ่มร่วมกัน
2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มช่วยกันทบทวนถึงกิจกรรมที่ได้ทำจากการเข้ากลุ่มครั้งที่แล้ว

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้นำกลุ่มแจกใบงานยกตัวอย่างสถานการณ์ในการดูแลเด็กให้แก่สมาชิกกลุ่มและ ให้สมาชิกพูดถึงความคิด ความรู้สึกหลังจากได้อ่านใบงาน
2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกเล่าประสบการณ์ที่ตนเองต้องใช้เวลาในการดูแลเด็กที่เกิดขึ้น ในสัปดาห์ที่ผ่านมา
3. จากนั้นผู้นำกลุ่มใช้เทคนิคอะไร-อย่างไร-เมื่อใดโดยใช้คำถาม เช่น ขณะนี้คุณรู้สึก อย่างไร และให้สมาชิกกล่าวซ้ำคือ ขณะนี้ฉันรู้สึก..... และใช้เทคนิคความรับผิดชอบ โดยทุกครั้งที่สมาชิกแสดงความรู้สึกเสร็จสิ้นแล้วให้พูดคำว่า “ฉันรับผิดชอบต่อการตัดสินใจ ครั้งนี้”
4. เมื่อสมาชิกทำจนครบทุกคน ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกพูดถึงความคิด ความรู้สึก ที่เกิดขึ้น ขณะที่ได้ทำกิจกรรมนี้ โดยเชื่อมโยงเข้าถึงความสัมพันธ์ของการมีสติรับรู้ตนเองอยู่ ตลอดเวลา เพื่อสมาชิกสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริงเมื่อต้องเผชิญกับพฤติกรรม ที่ไม่เหมาะสมของเด็กออทิสติก ทำให้เราตระหนักไว้ในตนเองเสมอ

ขั้นสรุป

1. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มได้สรุป และร่วมกันแสดงความคิดเห็นจาก สิ่ง ที่ตนเองแต่ละคนได้รับจากการเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มครั้งนี้
2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทำ ใบบันทึกประสบการณ์หลังการเข้ากลุ่ม
3. ผู้นำกลุ่มกล่าวสรุป และยุติการปรึกษาในครั้งนี้ และนัดหมายการพบกลุ่ม ในครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจ น้ำเสียง สีหน้า ท่าทางระหว่างที่สมาชิกได้มีโอกาส แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันในขณะเข้าร่วมปรึกษากลุ่มครั้งนี้
2. สังเกตความร่วมมือ ความกระตือรือร้น และมีส่วนร่วมของสมาชิกในการแสดง ความคิดเห็น แบ่งปันประสบการณ์ขณะเข้าร่วมการปรึกษากลุ่มครั้งนี้

**รายละเอียดโปรแกรมการปรึกษากลุ่มเกสต์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจ
ของผู้ดูแลเด็กออทิสติก ครั้งที่ 6**

เรื่อง รับรู้สถานการณ์ที่เกิดขึ้น

เวลา 60 - 90 นาที

สถานที่ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยบูรพา

สมาชิกกลุ่ม จำนวน 9 คน

อุปกรณ์ - แก้ว 9 ตัว

- คลิปวีดิโอการดูแลเด็ก/หนังสือ

แนวคิดสำคัญ (Key Concepts)

สติ-สัมปชัญญะเป็นการรวมกันของคำว่าสติและสัมปชัญญะสติ คือธรรมชาติหนึ่ง
ที่เกิดขึ้นพร้อมกับจิต คับพร้อมกับจิต อาศัยอารมณ์เดียวกับจิต ที่เรียกว่าเจตสิก นั่นเอง แต่เป็น
เจตสิกฝ่ายดีงาม (โสภณเจตสิก) ทำหน้าที่ระลึกในอารมณ์ มีลักษณะที่เป็นกุศลเพราะช่วยให้ระลึก
ได้ในสิ่งที่ดีงาม อันดับแรกของความมีสติก็คือ "ความเอาใจใส่" เรียกว่า ความสนใจ ที่มีลักษณะ
“หันเข้าหาอารมณ์เป็นครั้งแรก” เพื่อตัดกระแสจิตได้สำนึกจากภวังคจิตเข้าไปเอาใจใส่อารมณ์
ที่เกิดขึ้นใหม่ในขณะนั้นตามทวารการรับรู้ต่าง ๆ ในขณะแรก ๆ ของขบวนการรับรู้ ความเอาใจใส่
ยังเป็นภาพรวม กว้าง ๆ ไม่ชัดเจน หากมีสิ่งที่กระตุ้นแรงมากพอ ความเอาใจใส่จะเพิ่มมากขึ้น
มีรายละเอียดและมีความสัมพันธ์ เรียกว่าความคิดเชื่อมโยง เห็นความสัมพันธ์ระหว่างเรากับสิ่งนั้น

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มมีความรู้สีกร่วมและรับรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในการดูแลเด็ก
2. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มสามารถหาทางเลือกที่จะกระทำและรับผิดชอบต่อการกระทำ ของ
ตนเองและพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไข
3. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันต่อประสบการณ์การดูแล

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายอย่างอบอุ่น ด้วยการถามสมาชิกแต่ละคนว่าเป็นอย่างไรบ้างตลอด
สัปดาห์ที่ผ่านมา จากนั้นผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่มช่วยกันทบทวนกฎข้อปฏิบัติของกลุ่มผู้นำกลุ่ม

และสมาชิกกลุ่มทบทวนการเข้ากลุ่มในครั้งที่ผ่าน จากนั้นผู้นำกลุ่มกล่าวนำถึงประสบการณ์ในการฝึกเด็กออกทิสติกและอธิบายวัตถุประสงค์การเข้ากลุ่มในครั้งนี้

ขั้นตอนการ

1. ผู้นำกลุ่มเปิดวิดีโอการดูแลเด็ก/หนังสือ ให้สมาชิกดูประมาณ 30-45 นาที
2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกพูดถึงเรื่องราวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวิดีโอ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันว่าแต่ละคนมีความคิดอย่างไรและมีแนวทางแก้ปัญหาอย่างไรต่อสถานการณ์เดียวกันนั้น ๆ
3. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกพูดถึงความคิด ความรู้สึกที่เกิดขึ้นขณะที่ได้ทำกิจกรรมนี้และหลังจากได้ดูวิดีโอ

ขั้นสรุป

1. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มได้สรุป และร่วมกันแสดงความคิดเห็นจาก สิ่งที่
ตนเองแต่ละคนได้รับจากการเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มครั้งนี้
2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทำ ใบบันทึกประสบการณ์หลังการเข้ากลุ่ม
3. ผู้นำกลุ่มกล่าวสรุป และยุติการปรึกษาในครั้งนี้ และนัดหมายการพบกลุ่ม
ในครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจ น้ำเสียง สีหน้า ท่าทางระหว่างที่สมาชิกได้มีโอกาส
แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันในขณะเข้าร่วมปรึกษากลุ่มครั้งนี้
2. สังเกตความร่วมมือ ความกระตือรือร้น และมีส่วนร่วมของสมาชิกในการแสดง
ความคิดเห็น แบ่งปันประสบการณ์ขณะเข้าร่วมการปรึกษากลุ่มครั้งนี้

**รายละเอียดโปรแกรมการปรึกษากลุ่มเกสต์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจ
ของผู้ดูแลเด็กออทิสติก ครั้งที่ 7**

เรื่อง เราจัดการได้

เวลา 60 - 90 นาที

สถานที่ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยบูรพา

สมาชิกกลุ่ม จำนวน 9 คน

อุปกรณ์ - แก้ว 9 ตัว

แนวคิดสำคัญ (Key Concepts)

การพัฒนาแบบพึ่งพาตนเอง เป็นแนวคิดเชิงสัมพันธ์และเกี่ยวข้องทั้งด้านการเมือง สังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจ โดยพิจารณาจากมิติต่างๆ ทั้งด้านวุฒิภาวะ การสร้างสรรค์ ด้านการปลดปล่อยสังคม ด้านความเป็นไทยและประชาธิปไตยด้านการรื้อฟื้น เชิดชูพัฒนาคุณค่า ศักดิ์ศรี จิตสำนึกต่อสังคมและจริยธรรมของมนุษย์ อีกทั้งด้านความสัมพันธ์ที่เหมาะสมระหว่าง มนุษย์กับธรรมชาติ และด้านอุดมการณ์

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อช่วยให้สมาชิกกลุ่มเป็นผู้ที่มีความสามารถในการจัดการกับตนเอง
2. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มรู้จักการช่วยเหลือตนเอง
3. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มสามารถหาทางเลือกที่จะกระทำและรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองและพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไข
4. เพื่อให้สมาชิกทราบว่าตนเองมีทักษะและมีความสามารถในการจัดการเด็กที่ดูแลได้

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายอย่างอบอุ่น จากนั้นผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทบทวนถึงสิ่งที่ได้ และวิธีโอทีที่สมาชิกได้ดูจากการเข้ากลุ่มครั้งที่แล้ว

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกเล่าถึงเรื่องราวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองในการดูแลเด็กที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกับวิธีโอทีในสัปดาห์ที่ผ่านมา

2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกเล่าเรื่องราวของตนเองที่ละคน พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการปัญหานั้น ๆ
  3. จากนั้นผู้นำกลุ่มใช้เทคนิคความรับผิดชอบ โดยทุกครั้งที่สมาชิกแสดงความรู้สึกเสร็จสิ้นแล้วให้พูดคำว่า “ฉันรับผิดชอบต่อการตัดสินใจครั้งนี้”
  4. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกพูดถึงความคิด ความรู้สึกที่เกิดขึ้นขณะที่ได้ทำกิจกรรมนี้
- ขั้นสรุป**
1. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มได้สรุป และร่วมกันแสดงความคิดเห็นจาก สิ่งที่ตนเองแต่ละคนได้รับจากการเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มครั้งนี้
  2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทำ ใบบันทึกประสบการณ์หลังการเข้ากลุ่ม
  3. ผู้นำกลุ่มกล่าวสรุป และยุติการปรึกษาในครั้งนี้ และนัดหมายการพบกลุ่มในครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจ น้ำเสียง สีหน้า ท่าทางระหว่างที่สมาชิกได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันในขณะที่เข้าร่วมปรึกษากลุ่มครั้งนี้
2. สังเกตความร่วมมือ ความกระตือรือร้น และมีส่วนร่วมของสมาชิกในการแสดงความคิดเห็น แบ่งปันประสบการณ์ขณะเข้าร่วมการปรึกษากลุ่มครั้งนี้

**รายละเอียดโปรแกรมการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจ
ของผู้ดูแลเด็กออทิสติก ครั้งที่ 8**

เรื่อง จุดแข็งจุดอ่อน
เวลา 60 - 90 นาที
สถานที่ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยบูรพา
สมาชิกกลุ่ม จำนวน 9 คน
อุปกรณ์ แก้วน้ำ 9 ตัว โดยจัดวางเป็นวงกลม

แนวคิดสำคัญ (Key Concepts)

การพัฒนาแบบพึ่งพาตนเอง เป็นแนวคิดเชิงสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับทั้งด้านการเมือง สังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจ โดยพิจารณาจากมิติต่าง ๆ ทั้งด้านวุฒิภาวะ การสร้างสรรค์ ด้านการปลดปล่อยสังคม ด้านความเป็นไทยและประชาธิปไตยด้านการรื้อฟื้น เชิดชูพัฒนาคุณค่า ศักดิ์ศรี จิตสำนึกต่อสังคมและจริยธรรมของมนุษย์ อีกทั้งด้านความสัมพันธ์ที่เหมาะสมระหว่าง มนุษย์กับธรรมชาติ และด้านอุดมการณ์

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อช่วยให้สมาชิกกลุ่มได้ตระหนักถึงความสามารถที่แท้จริงของตนเอง
2. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มมีอำนาจในการตัดสินใจและการควบคุมด้วยตนเอง

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายอย่างอบอุ่น จากนั้นผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่มทบทวนการเข้ากลุ่ม ในครั้งที่ผ่าน จากนั้นผู้นำกลุ่มอธิบายวัตถุประสงค์การเข้ากลุ่มในครั้งนี้

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มสำรวจจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเองอย่างไรบ้างขณะดูแลเด็ก
2. สมาชิกกลุ่มบอกกับกลุ่มว่าจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเองมีอะไรที่ละคน
3. ให้สมาชิกกลุ่มสำรวจและช่วยกันหาจุดแข็งของสมาชิกกลุ่มที่นำเสนอมีอะไรอีกบ้าง และเพราะอะไร
4. ผู้นำกลุ่ม เปิดโอกาสให้สมาชิกร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับความรู้สึก ที่เกิดขึ้นขณะที่ได้ทำกิจกรรมนี้

ขั้นสรุป

1. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มได้สรุป และร่วมกันแสดงความคิดเห็นจาก สิ่งที่
ตนเองแต่ละคนได้รับจากการเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มครั้งนี้
2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทำ ใบบันทึกประสบการณ์หลังการเข้ากลุ่ม
3. ผู้นำกลุ่มกล่าวสรุป และยุติการปรึกษาในครั้งนี และนัดหมายการพบกลุ่มในครั้ง
ต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจ น้ำเสียง สีหน้า ท่าทางระหว่างที่สมาชิกได้มีโอกาส
แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ในขณะที่เข้าร่วมปรึกษากลุ่มครั้งนี้
2. สังเกตความร่วมมือ ความกระตือรือร้น และมีส่วนร่วมของสมาชิกในการแสดง
ความคิดเห็น แบ่งปันประสบการณ์ขณะเข้าร่วมการปรึกษากลุ่มครั้งนี้

**รายละเอียดโปรแกรมการปรึกษากลุ่มเกศดัลต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจ
ของผู้ดูแลเด็กออทิสติก ครั้งที่ 9**

เรื่อง ความต้องการที่แท้จริง

เวลา 60-90 นาที

สถานที่ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยบูรพา

สมาชิกกลุ่ม จำนวน 9 คน

อุปกรณ์ แก้ว 9 ตัว โดยจัดวางเป็นวงกลม

แนวคิดสำคัญ (Key Concepts)

การพัฒนาแบบพึ่งพาตนเอง เป็นแนวคิดเชิงสัมพันธ์และเกี่ยวข้องทั้งด้านการเมือง สังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจ โดยพิจารณาจากมิติต่างๆ ทั้งด้านวิถีภาวะ การสร้างสรรค์ ด้านการปลดปล่อยสังคม ด้านความเป็นไทยและประชาธิปไตยด้านการรื้อฟื้น เชิดชู พัฒนาคุณค่า ศักดิ์ศรี จิตสำนึกต่อสังคมและจริยธรรมของมนุษย์ อีกทั้งด้านความสัมพันธ์ที่เหมาะสมระหว่าง มนุษย์กับธรรมชาติ และด้านอุดมการณ์

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อช่วยให้ผู้รับการปรึกษาได้ตระหนักถึงความต้องการที่แท้จริงของตนเอง
2. เพื่อให้ผู้รับการปรึกษาได้ตระหนักถึงความรู้สึกที่แท้จริงของตนเองในสภาวะปัจจุบัน

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายอย่างอบอุ่น จากนั้นผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่มทบทวนการเข้ากลุ่ม ในครั้งที่ผ่าน จากนั้นผู้นำกลุ่มอธิบายวัตถุประสงค์การเข้ากลุ่มในครั้งนี้

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มเล่าเรื่องราวในการดูแลเด็กที่ผ่านมานึ่งสัปดาห์
2. ผู้นำกลุ่มใช้เทคนิคเกมการสนทนา ให้ผู้รับการปรึกษาใช้มือขวาและมือซ้ายแทนสองสิ่งที่เป็นความต้องการที่ไม่สามารถตัดสินใจเลือกได้พูดโต้ตอบกัน เพื่อให้ผู้รับการปรึกษาตระหนักในสิ่งที่ตนเองต้องการอย่างแท้จริง
3. ผู้นำกลุ่ม เปิดโอกาสให้สมาชิกร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับความรู้สึกที่เกิดขึ้น

4. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกได้เผชิญหน้ากับความไม่พึงพอใจที่หลีกเลี่ยงหรือความรู้สึกที่ติดค้างอยู่ในใจ และได้ปลดปล่อยออกมาอย่างเหมาะสม
5. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกพูดถึงความคิด ความรู้สึกที่เกิดขึ้นขณะที่ได้ทำกิจกรรมนี้

ขั้นสรุป

1. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มได้สรุป และร่วมกันแสดงความคิดเห็นจาก สิ่งที่
ตนเองแต่ละคนได้รับจากการเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มครั้งนี้
2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทำ ใบบันทึกประสบการณ์หลังการเข้ากลุ่ม
3. ผู้นำกลุ่มกล่าวสรุป และยุติการปรึกษาในครั้งนี้ และนัดหมายการพบกลุ่ม
ในครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจ น้ำเสียง สีหน้า ท่าทางระหว่างที่สมาชิกได้มีโอกาส
แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ในขณะที่เข้าร่วมปรึกษากลุ่มครั้งนี้
2. สังเกตความร่วมมือ ความกระตือรือร้น และมีส่วนร่วมของสมาชิกในการแสดง
ความคิดเห็นแบ่งปันประสบการณ์ขณะเข้าร่วมการปรึกษากลุ่มครั้งนี้

**รายละเอียดโปรแกรมการปรึกษากลุ่มเกสต์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจ
ของผู้ดูแลเด็กออทิสติก ครั้งที่ 10**

เรื่อง การแสดงออกทางพฤติกรรมและอารมณ์ที่เหมาะสม

เวลา 60-90 นาที

สถานที่ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยบูรพา

สมาชิกกลุ่ม จำนวน 9 คน

อุปกรณ์ แก้ว 9 ตัว โดยจัดวางเป็นวงกลม

แนวคิดสำคัญ (Key Concepts)

พฤติกรรมเผชิญปัญหา เป็นความพยายามเปลี่ยนแปลงทางความคิดและพฤติกรรม เพื่อตอบสนองกับสถานการณ์ที่บุคคลประเมินว่าเป็นสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความไม่สบายใจ หรือรู้สึกถูกคุกคาม เพื่อบรรเทาหรือขจัดความรุนแรงของปัญหาเพื่อรักษาสมดุลทางจิตใจ โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ พฤติกรรมเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ไขปัญหา (Problem-focused coping behavior) หมายถึง พฤติกรรมเผชิญปัญหาที่เกิดจากบุคคลตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่มาคุกคาม โดยการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมรอบตัวบุคคลเองให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ในลักษณะที่พยายามมุ่งแก้ไขปัญหาดโดยตรง พฤติกรรมที่แสดงออกในกลุ่มนี้ได้แก่ การค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา การตั้งเป้าหมายในการแก้ปัญห การนำประสบการณ์ที่เคยใช้มาประกอบการพิจารณาแก้ปัญห และจัดการกับปัญหาโดยตรง

การเผชิญปัญหาที่มุ่งลดอารมณ์ตึงเครียด (Emotion-focused coping) คือการที่บุคคลเลือกวิธีการเผชิญปัญหาที่จะช่วยควบคุม ปรับอารมณ์ และความรู้สึกของตนเอง วิธีการเผชิญปัญหา ในลักษณะนี้เป็นเพียงวิธีการบรรเทา หรือลดความตึงเครียดเท่านั้น ไม่ได้จัดการโดยตรงให้ปัญหาหมดไป แต่ถ้าบุคคลใช้วิธีการเผชิญปัญหาในลักษณะนี้อย่างรู้สำนึกตามสภาพที่เป็นจริง ก็จะเอื้อให้เผชิญปัญหาได้

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อช่วยให้ผู้รับการปรึกษามีความมั่นคงในอารมณ์ของตนเอง
2. เพื่อให้ผู้รับการปรึกษาสามารถแสดงพฤติกรรมและอารมณ์ที่เหมาะสมตาม

ความต้องการของตนเองอย่างเหมาะสม

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายสมาชิกและให้สมาชิกแนะนำตนเองอีกครั้งพร้อมทั้งช่วยกัน ทบทวนข้อตกลงของกลุ่มร่วมกัน
2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทบทวนถึงสิ่งที่ได้ทำความรู้จักกันจากการเข้ากลุ่มครั้งที่แล้ว

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มเล่าเรื่องราวที่ผ่านมาหนึ่งสัปดาห์
2. ผู้นำกลุ่มกล่าวนำถึงการแสดงออกที่เหมาะสม และให้สมาชิกร่วมกันบอกความรู้สึก ที่มีต่อการแสดงออกที่เหมาะสมเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาในการดูแลเด็ก
3. ผู้นำกลุ่มใช้เทคนิค “การฝึกซ้อมบทบาท” โดยให้สมาชิกแสดงบทบาทที่ตนคิดไว้ว่า จะแสดงออกต่อคนรอบข้างในสถานการณ์ต่างๆ
4. ผู้นำกลุ่ม เปิดโอกาสให้สมาชิกร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับความรู้สึก ที่เกิดขึ้น
5. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกพูดถึงความคิด ความรู้สึกที่เกิดขึ้นขณะที่ได้ทำ กิจกรรมนี้

ขั้นสรุป

1. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มได้สรุป และร่วมกันแสดงความคิดเห็นจาก สิ่งที่ตนเองแต่ละคนได้รับจากการเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มครั้งนี้
2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทำ ใบบันทึกประสบการณ์หลังการเข้ากลุ่ม
3. ผู้นำกลุ่มกล่าวสรุป และยุติการปรึกษาในครั้งนี้ และนัดหมายการพบกลุ่มในครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจ น้ำเสียง สีหน้า ท่าทางระหว่างที่สมาชิกได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ในขณะที่เข้าร่วมปรึกษากลุ่มครั้งนี้
2. สังเกตความร่วมมือ ความกระตือรือร้น และมีส่วนร่วมของสมาชิกในการแสดงความคิดเห็น แบ่งปันประสบการณ์ขณะเข้าร่วมการปรึกษากลุ่มครั้งนี้

**รายละเอียดโปรแกรมการปรึกษากลุ่มเกสต์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจ
ของผู้ดูแลเด็กออทิสติก ครั้งที่ 11**

เรื่อง การกล้าตัดสินใจและรับผิดชอบต่อการตัดสินใจ

เวลา 60-90 นาที

สถานที่ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยบูรพา

สมาชิกกลุ่ม จำนวน 9 คน

อุปกรณ์ แก้ว 9 ตัว โดยจัดวางเป็นวงกลม

แนวคิดสำคัญ (Key Concepts)

บุคคลใดบุคคลหนึ่งเผชิญปัญหา ไม่ว่าจะเป็ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นจากตัวบุคคลนั้นเอง หรือเป็นปัญหาที่เกิดจากสภาพแวดล้อม โดยทั่วไปบุคคลนั้นก็พยายามปรับตัวเพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นกับสภาพที่เป็นปัญหาที่กำลังเผชิญนั้น เพื่อให้สภาวะของความกดดัน ความเครียด ความวุ่น วุ่นวายใจ หรือความกังวลใจค่อยๆ คลี่คลายลง จนกระทั่งหมดไป หากไม่สามารถขจัดปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นให้หมดสิ้นไปได้ ความกังวลใจก็ยังคงมีอยู่ต่อไป และอาจจะมีผลกระทบให้บุคคลนั้นต้องสูญเสียความสมดุลในตนเอง เกิดความเคร่งเครียด วิตกกังวล สับสน วุ่นวายใจ และความคับข้องใจ ทำให้ไม่มีความสุขในการดำเนินชีวิต โคลแมน (Coleman, 1981, p. 109) กล่าวว่า ความยืดหยุ่น หมายถึง ผลของความพยายามของบุคคลที่พยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตน ไม่ว่าจะปัญหานั้นจะเป็นปัญหาด้านบุคลิกภาพ ด้านความต้องการหรือด้านอารมณ์ให้เหมาะกับสภาพแวดล้อมที่บุคคลนั้น

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อช่วยให้ผู้รับการปรึกษาได้ตระหนักถึงความต้องการที่แท้จริงของตนเอง
2. เข้าใจถึงการตัดสินใจเลือกและรับผิดชอบต่อการเลือกของตนเอง

เทคนิคที่ใช้

1. การสร้างสัมพันธภาพ (Rapport)
2. การใช้คำถาม (Questioning)
3. การทบทวนประโยค (Paraphrasing)
4. การสรุป (Summarizing)

5. เทคนิคเน้นความรับผิดชอบ (Responsibility)

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายสมาชิกและให้สมาชิกแนะนำตนเองอีกครั้งพร้อมทั้งช่วยกัน ทบทวนข้อตกลงของกลุ่มร่วมกัน
2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทบทวนถึงสิ่งที่ได้ทำความรู้จักกันจากการเข้ากลุ่มครั้งที่แล้ว

ขั้นดำเนินการ

1. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มเล่าเรื่องราวที่ผ่านมาหนึ่งสัปดาห์
2. ผู้นำกลุ่มกล่าวนำถึงการตัดสินใจของแต่ละคนที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งบางคนมักจะ ไม่มั่นใจกับการตัดสินใจของตนเอง
3. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มแลกเปลี่ยนประสบการณ์การตัดสินใจเลือกของตนเอง
4. จากนั้น ผู้นำกลุ่มใช้เทคนิคความรับผิดชอบ โดยทุกครั้งให้ผู้การปรึกษาแสดงความรู้สึก เสร็จสิ้นแล้วให้พูดคำว่า “ฉันรับผิดชอบต่อการตัดสินใจครั้งนี้”
5. ผู้นำกลุ่ม เปิดโอกาสให้สมาชิกร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับความรู้สึก ที่เกิดขึ้น

ขั้นสรุป

1. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มได้สรุป และร่วมกันแสดงความคิดเห็นจาก ถึง ที่ตนเองแต่ละคน ได้รับจากการเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มครั้งนี้
2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทำ ใบบันทึกประสบการณ์หลังการเข้ากลุ่ม
3. ผู้นำกลุ่มกล่าวสรุป และยุติการปรึกษาในครั้งนี้ และนัดหมายการพบกลุ่ม ในครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจ น้ำเสียง สีหน้า ท่าทางระหว่างที่สมาชิกได้มีโอกาส แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันในขณะที่เข้าร่วมปรึกษากลุ่มครั้งนี้
2. สังเกตความร่วมมือ ความกระตือรือร้น และมีส่วนร่วมของสมาชิกในการแสดง ความคิดเห็น แบ่งปันประสบการณ์ขณะเข้าร่วมการปรึกษากลุ่มครั้งนี้

**รายละเอียดโปรแกรมการปรึกษากลุ่มเกสต์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจ
ของผู้ดูแลเด็กออทิสติก ครั้งที่ 12**

เรื่อง   ปัจฉิมนิเทศ
เวลา   60-90 นาที
สถานที่   โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยบูรพา
สมาชิกกลุ่ม จำนวน 9 คน
อุปกรณ์   เก้าอี้ 9 ตัว โดยจัดวางเป็นวงกลม

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้ทบทวนประสบการณ์ต่างๆที่ได้เรียนรู้จากกลุ่มและการนำประสบการณ์จากการเข้ากลุ่มไปพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้สมาชิกได้แสดงความรู้สึกที่มีต่อตนเอง ต่อกลุ่ม ตลอดจนเพื่อนสมาชิกกลุ่ม และผู้นำกลุ่ม
3. เพื่อสรุปกิจกรรมการให้การปรึกษาต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจ
4. เพื่อให้สมาชิกนำสิ่งที่ได้จากการเข้ากลุ่มไปใช้ในชีวิตประจำวัน
5. เพื่อยุติการปรึกษาและเตรียมความพร้อมในการติดตามผล

เทคนิคที่ใช้

1. การสร้างสัมพันธภาพ (Rapport)
2. การใช้คำถาม (Questioning)
3. การทบทวนประโยค (Paraphrasing)
4. การสรุป (Summarizing)

วิธีดำเนินการ

ขั้นนำ

1. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายสมาชิกกลุ่มเพื่อความคุ้นเคยและเป็นกันเอง
2. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มช่วยกันทบทวนถึงประสบการณ์ และสิ่งที่แต่ละคนได้รับจากการเข้ากลุ่มที่ผ่านมา

ขั้นตอนการ

1. ผู้นำกลุ่มขอให้สมาชิกกลุ่มได้แบ่งปันความรู้สึกและบอกเล่าประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้ากลุ่มตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดว่า “สมาชิกมีความรู้สึกอย่างไรบ้างที่มีโอกาสได้มาการเข้ากลุ่มกับเพื่อนสมาชิกกลุ่ม สมาชิกได้รับประสบการณ์อะไรบ้าง และได้นำประสบการณ์เหล่านั้นไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร”
2. ผู้นำกลุ่ม กับสมาชิกพูดถึงการทำกิจกรรมร่วมกันทำให้เกิดการเสริมสร้างพลังอำนาจอย่างไรบ้าง
3. ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนบอกสิ่งที่ยากบอกกับเพื่อนสมาชิก และผู้นำกลุ่มเพื่อเป็นกำลังใจให้กันและกัน
4. ผู้นำกลุ่มแจกแบบวัดการเสริมสร้างพลังอำนาจ และนัดหมายสมาชิกกลุ่มอีกครั้งในอีก 3 สัปดาห์ต่อไปเพื่อทำแบบวัดการเสริมสร้างพลังอำนาจในระยะติดตามผล

ขั้นสรุป

ผู้นำกลุ่มยุติการปรึกษาและขอบคุณสมาชิกกลุ่ม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความตั้งใจ น้ำเสียง สีหน้า ทำทางระหว่างที่สมาชิกได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันในขณะเข้าร่วมปรึกษากลุ่มครั้งนี้
2. สังเกตความร่วมมือ ความกระตือรือร้น และมีส่วนร่วมของสมาชิกในการแสดงความคิดเห็น แบ่งปันประสบการณ์ขณะเข้าร่วมการปรึกษากลุ่มครั้งนี้

ภาคผนวก ข

- ประสิทธิภาพของแบบวัดพลังอำนาจของผู้ดูแล ประกอบด้วย
- ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของวัดแบบพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติก
- ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดพลังอำนาจของผู้ดูแล

ตารางที่ 12 ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบพลังอำนาจของผู้ดูแล

ข้อที่	คนที่			คะแนนรวม	IOC	แปลผล
	1	2	3			
1	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2	-1	1	1	2	0.7	ใช้ได้
3	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5	0	0	1	1	0.3	ใช้ไม่ได้
6	1	1	1	3	1	ใช้ได้
7	1	1	-1	1	0.3	ใช้ไม่ได้
8	0	1	1	2	0.7	ใช้ได้
9	1	0	1	2	0.7	ใช้ได้
10	1	1	1	3	1	ใช้ได้
11	-1	1	1	1	0.3	ใช้ไม่ได้
12	1	0	1	2	0.7	ใช้ได้
13	1	1	1	3	1	ใช้ได้
14	1	1	1	3	1	ใช้ได้
15	1	1	1	3	1	ใช้ได้
16	1	0	1	2	0.7	ใช้ได้
17	1	1	-1	1	0.3	ใช้ไม่ได้
18	1	1	1	3	1	ใช้ได้
19	1	1	1	3	1	ใช้ได้
20	0	0	1	1	0.3	ใช้ไม่ได้
21	1	1	1	3	1	ใช้ได้
22	1	1	1	3	1	ใช้ได้
23	1	1	1	3	1	ใช้ได้
24	0	0	-1	-1	-0.3	ใช้ไม่ได้

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อที่	คนที่			คะแนนรวม	IOC	แปลผล
	1	2	3			
25	1	1	1	3	1	ใช้ได้
26	0	0	1	1	0.3	ใช้ไม่ได้
27	1	1	-1	1	0.3	ใช้ไม่ได้
28	1	1	1	3	1	ใช้ได้
29	1	1	1	3	1	ใช้ได้
30	1	1	1	3	1	ใช้ได้
31	1	1	1	3	1	ใช้ได้
32	0	1	1	2	0.7	ใช้ได้

ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบวัดพลังอำนาจของผู้ดูแล = $(24/3) = 8$

เกณฑ์การให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

การกำหนดคะแนนของผู้เชี่ยวชาญอาจจะเป็น +1 หรือ 0 หรือ -1 ดังนี้

แน่ใจ ให้ +1 คะแนน

ไม่แน่ใจ ให้ 0 คะแนน

ไม่ใช่ ให้ -1 คะแนน

การหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC)

การหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC: Index of Item Objective Congruence หรือ Index of Consistency) สามารถคำนวณได้จากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความตรงของเนื้อหาระหว่างแบบวัดกับวัตถุประสงค์

หรือ $\sum R$ ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

ค่าดัชนีความตรงของเนื้อหาที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

ตารางที่ 13 ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดพลังอำนาจของผู้ดูแล

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	-0.35*	16	.725
2	.860	17	.669
3	.850	18	.709
4	.877	19	-.318*
5	.369	20	.850
6	.710	21	.594
7	.681	22	0.33*
8	.803	23	.515
9	.582	24	.798
10	.640		
11	.820		
12	.324		
13	.485		
14	.434		
15	.754		

* เท่ากับข้อคำถามที่ตัดออกเนื่องจากไม่ผ่านเกณฑ์ ค่าอำนาจจำแนกมีค่าไม่ถึง 0.2

หมายเหตุ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ = .947

ภาคผนวก ค

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
- แบบรายงานผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย

ที่ ศธ ๖๖๒๑/๑๙๐๕

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.สิงหนครบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๓๐ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.วรางคณา โสমনันทน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เค้าโครงยอวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวสินีนาง บุญเจริญ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติก” ในความควบคุมดูแลของ ดร.ตลดาว ปุราณนท์ ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน
ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์

โทรศัพท์ ๐-๓๘๑๐-๒๐๗๖

โทรสาร ๐-๓๘๓๙-๓๒๕๑

ผู้วิจัยโทร. ๐๘-๗๗๕๙-๓๙๙๓

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ โทร ๒๐๗๖

ที่ ศธ ๖๖๒๑/ว ๓๒๐๘

วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพร อนุศาสนนันท์

ด้วย นางสาวสินีนาง บุญเจริญ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการปรึกษากลุ่มเกสตัต์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติก” ในความควบคุมดูแลของ ดร.ตลดาว ปุราณนท์ ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ โทร ๒๐๗๖

ที่ ศธ ๖๖๒๑/ว ๓๒๐๘

วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน แพทย์หญิงพนิดา กันตจินดา

ด้วย นางสาวสินีนากู บุญเจริญ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติก” ในความควบคุมดูแลของ ดร.ดลดา ปุราณนท์ ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐุ์ ชิริสวัสดิ์)
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

140

ส่วนงาน คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ โทร ๒๐๗๖

ที่ ศธ ๖๖๒๑/ว ๓๒๐๘

วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพีพันธ์ ฉายวิมล

ด้วย นางสาวสินีนาง บุญเจริญ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติก” ในความควบคุมดูแลของ ดร.ดลดา ปุราณนท์ ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

141

ส่วนงาน คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ โทร ๒๐๗๖
ที่ ศธ ๖๖๒๑/ว ๓๒๐๘ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนิศา จุลวนิชย์พงษ์

ด้วย นางสาวสินีนาง บุญเจริญ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการปรึกษา กลุ่มเกสต์ลท์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้ดูแลเด็กออทิสติก” ในความควบคุมดูแลของ ดร.ดลดา ปุณณานนท์ ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอ ความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศรีสวัสดิ์)
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

แบบรายงานผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

๑. ชื่อวิทยานิพนธ์

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ (ภาษาไทย) ผลการปรึกษากลุ่มเกสตัลท์ต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจของ
ผู้ดูแลเด็กออทิสติก

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ (ภาษาอังกฤษ) THE EFFECTS OF GESTALT GROUP COUNSELING ON
EMPOWERMENT OF CAREGIVERS OF AUTISTIC CHILDREN

๒. ชื่อนิสิต นางสาวสินีนาง บัญเจริญ หลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

รหัสประจำตัว ๕๔๙๑๐๒๔๗ สาขาวิชา จิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

ภาคปกติ

ภาคพิเศษ

๓. ผลการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย:

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ได้พิจารณารายละเอียดวิทยานิพนธ์ เรื่องดังกล่าวข้างต้นแล้ว
ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ

๑) การเคารพในศักดิ์ศรี และสิทธิของมนุษย์ที่ใช้เป็นตัวอย่างการวิจัย

๒) วิธีการอย่างเหมาะสมในการได้รับความยินยอมจากกลุ่มตัวอย่างก่อนเข้าร่วมโครงการวิจัย
(Informed consent) รวมทั้งการปกป้องสิทธิประโยชน์และรักษาความลับของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

๓) การดำเนินการวิจัยอย่างเหมาะสม เพื่อไม่ก่อความเสียหายต่อสิ่งที่ศึกษาวิจัยไม่ว่าจะเป็น
สิ่งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิต

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มีมติเห็นชอบ ดังนี้

(✓) อนุมัติโครงการวิจัย

( ) ไม่อนุมัติ

๔. วันที่ให้การอนุมัติ:.....๒๐.....เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชิต สุรัตน์เรืองชัย)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย